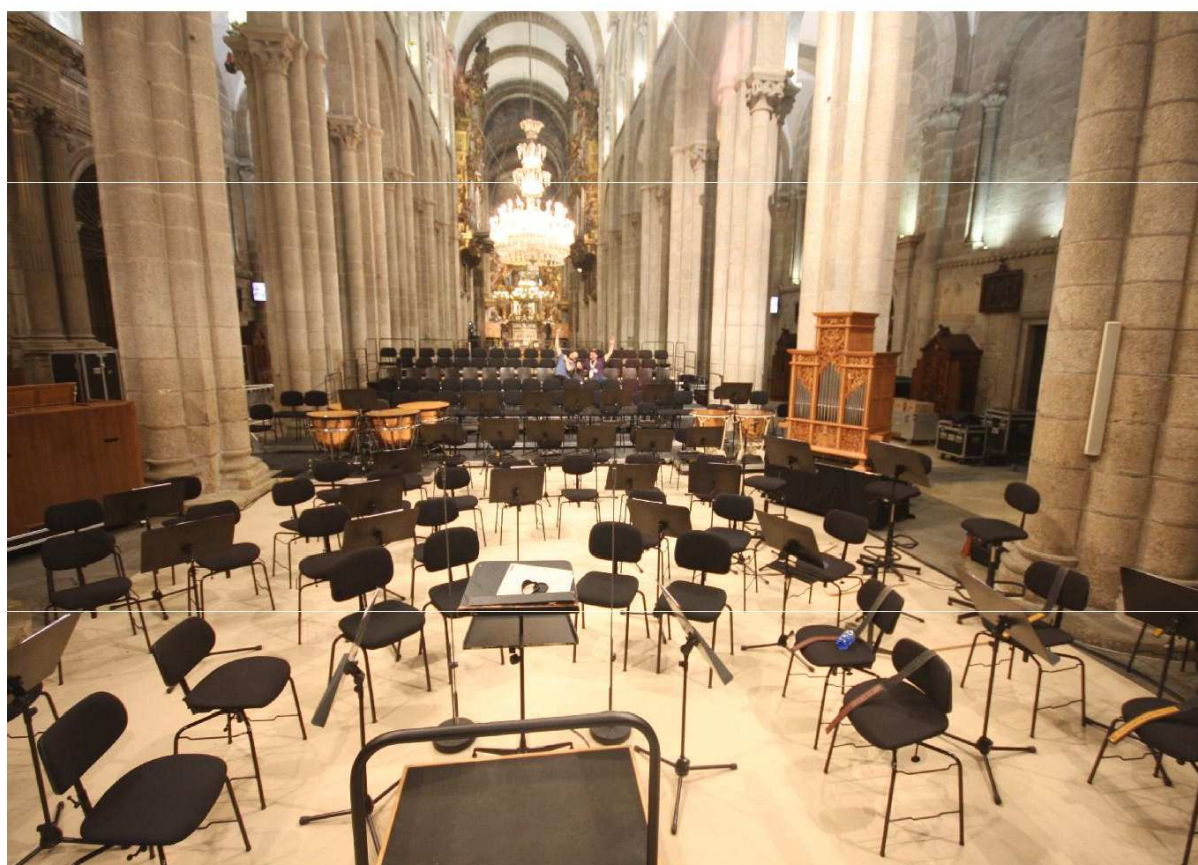

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEPARTAMENTO

MÚSICA

CPI DE XANCEDA (MESÍA)

CURSO 2021-22

INDICE

PÁX.

	Introdución	
	Datos do departamento	
	Contexto	7
	Características do centro e do alumnado.	
	Obxectivos adaptados ao contexto	
	Secuenciación e temporalización	13
	Secuenciar e temporalizar os contidos por unidades e /ou proxectos	
	Programación de aula de 1º, 2º, 3º e 4º	20
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares de aprendizaxe	
	Establecer para cada estándar:	
	Grao mínimo de consecución	
	Peso na cualificación	
	Instrumentos de avaliación	
	Temas transversais	
	Metodoloxía didáctica:	294
	Estratexias metodolóxicas	294
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos	295
	Avaliación	297
	Avaliación inicial	298
	Procedemento para a avaliación inicial	
	Avaliación continua	298
	Procedemento para a avaliación continua : Número e tipo de exames e outras probas a valorar	
	Criterios de cualificación: Valoración dos exames, traballo diario, interese na aula, etc.	
	Elaboración da nota media	
	Recuperación dunha proba ou exame	
	Recuperación dunha avaliación	
	Avaliación final (ESO)	304
	Quen debe ir á avaliación final?	
	En que consistirá a proba?	
	Que estándares se van a avaliar?: os das avaliacións pendentes, todos, ...	
	Como se elabora a cualificación final?: Ponderación, redondeos, etc?	
	Que criterios segue o centro para a promoción?	
	Avaliación extraordinaria (ESO)	304

	Procedementos para a avaliación extraordinaria: características da proba escrita	
	Materias pendentes de cursos anteriores	306
	Procedemento para o seguimento e avaliación das materias pendentes: Traballo, probas, etc.	
	Criterios de cualificación: valoración de traballos, probas escritas, outras.	
	Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente	308
	Indicadores de logro da planificación e do proceso de ensino	
	Indicadores de logro da práctica docente	
	Avaliación da programación didáctica	311-12
	Indicadores de logro sobre a programación didáctica	
	Atención á diversidade	313
	Medidas ordinarias: Organizativas	
	Medidas ordinarias: Curriculares	
	Medidas extraordinarias: Organizativas	
	Medidas extraordinarias: Curriculares	
	Actividades complementarias e extraescolares	314
	Referencia ás actividades complementarias e extraescolares recollidas na PXA.	
	Ás tic, Plan lector	314-15
	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)	

--	--

1.- INTRODUCCIÓN

1. INTRODUCCIÓN

A música, como ben cultural e como linguaxe e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento cun valor incuestionable na vida das persoas. Na actualidade, vivimos nun contacto permanente coa música, sen dúbida, a arte máis poderosamente masiva do noso tempo. O desenvolvemento tecnolóxico modificou considerablemente os referentes musicais da sociedade pola posibilidade dunha escoita simultánea de toda a produción musical mundial a través dos discos, a radio, a televisión, os xogos electrónicos, o cinema, a publicidade, internet, etc. Ese mesmo desenvolvemento tecnolóxico abriu, á súa vez, novas canles para a interpretación e a creación musical, tanto de músicos profesionais coma de calquera persoa interesada en facer música.

Dende esta perspectiva, o currículo de música para Educación Secundaria Obrigatoria pretende establecer puntos de contacto entre o mundo exterior e a música que se aprende nas aulas, achegando as canles necesarias para estimular no alumnado o desenvolvemento da percepción, a sensibilidade estética, a expresión creativa e a reflexión crítica, facendo que chegue a un grao de autonomía tal que permita a participación activa e informada en diferentes actividades vinculadas á audición, a interpretación e a creación musical.

Por outro lado, a educación musical en Galicia conta como punto de partida dun ámbito cultural, social e histórico, que conforma unha infraestrutura de iniciativa institucional ou popular, que marca e predispón a vida local cara ao goce e a participación directa no feito musical, en todos os estilos: dende a música universal a compositores próximos, dende a ortodoxia á vangarda. Este feito supón unha sensible diferenciación do contexto sonoro galego, un contexto significativo que outorga un peso específico á música, que o centro docente debe escoitar e, ao mesmo tempo, rendibilizar dende o punto de vista pedagógico, garantindo unha formación en consonancia.

A nosa realidade insírese, ademais, nun arco galego - portugués que abrangue culturas

que constantemente intercambian os seus trazos e provocan unhamestizaxe frutífera que traspasa fronteiras. Nos ritmos e melodías, nas letras das cancións, no xeito de adornalas, nas cadencias, nas danzas, nos instrumentos, recoñecemos e rehabilitamos unha memoria que corre o risco de perderse nunha excesiva globalización de estéticas, produtos e formas de vida. Ao mesmo tempo, o futuro intúese intercultural. Os centros docentes da nosa comunidade son un exemplo palpable, e, neste sentido, a Música pode actuar de elemento catalizador, cuns cidadáns e cidadás formados musicalmente dende a escola.

Unha aproximación máis diferenciada e analítica sucede nesta etapa ao carácter máis global que a área de Educación Artística presenta na Educación Primaria. Isto correspóndese coas características evolutivas do alumnado, nun momento en que a súa capacidade de abstracción experimenta un desenvolvemento notable. Esta diferenciación non impide, non obstante, que a materia se siga articulando en torno a dous eixes fundamentais, percepción e expresión, vinculados, á súa vez, e de forma directa, coa adquisición dunha cultura musical básica e necesaria para todas e todos os cidadáns.

Pola súa banda, a expresión alude ao desenvolvemento de todas aquelas capacidades vinculadas coa interpretación e a creación musical. Dende o punto de vista da interpretación, o ensino e a aprendizaxe da música céntranse en tres ámbitos diferenciados pero estreitamente relacionados: a expresión vocal, a expresión instrumental e o movemento e a danza. Mediante o desenvolvemento destas capacidades trátase de facilitar o logro dun dominio básico das técnicas requiridas para o canto e a interpretación instrumental, así como os axustes rítmicos e os motores implícitos no movemento e a danza. A creación musical remite á exploración dos elementos propios da linguaxe musical e á experimentación e combinación dos sons a través da improvisación, a elaboración de arranxos e a composición individual e colectiva.

O tratamento dos contidos que integran estes dous eixes debe facerse tendo en conta que, na actualidade máis que noutras épocas, a música é un dos principais referentes de identificación da xuventude. O feito de que o alumnado a sinta coma

propia constitúe, paradoxicamente, unha vantaxe e inconveniente no momento de traballala na aula: vantaxe, porque o valor, así como as expectativas e a motivación respecto a esta materia son elevados; inconveniente, porque o alumnado ao facela súa, posúe trazos confirmatorios moi arraigados.

A presenza da Música na etapa da Educación Secundaria Obrigatoria debe considerarse como punto de referencia, o gusto e as preferencias do alumnado pero, simultaneamente, debe concibir os contidos e o fenómeno musical dende unha perspectiva creativa e reflexiva, e intentar alcanzar cotas máis elevadas de participación na música como espectador, intérprete e creador.

Nos contidos previstos en segundo e terceiro, o primeiro bloque, Escoita, vincúlase directamente co eixe de percepción, ao tempo que o segundo e o terceiro, interpretación e creación fan co eixe de expresión. Pola súa parte, o cuarto bloque, contextos musicais inclúe contidos relacionados cos referentes culturais das músicas que se utilizarán nos bloques anteriores xunto a outros que axudan a coñecer mellor o mundo musical actual e o papel da música en distintos contextos sociais e culturais.

Nos contidos para o cuarto curso, no que a Música é unha materia opcional, o primeiro bloque Audición e referentes musicais realízase directamente co eixe de percepción e recolle, ao mesmo tempo, novos contidos para afondar no papel da música en distintos contextos sociais e culturais do pasado e do presente. O segundo bloque, A práctica musical, insírese no eixe de expresión e recolle todos aqueles contidos relacionados coa interpretación vocal e instrumental, o movemento e a danza, a improvisación, a elaboración de arranxos e a composición, así como a participación en proxectos musicais de diversa índole. Estes dous primeiros bloques presentarán especial atención a audicións e interpretacións, tanto de cancións como de danzas tradicionais do repertorio de Galicia. O terceiro bloque, Música e tecnoloxías, estreitamente vinculado cos anteriores, inclúe de xeito explícito unha serie de contidos que permiten coñecer e utilizar ferramentas tecnolóxicas en actividades de audición e produción musical.

Esta organización dos contidos en torno a bloques e eixes pretende presentalos de forma coherente. Non existe, non obstante, prioridade duns sobre outros nin esixencia pola que se deba partir preferentemente dun deles. Entre os diferentes contidos establécese unha relación cíclica: uns enriquecen outros, promóvenos, desenvolven e consolidan. Ao mesmo tempo, todos eles se vinculan cos coñecementos da linguaxe e a cultura musical.

A interdisciplinabilidade da Música propia e implica establecer vínculos cun grande número de materias que conforman o currículo para formar o cadro cultural no cal as creacións musicais se desenvolveron ao longo do tempo e favorecen a consecución dun xeito máis diversificado dos obxectivos xerais da etapa. A Música en toda a súa dimensión permite unha dobre función no desenvolvemento da alumna e do alumno, dende o punto de vista persoal e na formación dos fundamentos técnicos e científicos do enriquecemento cultural. Así pois, é necesaria unha sólida formación musical como elemento indispensable na educación das persoas.

Ata agora a aprendizaxe da área da Música baseouse na práctica de procedementos. Na actualidade, co termo "creatividade" lévanse experimentado correntes pedagóxicas que empregan unha aprendizaxe consistente, en primeiro lugar, en experimentar e, a partir de aí, en construír significados. A creatividade musical, pois, será maior cantas máis "ferramentas" poñamos a disposición das alumnas e os alumnos para ordenalas de forma orixinal e persoal.

O ensino da área de Música ten que potenciar as capacidades de escoitar, recoñecer e reter as relacións que configuran as estruturas musicais e por iso mesmo ten que se orientar na diversificación de gustos musicais e na formación dun espírito crítico e de fomento de valores de convivencia e disciplina. Hai músicas de gran riqueza pero só unhas e uns poucos poden ou saben gozalas debido a que o gran público non está capacitado para percibir a grande cantidade de parámetros que se ofrecen. Trataríase pois dun problema de educación. Non é que lles guste ou

non lles guste, senón que non teñen as ferramentas nos seus oídos e no seu entendemento para emitir un xuízo de gusto.

As clases de Música teñen que transcorrer nun clima de respecto para coa materia, de participación, e de atención á diversidade do alumnado.

As actividades complementarias e extraescolares serán soportes importantes no desenvolvemento da materia e na formación e motivación das alumnas e alumnos.

2.- MEMBROS DO DEPARTAMENTO

Xéfa do departamento e único membro do mesmo:

- **Dna. Patricia Fernández García**

3.- CONTEXTO

3.1.- Características do centro e do alumnado.

3.1.1.- Características do centro.

O CPI de Xanceda é un centro rural situado no Concello de Mesía. Se imparten os ensinos de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obligatoria.

Ao CPI de Xanceda atópanse adscritas dúas Escolas Unitarias, Olas e Visantofña, das que o alumnado incorpórase ao centro en 3º de Primaria.

Debido ao baixo número de alumnado, hai un grupo de cada curso. O maior número de alumnos por grupo é de 23, polo que favorece a unha maior atención ás necesidades do alumnado.

1.1.2.- Características do alumnado.

A lingua materna dominante é o galego. Para a materia de Lingua Castelá e Literatura necesítase afondar en aspectos gramaticales e ortográficos, xa que se cometen erros por interferencias da lingua materna.

Alumnado con Necesidades Educativas Especiais.

En 1º ESO, hai 12 alumnos, catro deles exentos em francés e co apoio da PTE.

En 2º ESO hai 18 alumnos/as e un agrupamento em matemáticas e castelá. Hai un alumno con necesidades e unha alumna con practicamente ACI em todo. A PTE apoia a este alumnado con necesidades.

En 3º ESO hai 21 alumnos/as e does deles repitiron 2º ESO. Unha deles ten necesidades.

En 4º ESO hai 17 alumnos/as. 7 deles proceden dun PMAR DE 3º e outros dous repitiron 2º ESO. De ahí que haxa un agrupamento em Castelá, Galego, Xeografía e Historia e Inglés.

Estaremos atentas a calquera necesidade doutros alumnos/as que poidan ter dificultades ao longo do curso. Tomaranse as medidas necesarias respecto diso en colaboración co Departamento de Orientación.

Calquera modificación quedará reflectida no libro de actas do Departamento.

- Problemas sociais destacados: Non destacan problemas, si hai familias sen traballo e cun nivel de estudos básicos.

- Outras características. O alumnado mostra falta de hábito de traballo, de estudo e motivación.

3.2.- OBXECTIVOS ADAPTADOS AO CONTEXTO.

Os obxectivos son os referentes aos logros que o alumnado debe alcanzar ao finalizar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

Obxectivos da educación secundaria obligatoria adaptados ao contexto.

A educación secundaria obligatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento

persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en asignaturas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Coñecer mulleres e homes que realicen achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporal, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

n) Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos ser vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

ñ) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

o) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

p) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

CONTIDOS

Os contidos estruturáronse en seis grandes bloques:

- **Bloque 1, Linguaxe musical:** ten como obxectivo instruír ao alumnado nos coñecementos básicos dos aspectos que regulan e categorizan a música.
- **Bloque 2, Práctica instrumental:** mediante o emprego de instrumentos escolares os alumnos búscase que os alumnos melloren non só a interpretación de pezas vocais e instrumentais, senón que adquiran soltura á hora de expoñerse cara ao público e gañen confianza en si mesmos.
- **Bloque 3, Coñecemento instrumental:** neste apartado presentanse as distintas familias instrumentais, facendo fincapé no seu deseño, construción e forma de producir o son.
- **Bloque 4, Descubrir a música:** este bloque ten unha dobre funcionalidade. Por un lado, presentar ao alumnado, de forma amena, música que se afasta do repertorio que escoitan habitualmente. Por outro, preténdese que os alumnos perciban os elementos aprendidos no bloque de Linguaxe Musical.
- **Bloque 5, Historia da música galega:** como o seu propio nome indica, neste apartado faise un repaso da Historia da música galega desde as súas orixes ata a actualidade.
- **Bloque 6, Música moderna:** este bloque pretende que o alumnado amplíe os seus gustos e coñecementos musicais e contribúa a formalo nun consumo responsable da música.

3. Secuenciación e temporalización

A asignatura de Música ten asignadas dúas sesións lectivas semanais para 2º e 3º, para 4º tres horas.

A distribución temporal por trimestres que se amosa a continuación é **meramente orientativa e combina en cada avaliación unha parte teórica e una parte práctica**. Programáronse 60 horas totais.

TRIMESTRE	UNIDADES	SESIÓNS
1º Trimestre	Unidade 1	6
	Unidade 2	4
	Unidade 3	5
	Unidade 4	6
2º Trimestre	Unidade 5	5
	Unidade 6	5
	Unidade 7	4
	Unidade 8	5
3º Trimestre	Unidade 9	5
	Unidade 10	6
	Unidade 11	4
	Unidade 12	5

Contribución da materia á consecución das competencias básicas

A materia de Educación Artística, na súa área de Música está comprometida coa adquisición de todas as competencias do currículo:

COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA (CCL)	CONTRIBUCIÓN
SABER FACER	<p>Nas clases de música a linguaxe utilízase como instrumento de representación, comprensión e interpretación da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización do pensamento a través da lectura comprensiva dos textos explicativos da materia, onde se tratan os contidos teóricos referidos ao uso e interpretación da simboloxía da linguaxe musical, ao coñecemento de estilos e etapas creativas, á ciencia organolóxica, ou mesmo a través do procesamento da información que se difunde sobre intérpretes e compositores. Tamén a través da lectura comprensiva dos enunciados das actividades propostas, da lectura sobre mulleres compositoras ou relacionadas dalgún xeito ca música e das letras de cancións, se desenvolve esta competencia básica.</p>
Expresarse de forma oral en múltiples situacións comunicativas.	
Comprender distintos tipos de textos: buscar, recompilar e procesar información.	
Expresarse de forma escrita en múltiples modalidades, formatos e soportes.	
Escoitar con atención e interese, controlando e adaptando a súa resposta aos requisitos da situación.	
SABER SER	<p>A lingua como instrumento de comunicación de mensaxes orais que se intercambian en situacións comunicativas diversas é unha constante nas clases de música, nas explicacións sobre como interpretar partituras, enunciado de normas para compoñer, improvisar, tocar, cantar, actuar en conxunto, etc.</p> <p>Outras funcións da linguaxe, como son dialogar, expresar pensamentos, emocións, opinións, formarse un xuízo crítico e ético, acádanse nas clases de música mediante a exposición das características musicais presentes nas audicións, enmarcando a obra, así como mediante a expresión dos propios gustos, a través da elaboración de opinións fundadas, xuízos de valor e mesmo aprendendo a utilizar os termos axeitados</p>
Estar disposto ao diálogo crítico e construtivo.	
Recoñecer o diálogo como ferramenta primordial para a convivencia.	
Ser consciente da repercusión da lingua noutras persoas.	

	<p>para describir unha determinada peza musical.</p> <p>Moitos dos contidos da materia trabállanse visualizando películas e documentais e traballando os contidos de maneira oral e escrita, dado que moitos destes materiais audiovisuais están en inglés subtulado, trabállase tamén o uso funcional dunha lingua estranxeira.</p>
--	--

COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA (CMCT)	ACTUACIÓNS
SABER FACER	<p>Esta competencia desenvólvese en música basicamente a través de dúas canles: por unha banda, a métrica, que vén artellada polas relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras (as figuras son representacións gráficas de duracións de diversas magnitude e a construción rítmica precisa da capacidade para solventar problemas aritméticos con fraccións), e, por outra banda, a medida da altura, a través das unidades ton e semitón, tendo que utilizar nesta materia de xeito constante o cálculo mental para obter resultados sinxelos de forma exacta.</p> <p>Desta forma se manexan os elementos matemáticos básicos en situacións procedentes doutros campos de coñecemento, neste caso, do eido musical.</p> <p>Descritores a ter en conta para o desenvolvemento desta competencia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas, comprender o que ocorre ao noso arredor.
Aplicar os principios e procesos matemáticos en distintos contextos.	
Analizar gráficos e representacións matemáticas.	
Interpretar e reflexionar sobre os resultados matemáticos.	
Tomar decisións baseadas en probas e argumentos.	
Emitir xuízos na realización de cálculos.	
Manipular expresións alxebraicas.	
Resolver problemas.	
SABER SER	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e interpretar a información presentada en formato gráfico. • Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá. • Traballar visual e auditivamente e interpretar a proporción matemática en ritmogramas e musicogramas. • Traballar a relación matemática dos compases cos elementos que integran a escritura no pentagrama. • Adquirir coñecemento instrumental fixándose no corpo vibrante e na súa orixe.
Respectar os datos e a súa veracidade.	
Asumir os criterios éticos asociados á ciencia e a tecnoloxía.	
Apoiar a investigación científica e valorar o coñecemento científico.	

COMPETENCIA DIXITAL (CD)	ACTUACIÓNS
SABER FACER	
Utilizar recursos tecnolóxicos para a comunicación e resolución de problemas.	
Buscar, obter e tratar información.	
Usar e procesar información de maneira crítica e sistemática.	
Crear contidos	
SABER SER	
Ter unha actitude activa, crítica e realista cara ás tecnoloxías e os medios tecnolóxicos.	
Valorar as fortalezas e debilidades dos medios tecnolóxicos.	
Ter a curiosidade e a motivación pola aprendizaxe e a mellora no uso das tecnoloxías.	

APRENDER A APRENDER (CPAA)	ACTUACIÓN
SABER FACER	<p>Esencialmente a aprendizaxe de calquera instrumento musical desenvolve actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos dende un sentimento de competencia ou eficacia persoal. Por todo isto, consideramos que os alumnos e alumnas estudando música aprenden a aprender.</p>
Estratexias de planificación de resolución dunha tarefa.	
Estratexias de supervisión das accións que o estudante está a desenvolver.	
Estratexias de avaliación do resultado e do proceso que se leva a cabo.	
SABER SER	
Motivarse para aprender.	
Ter a necesidade e a curiosidade de aprender.	
Sentirse protagonista do proceso e do resultado da súa aprendizaxe.	
Ter a percepción de auto-eficacia e confianza en si mesmo.	

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS (CSC)	ACTUACIÓNS
SABER FACER	<p>Escoitando, tocando, cantando e analizando músicas de diversas culturas os alumnos e alumnas aprenden valores como a tolerancia, a apertura a novas formas de expresión ou o respecto e gozan co enriquecemento que supón o acercamento a diferentes realidades. Como cada día a nosa sociedade é máis plural, estas experiencias serven para favorecer a formación dunha conciencia cívica e para aprender a exercer a cidadanía democrática.</p> <p>As manifestacións culturais actuais -e entre elas, as musicais- proceden en gran medida das achegas das diferentes culturas ao longo dos séculos. Comprender isto amplía a visión dos alumnos e alumnas, e favorece o desenvolvemento do sentimento de cidadanía global.</p> <p>Noutra orde de cousas, nas interpretacións colectivas os alumnos e alumnas teñen que aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática.</p>
Saber comunicarse dunha maneira construtiva en distintas contornas e amosar tolerancia.	
Manifestar solidaridade e interese por resolver problemas.	
Participar de xeito construtivo nas actividades da comunidade.	
Tomar decisións nos contextos local, nacional ou europeo mediante o exercicio do voto.	
SABER SER	
Ter interese polo desenvolvemento socioeconómico e pola súa contribución a un maior benestar social.	
Ter disposición para superar os pexuízos e respectar as diferencias.	
Respectar os dereitos humanos.	
Participar na toma de decisións democráticas a todos os niveis.	

SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR (SIE)	ACTUACIÓNS
SABER FACER	<p>Aprendendo a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a compondor e/ou arranxar pezas musicais, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que cómpre facer repartos de tarefas, os alumnos e alumnas traballan as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal.</p> <p>Descritores a ter en conta para o desenvolvemento desta competencia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo porla tarefa e ter confianza nas posibilidades de acadar obxectivos. • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos
Capacidade de análise, planificación, organización e xestión.	
Capacidade de adaptación ao cambio e resolución de problemas.	
Saber comunicar, presentar, representar e negociar.	
Facer avaliación e auto-avaliación.	
SABER SER	
Actuar de forma creativa e imaxinativa.	
Ter autoconecemento e autoestima.	

<p>Ter iniciativa, interese, proactividade e innovación, tanto na vida privada e social como na profesional.</p>	<p>previos dun tema.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atopar posibilidades na contorna que outros non aprecian. • Amosar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento de tarefas ou de proxectos. • Desenvolver a confianza en si mesmos mediante as dramatizacións con xestos grupais e as coreografías; ademais de fomentar o espírito de superación nas actividades individuais; grazas ás gabanzas do profesorado. • Valorar e coidar a voz cantando sen forzar as cordas vocais, de forma natural e desinhibida. • Elaborar fichas individualmente para desenvolver hábitos de esforzo, traballo individual, iniciativa persoal, curiosidade e creatividade na aprendizaxe.
--	---

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIAS (CEC)	ACTUACIÓNS
SABER FACER	<p>A través da escoita e interpretación de pezas musicais os alumnos e alumnas aprenden a achegarse, comprender, apreciar e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de enriquecemento e goce e considéralas como parte do patrimonio dos pobos.</p> <p>Por unha banda, durante a escoita, desenvolven a habilidade para</p>
<p>Aplicar diferentes habilidades de pensamento, perceptivas, comunicativas, de sensibilidade e de sentido estético.</p>	
<p>Desenvolver a iniciativa, a imaxinación e a creatividade.</p>	

Ser quen de empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos.	apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura, pero, por outra banda, mediante actividades de composición e interpretación de pezas musicais, porán en funcionamento a iniciativa, a imaxinación e a creatividade para expresarse a través de códigos artísticos e, na medida en que algunhas actividades culturais e artísticas supoñen en moitas ocasións un traballo colectivo, cómpre dispoñer de habilidades de cooperación para contribuír á consecución dun resultado final.
SABER SER	
Respectar o dereito á diversidade cultural, o diálogo entre culturas e sociedades.	
Valorar a liberdade de expresión.	
Ter interese, aprecio, respecto e goce e valoración crítica das obras artísticas e culturais.	<p>Descritores a ter en conta para o desenvolvemento desta competencia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións mediante códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade e amosar gusto pola estética no ámbito cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético. • Amosar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científica...), e cara ás persoas que contribuíron no seu desenvolvemento. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.

Obxectivos

Obxectivos de etapa

Segundo a LEI ORGÁNICA DE EDUCACIÓN 8/2013, do 9 DE DECEMBRO e o DECRETO da XUNTA de GALICIA, 86/2015, DO 25 DE XULLO, a educación secundaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as capacidades que lles permitan alcanzar os seguintes obxectivos:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- m) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e

artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

- n) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Organización e secuenciación dos elementos curriculares.

4.1 Secuenciación dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliados e competencias clave en unidades didácticas.

Unidade 1

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Aprender o funcionamento da voz e o seu correcto mantemento. • Entoar fragmentos rítmico-melódicos coa voz. • Entoar sinxelas cancións de autor. • Interpretar unha melodía con instrumentos escolares de altura determinada: frauta e instrumentos de lámina. • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director/a, memoria musical, expresión, matices.... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentais e corporais. • Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. • Explorar e practicar as posibilidades da voz e do seu corpo na interpretación musical. • Improvisar acompañamentos, movementos e dramatizacións de forma individual e grupal. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Experimentar escrituras non convencionais para anotar esquemas formais ou calquera característica musical dunha obra.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • O son, o ruído e o silencio. • As calidades do son. • A voz e as agrupacións vocais. • Os instrumentos musicais e a súa clasificación. • <i>Eco en SI-LA</i> (frauta). M. Berg. • <i>Eco en SI-LA-SOL</i> (frauta). M. Berg. • <i>Garbage rag</i> (frauta e XB). Craig Cassils. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar os principais elementos que aparecen na notación musical. • Relacionar as características do son cos elementos representados nunha partitura. • Explicar a importancia do silencio na música. • Definir as calidades do son e relacionalas coa súa representación gráfica. • Utilizar a voz humana como instrumento en interpretacións musicais. • Interpretar as nocións básicas de escritura musical á hora de reproducir unha peza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os principais elementos que aparecen na notación musical. • Relaciona as características do son cos elementos representados nunha partitura. • Explica a importancia do silencio na música. • Define as calidades do son e relaciónaaas coa súa representación gráfica. • Utiliza a voz humana como instrumento en interpretacións musicais. • Interpreta as nocións básicas de escritura musical á hora de reproducir unha peza.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • As calidades do son. • As voces e as agrupacións. • Os instrumentos. • <i>Eco en SI-LA</i> (frauta). M. Berg. • <i>Eco en SI-LA-SOL</i> (frauta). M. Berg. • <i>Garbage rag</i> (frauta e XB). Craig Cassils. • <i>Carmen</i> (G. Bizet). • A música moderna: o blues. • Historia da música galega: as orixes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar sons segundo as súas calidades. • Relacionar as características do son cos elementos representados nunha partitura. • Explicar a importancia do silencio na música. • Definir as calidades do son e relacionalas coa súa representación gráfica. • Recoñecer os distintos tipos de voces e as agrupacións vocais principais. • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertence a audición seleccionada. • Distinguir en audicións música popular moderna os trazos máis característicos e salientables do blues. • Ser quen de diferenciar os trazos e características da música galega primixenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os principais elementos que aparecen na notación musical. • Relaciona as características do son cos elementos representados nunha partitura. • Explica a importancia do silencio na música. • Define as calidades do son e relaciónas coa súa representación gráfica. • Recoñece os distintos tipos de voces e as agrupacións vocais principais. • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertence a audición Carmen. • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Distingue en audicións de música popular moderna os trazos máis característicos e salientables do blues. • Diferencia os trazos e características da música galega primixenia.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Carmen (G. Bizet): o Romanticismo, o autor, a ópera. • A música moderna: o blues. • Historia da música galega: as orixes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar os principais elementos que aparecen na notación musical. • Recoñecer os distintos tipos de voces e as agrupacións vocais principais. • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertence a audición seleccionada. • Explicar o concepto de música popular moderna. • Ser quen de diferenciar os trazos e características da música galega primixenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os principais elementos que aparecen na notación musical. • Recoñece os distintos tipos de voces e as agrupacións vocais principais. • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertence a audición Carmen. • Explica o concepto de música popular moderna. • Diferencia os trazos e características da música galega primixenia. • Diferencia os trazos e características da música galega primixenia.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para visualizar e escoitar diferentes instrumentos e a forma de produciren o son. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Carmen. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o blues. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre a música galega (trobadores, Afonso X...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ver, en internet, diferentes esquemas da representación do son. • Comprobar a través de ecualizadores as variacións que sofre unha onda sonora segundo se modifique algunha das súas características (altura, intensidade, duración...). • Visualizar esquemas do aparato fonador e da forma da produción e articulación do son. • Discriminar pola súa altura voces humanas en diferentes estilos. • Ver tutoriais que amosen as posturas correctas á hora de interpretar pezas coa frauta. • Utilizar diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións.

Unidade 2

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Seguir a liña melódica nunha partitura mentres escoitan unha audición. • Coñecer e apreciar un repertorio de cancións populares da nosa comunidade e doutras comunidades e culturas. • Ser capaces de seguir unha partitura mentres escoitan unha canción. • Entoar fragmentos rítmico-melódicos coa voz. • Entoar cancións sinxelas • Interpretar unha melodía con instrumentos escolares de altura determinada: frauta e instrumentos de lámina. • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director/a, memoria musical, expresión, matices.... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentais e corporais. • Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. • Explorar e practicar as posibilidades da voz e do seu corpo na interpretación musical. • Improvisar acompañamentos, movementos e dramatizacións de forma individual e grupal. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Crear unha coreografía en grupo para unha música ou para unha danza. • Experimentar escrituras non convencionais para anotar esquemas formais ou calquera característica musical dunha obra. • Escribir un texto a partir dunha melodía dada. • Escribir unha melodía a partir dun texto.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Representacións gráficas das calidades do son. • Agrupacións instrumentais. • Os instrumentos musicais e a súa clasificación. • <i>Din, don (fraela, PAI e MB). Ana López.</i> • <i>En ritmo (fraela, PAI, XC e XB). Ana López.</i> • <i>Audición: Muiñeira de Pontesampaio.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Relacionar as características do son cos elementos representados nunha partitura. • Definir as calidades do son e relacionalas coa súa representación gráfica. • Distinguir os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de Sol e de Fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan á intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). • Interpretar as nocións básicas de escritura musical á hora de reproducir unha peza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Relaciona as características do son cos elementos representados nas partituras propostas: <i>Danza húngara N°5 (J. Brahms)</i> e <i>Concerto de Brandemburgo (J. S. Bach)</i>. • Define as calidades do son e relaciónas coa súa representación gráfica. • Distingue os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; claves de Sol e de Fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan á intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). • Interpreta as nocións básicas de escritura musical á hora de reproducir unha peza.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Representación gráfica do timbre. • <i>Din, don</i> (fauta, PAI e MB). Ana López. • <i>En ritmo</i> (fauta, PAI, XC e XB). Ana López. • <i>Agrupacións instrumentais.</i> • <i>Na cova do Rei da Montaña (E. Grieg).</i> • <i>Historia da música galega: as orixes.</i> • <i>A música moderna: o blues.</i> • Audición: <i>Muiñeira de Pontesampaio.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Distinguir entre os distintos tipos de ritmos simples: binario, ternario e cuaternario. • Recoñecer e aplicar os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Recoñecer visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Ser quen de diferenciar entre as distintas manifestacións musicais galegas. • Recoñecer a evolución histórica do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue entre os distintos tipos de ritmos simples: binario, ternario e cuaternario. • Recoñece e aplica os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertencen <i>As catro estacións (A. Vivaldi).</i> • Recoñece visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Diferencia entre as distintas manifestacións musicais galegas: muiñeira, foliada, xota... • Recoñece a evolución histórica do blues.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición <i>Na cova do Rei da Montaña</i> (autor, época histórica, características da obra...). • As formas musicais populares galegas. • A música moderna: o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Utilizar diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Recoñecer visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Ser quen de diferenciar entre as distintas manifestacións musicais galegas. • Recoñecer a evolución histórica do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global da audición da obra <i>A primavera</i> (“As catro estacións”) de A. Vivaldi. • Recoñece visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada: violín, viola, violonchelo e contrabaixo. • Diferencia entre as distintas manifestacións musicais galegas: muiñeira, xota, foliada... • Recoñece a evolución histórica do blues e o seu espallamento polo resto do globo.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Grieg e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre as formas musicais populares galegas. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Valerse das TIC para afondar no coñecemento da evolución dos instrumentos de corda fretada. • escoitar e ver distintas manifestacións da música popular galega e relacionalas co ámbito da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Válese das TIC para afondar no coñecemento da evolución dos instrumentos de corda fretada. • escoita e ve distintas manifestacións da música popular galega e relaciónaas co ámbito da vida diaria.

Unidade 3

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
• Diferenciar auditivamente os ritmos básicos: binario e ternario. • Entoar cancións populares galegas, doutras comunidades e culturas. • Interpretar con percusión corporal e instrumental (pequena percusión) fragmentos rítmicos. • Interpretar unha melodía con instrumentos escolares de altura determinada: frauta e instrumentos de lámina. • Interpretación grupal dunha melodía popular galega e doutras comunidades e culturas con instrumentos escolares mediante unha partitura. • Dramatizar unha música. • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director/a, memoria musical, expresión, matices... • Realizar en grupo dramatizacións, movementos e danzas. • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto.	• Potenciar a memorización de melodías para cantar e /ou tocar e os acompañamentos instrumentais e corporais. • Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. • Interpretar escrituras non convencionais. • Explorar e practicar as posibilidades da voz e do seu corpo na interpretación musical. • Improvisar acompañamentos, movementos e dramatizacións de forma individual e grupal. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Crear unha coreografía en grupo para unha música ou una danza. • Experimentar escrituras non convencionais para anotar esquemas formais ou calquera característica musical dunha obra.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os ritmos e os compases. • <i>Pedra, pedriña</i> (frauta). Popular. • <i>Ao compás</i> (frauta). M. Berg. • <i>Romance</i> (frauta). Francisco de Salinas. • <i>Campaiñas</i> (frauta). Popular. • <i>Danza</i> (frauta). Popular. • <i>Canta o cuco</i> (frauta, pandeiro e MB). Popular. • <i>Os instrumentos de corda fretada.</i> • <i>Alá cando era bo mozo</i> (frauta). Popular. • <i>María se vas á herba</i> (frauta). Popular. • <i>Sega, miña fouce, sega</i> (frauta). Popular. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer e aplicar os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Utilizar a voz humana como instrumento en interpretacións musicais. • Interpretar compases de melodías sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece e aplica os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Utiliza a voz humana como instrumento en interpretacións musicais. • Interpreta compases de melodías sinxelas.

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os ritmos e os compases. • <i>Pedra, pedriña (frauta). Popular.</i> • <i>Ao compás (frauta). M. Berg.</i> • <i>Romance (frauta). Francisco de Salinas.</i> • <i>Campaiñas (frauta). Popular.</i> • <i>Danza (frauta). Popular.</i> • <i>Canta o cuco (frauta, pandeiro e MB). Popular.</i> • Audición <i>A primavera (A. Vivaldi).</i> • Os instrumentos de corda fretada. • As formas musicais populares galegas. • <i>Alá cando era bo mozo (frauta). Popular.</i> • <i>María se vas á herba (frauta). Popular.</i> • <i>Sega, miña fouce, sega (frauta). Popular.</i> • A música moderna: o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distinguir entre os distintos tipos de ritmos simples: binario, ternario e cuaternario. • Recoñecer e aplicar os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Recoñecer visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Ser quen de diferenciar entre as distintas manifestacións musicais galegas. • Recoñecer a evolución histórica do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue entre os distintos tipos de ritmos simples: binario, ternario e cuaternario. • Recoñece e aplica os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertencen <i>As catro estacións (A. Vivaldi).</i> • Recoñece visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Diferencia entre as distintas manifestacións musicais galegas: muiñeira, foliada, xota... • Recoñece a evolución histórica do blues.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición <i>A primavera</i> (autor, época histórica, características da obra...). • As formas musicais populares galegas. • A música moderna: o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente e determinar a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Utilizar diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Recoñecer visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada. • Ser quen de diferenciar entre as distintas manifestacións musicais galegas. • Recoñecer a evolución histórica do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece auditivamente e determina a época e a cultura musical á que pertencen distintas pezas musicais. • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global da audición da obra <i>A primavera</i> (“As catro estacións”) de A. Vivaldi. • Recoñece visual e auditivamente os instrumentos da familia de corda fretada: violín, viola, violonchelo e contrabaixo. • Diferencia entre as distintas manifestacións musicais galegas: muiñeira, xota, foliada... • Recoñece a evolución histórica do blues e o seu espallamento polo resto do globo.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre <i>A primavera</i> e sobre Vivaldi. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre as formas musicais populares galegas. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Valerse das TIC para afondar no coñecemento da evolución dos instrumentos de corda fretada. • escoitar e ver distintas manifestacións da música popular galega e relacionalas co ámbito da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza diversos soportes gráficos (partituras, comentarios, musicogramas) para o seguimento e comprensión global de audicións. • Válese das TIC para afondar no coñecemento da evolución dos instrumentos de corda fretada. • escoita e ve distintas manifestacións da música popular galega e relaciónaas co ámbito da vida diaria.

Unidade 4

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os distintos signos de prolongación e os seus efectos. • Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno. • Interpretar, con e sen acompañamento, unha serie de partituras achegadas para tal fin. • Coñecer os distintos signos de prolongación e os seus efectos. • escoitar audicións de música culta cun dos temas recorrentes ao longo da historia: as tormentas. • Coñecer os diversos instrumentos da familia de corda punteada. • Coñecer os instrumentos máis habituais na música galega, tanto tradicionais como asimilados doutras culturas ou da música culta. • escoitar e coñecer a evolución do jazz cos seus máximos representantes. • Seguir o musicograma dunha audición de música jazz. • Coñecer os diversos instrumentos da familia de corda punteada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os instrumentos máis habituais na música galega, tanto tradicionais como asimilados doutras culturas ou da música culta. • escoitar e coñecer a evolución do jazz cos seus máximos representantes. • Valerse das novas tecnoloxías para a visualización e escoita de obras onde se aprecie a aplicación dos elementos aprendidos no apartado de linguaxe musical. • Realizar traballos sobre compositores que compuxeron obras nas que pretendían representar tormentas. • Empregar os medios á súa disposición para afondar no funcionamento, orixe e evolución dos instrumentos de corda punteada. • Empregar os medios á súa disposición para afondar na creación, incorporación, etc. dos diversos instrumentos empregados na música galega. • Realizar un collage que explique a evolución e espallamento do jazz.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os signos de prolongación (ligadura, punto e caldeirón). • <i>Cantiga N° 29 (frauta). Afonso X.</i> • <i>Ollos verdes (frauta e PAI). Popular.</i> • <i>Aguinaldo de despedida (frauta, PAI, XS e XB). Popular.</i> • <i>Mariñeiro (fautas e XB). R. Groba.</i> • <i>Os instrumentos de corda fretada.</i> • <i>Canta o cuco (frauta, pandeiro e MB). Popular.</i> • <i>Os instrumentos de corda fretada.</i> • <i>Os instrumentos na música galega.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber cantar e intepretar as melodías propostas. • Aplicar os coñecementos de linguaxe musical adquiridos á hora da correcta interpretación de pezas tanto vocais como instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabe cantar e intepretar as melodías propostas. • Aplica os coñecementos de linguaxe musical adquiridos á hora da correcta interpretación de pezas tanto vocais como instrumentais.

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cantiga N° 29</i> (frauta). Afonso X. • <i>Ollos verdes</i> (frauta e PAI). Popular. • <i>Aguinaldo de despedida</i> (frauta, PAI, XS e XB). Popular. • <i>Mariñeiro</i> (frautas e XB). R. Groba. • Audición: <i>Grandes tormentas da Historia da Música.</i> • <i>Os instrumentos de corda fretada.</i> • <i>Os instrumentos na música galega.</i> • A música moderna: o jazz. • Audición: <i>Moonlight Serenade</i> (Glenn Miller). 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer os instrumentos de corda fretada nunha audición.. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de corda percutida e os criterios da súa clasificación. • Estudar dúas audicións de música culta cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas. • Recoñecer os instrumentos empregados máis habitualmente na música galega. • Comprender e recoñecer as orixes, as características principais ligadas a todo tipo de jazz, así como a súa evolución e os seus representantes e instrumentos máis importantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os instrumentos de corda fretada na audición <i>O verán</i> (“As catro estacións”) de A. Vivaldi. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de corda percutida e os criterios da súa clasificación. • Estuda dúas audicións de música culta cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas: <i>O verán</i> (“As catro Estacións”) de A. Vivaldi e a <i>Sinfonía N° 6</i> de L. V. Beethoven. • Recoñece os instrumentos empregados máis habitualmente na música galega. • Comprende e recoñece as orixes, as características principais ligadas a todo tipo de jazz, así como a súa evolución e os seus representantes e instrumentos máis importantes.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición: Grandes tormentas da Historia da Música. • Os instrumentos na música galega. • A música moderna: o jazz. • Audición: <i>Moonlight Serenade</i> (Glenn Miller). 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o funcionamento dos instrumentos de corda percutida e os criterios da súa clasificación. • Estudar dúas audicións de música culta cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas. • Recoñecer os instrumentos empregados máis habitualmente na música galega. • Comprender e recoñecer as orixes, as características principais ligadas a todo tipo de jazz, así como a súa evolución e os seus representantes e instrumentos máis importantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende o funcionamento dos instrumentos de corda percutida e os criterios da súa clasificación. • Estuda dúas audicións de música culta (<i>O verán</i> e a <i>Sinfonía N° 6</i>) cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas. • Recoñece os instrumentos empregados máis habitualmente na música galega: gaita, zanfona... • Comprende e recoñece as orixes, as características principais do jazz, tanto en EUA como en Europa.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre os compositores que compuxeron obras sobre fenómenos atmosféricos. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre os instrumentos da música galega, tanto propios como adoptados. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o jazz. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre <i>Moonlight Serenade</i> (Glenn Miller). 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o funcionamento dos instrumentos de corda percutida e os criterios da súa clasificación. • Estudar dúas audicións de música culta cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas. • Comprender e recoñecer as orixes, as características principais ligadas a todo tipo de jazz, así como a súa evolución e os seus representantes e instrumentos máis importantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende o funcionamento dos instrumentos de corda percutida en xeral e da guitarra e a arpa en particular; e os criterios da súa clasificación. • Estudar dúas audicións de música culta cun tema recorrente ao longo da historia: as tormentas. • Comprender e recoñecer as orixes, as características principais ligadas a todo tipo de jazz, así como a súa evolución e os seus representantes e instrumentos máis importantes.

Unidade 5

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Aprender o concepto de subdivisión binaria. • Aprender os conceptos de anacruse, notas a contratempo e síncoas e os seus efectos. • Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno. • Interpretar unha serie de pezas –populares e de autor- para afianzar os elementos aprendidos no apartado de linguaxe musical. • Percibir o efecto da anacruse, das notas a contratempo e das síncoas. • Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida, así como cada un deles. • Aprender a situar temporalmente a audición <i>A marcha turca</i> (Mozart), para logo deducir as características do período e outras características. • Coñecer as orixes da música folk galega e a súa situación no panorama musical actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • escoitar e coñecer os elementos característicos do jazz durante a primeira metade do s. XX e os seus máximos representantes. • Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida, así como cada un deles. • Visualizar a través de internet fragmentos de pezas nas que se aprecien os elementos traballados no apartado de linguaxe musical. • Valerse das novas tecnoloxías para visualizar os mecanismos de funcionamento do piano. • escoitar fragmentos de música folk galega e confrontalos co folk propio doutros países e/ou rexións. • Entender a evolución dos instrumentos incorporados ao jazz.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A subdivisión binaria. • <i>A anacruse.</i> • <i>As notas a contratempo.</i> • <i>As síncofes.</i> • <i>Canción de berce (frauta e PAI). J. Brahms.</i> • <i>Espiritual negro (frauta). Popular EUA.</i> • <i>Troula (frauta, PAI e XB). Popular.</i> • <i>Os instrumentos de corda percutida.</i> • <i>Ao ghai, ghai (frauta, PAI e XB). Popular.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e definir correctamente os conceptos de melodía e intervalos, empregando unha linguaxe adecuada. • Identificar aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e define correctamente os conceptos de melodía e intervalos, empregando unha linguaxe adecuada. • Asimila o efecto provocado pola anacruse. • Identifica aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura: as síncofes e as notas a contratempo. • Sabe cantar e interpretar as melodías propostas: <i>Canción de Berce (J. Brahms)</i>, <i>Espiritual negro (popular)</i>, <i>Troula (popular)</i> e <i>Ao ghai, ghai (popular)</i>.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Canción de berce (fauta e PAI). J. Brahms.</i> • <i>Espiritual negro (fauta). Popular EUA.</i> • <i>Troula (fauta, PAI e XB). Popular.</i> • <i>Os instrumentos de corda percutida.</i> • <i>Audición: Rondo alla turca (W. A. Mozart).</i> • <i>O folk galego.</i> • <i>Audición: Contravento (Fía na Roca).</i> • <i>Ao ghai, ghai (fauta, PAI e XB). Popular.</i> • <i>A música moderna: o jazz.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura. • Recoñecer os instrumentos de corda percutida nunha audición. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición <i>A marcha turca (Mozart)</i> e <i>Contravento (Fía na roca)</i>. • Recoñecer fragmentos folk galegos. • Comprender, recoñecer e saber definir correctamente o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura: síncope e notas a contratempo. • Recoñece o piano como paradigma dos instrumentos de corda percutida nunha audición de W. A. Mozart (<i>Rondo Alla Turca</i>). • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición <i>A marcha turca (Mozart)</i> e <i>Contravento (Popular)</i>. • Recoñece fragmentos folk galegos: <i>Quen puidera namorala (Emilio Batallán)</i>, <i>Sementeira (Fuxan os ventos)</i>, <i>O son do ar (Luar na Lubre)</i> e <i>Inmaterial (X. M. Budiño)</i>. • Comprende, recoñece e é quen de definir correctamente o jazz.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición <i>Rondo alla turca</i> (autor, época histórica, características da obra...). • O folk galego. • A música moderna: o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición <i>A marcha turca</i> (Mozart) e <i>Contravento</i> (Popular). • Asimilar o proceso de evolución do folk galego. • Comprender, recoñecer e saber definir correctamente o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica aqueles efectos rítmicos que propician cambios na acentuación dunha partitura: síncope e notas a contratempo. • Sabe cantar e interpretar as melodías propostas. • Coñece a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición <i>A marcha turca</i> (Mozart) e <i>Contravento</i> (Popular). • Asimila o proceso de evolución do folk galego. • Comprende, recoñece e sabe definir correctamente o jazz.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Mozart e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o folk galego. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Fía na Roca. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usar correctamente os medios á súa disposición para a resolución das tarefas propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega os recursos que lle ofrecen as novas tecnoloxías para realizar traballos de investigación sobre o Clasicismo. • Emprega os recursos que lle ofrecen as novas tecnoloxías para realizar traballos de investigación sobre o folk galego. • Emprega os recursos que lle ofrecen as novas tecnoloxías para realizar traballos de investigación sobre o jazz.

Unidade 6

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Percibir o efecto e a aplicación dos signos de repetición máis frecuentes e o seu uso. • Aprender o manexo dos signos de repetición máis frecuentes e o seu uso. • Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno. • Interpretar unha serie de partituras pensadas para traballar os elementos de linguaxe musical aprendidos. • Acompañar con pequena percusión unha obra de música culta. • Confrontar a fruta traveseira coa fruta doce da que eles dispoñen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira así como cada un deles. • escoitar fragmentos de música pop galega e aprender a valoralos. • Aprender a situar temporalmente as audicións, para logo deducir as características do período e outras características. • Coñecer a situación do jazz no panorama actual. • Manexar correctamente as novas tecnoloxías para a pesquisa de información sobre os apartados propostos na unidade.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os signos de repetición. • <i>Blowing in the wind</i> (frauta). Bob Dylan. • <i>A frauta máxica</i> (frauta e PAI). W. A. Mozart. • <i>Amoriños collín</i> (frauta, PAI e placas). Popular. • <i>A saia da Carolina</i> (frauta, XS e XB). Popular. • <i>Canto de romaría</i> (frauta, PAI e XB). Popular. • <i>Audición: Cabalería lixeira</i> (F. von Suppé). • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o uso e función dos signos de repetición. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas. • Ser quen de seguir correctamente o pulso dunha obra de música culta á hora de acompañala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Practica o valor dos signos de repetición mediante a interpretación de partituras seleccionadas a tal fin. • Sabe cantar e interpretar as melodías propostas. • Acompaña con instrumentos de percusión unha obra de música culta: <i>Cabalería lixeira</i> (F. v. Suppé).

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Blowing in the wind</i> (frauta). Bob Dylan. • <i>A frauta máxica</i> (frauta e PAI). W. A. Mozart. • <i>Amoriños collín</i> (frauta, PAI e placas). Popular. • <i>A saia da Carolina</i> (frauta, XS e XB). Popular • <i>Canto de romaría</i> (frauta, PAI e XB). Popular. • <i>Audición: Cabalería lixeira</i> (F. von Suppé). • <i>Os instrumentos aerófonos</i>. • <i>A música pop en Galicia</i>. • <i>A música moderna: o jazz</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o uso e función dos signos de repetición. • Recoñecer os instrumentos de vento-madeira a través dos exemplos propostos. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición Cabalería lixeira. • Comprender a evolución da música pop en Galicia. • Saber a importancia do jazz no panorama actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende o uso e a función dos signos de repetición. • Recoñece os instrumentos de vento-madeira a través dos exemplos propostos. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Escoita fragmentos de obras cultas e populares onde os instrumentos de vento-madeira teñen un papel protagonista: <i>Scherzo</i> (F. Schubert), <i>Arlesiana</i> (G. Bizet), <i>Concerto para frauta de pico, traveseira, corda e continuo</i> (G. Telemann), <i>Concerto para frauta, arpa e orquestra</i> (W. A. Mozart) e <i>Petit Jazz</i> (J. Duarte). • Coñece a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Cabalería lixeira</i>. • Comprende a evolución da música pop en Galicia. • Escoita fragmentos de música pop en Galicia: <i>Recordando a Galicia</i> (Ana Kiro), <i>Galicia, miña nai dos dous mares</i> (Juan Pardo) e <i>Xirarei</i> (Xil Ríos). • Sabe da importancia do jazz no panorama actual.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Cabalería lixeira</i> (autor, época histórica, características da obra...). • A música pop en Galicia. • A música moderna: o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender a evolución dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Cabalería lixeira</i>. • Comprender a evolución da musica pop en Galicia. • Saber da importancia do jazz no panorama actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende a evolución dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Cabalería lixeira</i>. • Comprende a evolución da musica pop en Galicia. • Sabe da importancia do jazz no panorama actual.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre F. von Suppé e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o pop galego. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usar as TIC para situar a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da obra <i>Cabalería lixeira</i>. • Amosar destreza no correcto manexo das novas tecnoloxías para buscar información sobre a musica pop en Galicia. • Amosar destreza no correcto manexo das novas tecnoloxías para buscar información sobre o jazz no panorama actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa as TIC para situar a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da obra <i>Cabalería lixeira</i>. • Amosa destrezas no correcto manexo das novas tecnoloxías para buscar información sobre a musica pop en Galicia. • Amosa destrezas no correcto manexo das novas tecnoloxías para buscar información sobre o jazz no panorama actual.

Unidade 7

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
• Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno. • Interpretar unha serie de partituras seleccionadas para traballar o aprendido no apartado de linguaxe musical. • Aprender o concepto de melodía e os elementos estruturais que a conforman. • Aprender o concepto de intervalo e o seu uso na creación de melodías. • Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos aerófonos de lingüeta simple. • Aprender a situar temporalmente a audición <i>Danza chinesa</i> (P. I. Tchaikovsky), para logo deducir as características do período e outras características.	• escoitar e coñecer os elementos característicos do <i>rhythm & blues</i> e o rock and roll e os seus máximos representantes. • Comprender a evolución do rock cara a outros estilos. • Valerse de programas de edición musical para crear acompañamentos para as melodías propostas. • Empregar as novas tecnoloxías para elaborar traballos sobre Tchaikovsky. • Aproveitarse das distintas plataformas de difusión musical online para escoitar fragmentos de grupos de rock galegos e internacionais.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A melodía. • <i>Os intervalos.</i> • <i>Minuet (frauta). J. S. Bach.</i> • <i>Alalá de Noia (frauta). Popular.</i> • <i>Os Picapedra (frauta, PAI e placas). Ted Nichols/Hoyt Curtin.</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> • <i>Stairway to Heaven (frauta e XB). Deep Purple.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar e crear os distintos tipos de intervalos. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas na unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica e crea os distintos tipos de intervalos. • Canta e interpreta as melodías propostas na unidade.

Bloque 2: escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Minuet (frauta). J. S. Bach.</i> • <i>Alalá de Noia (frauta). Popular.</i> • <i>Os Picapedra (frauta, PAI e placas). Ted Nichols/Hoyt Curtin.</i> • <i>Audición: Danza chinesa (P. I. Tchaikovsky).</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> • <i>A música moderna: o rock.</i> • <i>Stairway to Heaven (frauta e XB). Deep Purple.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e definir correctamente os conceptos de melodía e intervalos, empregando a linguaxe axeitada. • Recoñecer os instrumentos de corda punteada e percutida nunha audición. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida e os criterios da súa clasificación. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprender, recoñecer e saber definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ter unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e define correctamente os conceptos de melodía e intervalos, empregando a linguaxe axeitada. • Recoñece os instrumentos de corda punteada e percutida nunha audición. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida e os criterios da súa clasificación. • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprende, recoñece e sabe definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ten unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Danza chinesa</i> (autor, época histórica, características da obra...). • A música moderna: o rock. • A música rock en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer os instrumentos de corda punteada e percutida nunha audición. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida e os criterios da súa clasificación. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprender, recoñecer e saber definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ter unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os instrumentos de corda punteada e percutida nunha audición. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de corda punteada e percutida e os criterios da súa clasificación. • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprende, recoñece e sabe definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ten unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Tchaikovsky e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o rock. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o rock galego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprender, recoñecer e saber definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ter unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación, estrutura e identificación da audición proposta. • Comprende, recoñece e sabe definir correctamente o rock and roll, así coma as súas vertentes. • Ten unha idea global do fenómeno bravú, tanto a nivel musical como social.

Unidade 8

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
• Coñecer e saber empregar os signos musicais que definen a altura.• Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno.• Interpretar pezas musicais pensadas para traballar o aprendido no apartado de linguaxe musical.• Acompañar con pequena percusión unha obra de música culta.• Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira así como cada un deles.• Aprender a situar temporalmente as audicións, para logo deducir as características do período e outras características.	• escoitar e coñecer o impacto do rock na actualidade.• Coñecer os temas insignia da música galega.• Aprender a transportar partituras valéndose de software de notación musical.• Empregar as novas tecnoloxías para facer traballos sobre Ch. Gounod.• Visualizar exemplos de música rock utilizando para iso plataformas de música online.• Usar as TIC para achegarse aos grandes títulos da música galega e as súas diversas incursións.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A altura do son. • As alteracións. • <i>Rigadoon (frauta)</i>. Henry Purcell. • <i>Velaí vén o gaiteiro (frauta)</i>. Popular. • <i>Maneo (frauta 1 e frauta 2)</i>. Popular. • <i>Nobody knows the trouble I've seen (frauta 1, XS y XB)</i>. Popular. • <i>A rianxeira (frauta 1, frauta 2 e XB)</i>. Popular. • Audición: <i>Marcha fúnebre para unha marioneta</i>. Ch. Gounod. • Os instrumentos aerófonos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer e identificar que son as alteracións?, cantas hai? e para que serven?, así como utilízalas correctamente na escritura musical. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas no tema. • Acompañar, mantendo o pulso correctamente, unha obra de música culta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece e identifica que son as alteracións?, cantas hai? e para que serven?, así como utilízalas correctamente na escritura musical. • Sabe cantar e interpretar as melodías propostas no tema. • Acompaña unha obra de música culta mantendo o pulso correctamente.

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rigadoon (frauta). Henry Purcell.</i> • <i>Velaí vén o gaitero (frauta). Popular.</i> • <i>Maneo (frauta 1 e frauta 2). Popular.</i> • <i>Nobody knows the trouble I've seen (frauta 1, XS y XB). Popular.</i> • <i>A rianxeira (frauta 1, frauta 2 e XB). Popular.</i> • <i>Audición: Marcha fúnebre para unha marioneta (Ch. Gounod).</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> • <i>A música moderna: o rock.</i> • <i>Os títulos máis emblemáticos da música galega.</i> • <i>Audición: Danza de Albarelos (Milladoiro).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer e identificar que son as alteracións?, cantas hai? e para que serven?, así como utilízalas correctamente na escritura musical. • Recoñecer os instrumentos de vento-madeira con lingüeta dobre nos fragmentos propostos. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Recoñecer a situación do rock no panorama actual. • Ser quen de valorar as dimensións acadadas polo tema Negra sombra. • Intérpretes galegos actuais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece e identifica que son as alteracións, cantas hai e para que serven. • Utilízalas correctamente na escritura musical. • Recoñece os instrumentos de vento-madeira con lingüeta dobre nos fragmentos propostos. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Recoñece a situación do rock no panorama actual. • Valora as dimensións acadadas polo tema Negra sombra dentro do panorama da música galega universal.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Marcha fúnebre para unha marioneta</i> (autor, época histórica, características da obra...). • A música moderna: o rock. • Os títulos máis emblemáticos da música galega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer os instrumentos de vento-madeira con lingüeta dobre nos fragmentos propostos. • Comprender o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Recoñecer a situación do rock no panorama actual. • Ser quen de valorar as dimensións acadadas polo tema <i>Negra sombra</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os instrumentos de vento-madeira con lingüeta dobre nos fragmentos propostos. • Comprende o funcionamento dos instrumentos de vento-madeira e os criterios da súa clasificación. • Recoñece a situación do rock no panorama actual. • Valora as dimensións acadadas polo tema <i>Negra sombra</i> dentro do panorama da música galega universal.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Gounod e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o rock. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre os títulos máis emblemáticos da música galega. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Milladoiro. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento-metal axudándose das TIC para visualizar fotografías, vídeos, etc. • Realizar listaxes dos termos de aire e carácter máis frecuentes, tanto en italiano como noutras linguas. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina timbres de instrumentos da familia de vento-metal axudándose das TIC para visualizar fotografías, vídeos, etc. • Válese das TIC para aumentar o seu vocabulario musical en relación aos termos de carácter máis frecuentes. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo.

Unidade 9

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
• Discriminar auditivamente e aprender a facer as escalas diatónicas e pentatónicas.• Desenvolver a expresión vocal e instrumental do alumno.• Interpretar unha serie de pezas populares e de autor.• Acompañar con PAI unha obra de música culta.• Aprender os graos da escala.• Aprender a situar temporalmente as audicións, para logo deducir as características do período e outras características.	• escoitar e coñecer o impacto de distintas audicións da música pop.• Describir, discriminar, identificar e clasificar o funcionamento dos instrumentos de vento-metal.• Valerse das TIC para achegarse á vida e a obra de Brahms.• Facer traballos sobre as orixes do pop.• Usar internet para confrontar a gaita galega con gaitas doutras culturas.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • As escalas. • <i>Yesterday</i> (frauta). The Beatles. • <i>Do, re, mi</i> (frauta). R. Rodgers. • <i>Audición: Danza Húngara N°5</i> (J. Brahms). • <i>Os instrumentos aerófonos</i>. • <i>Super Trouper</i> (frauta, carillón, MS e MB). ABBA. • <i>Himno galego</i> (frauta e XB). Eduardo Pondal/Pascual Veiga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e saber crear as escalas diatónicas e pentatónicas. Tratar de recoñecelas nas partituras estudadas. • Saber cantar e interpretar as melodías propostas no tema. • Seguir correctamente o pulso á hora de acompañar unha obra de música culta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Compón diferentes escalas (diatónicas e pentatónicas). • Aplica as regras modais á hora de compoñer as escalas anteriores. • Sabe cantar e interpretar as melodías propostas no tema. • Sigue correctamente o pulso á hora de acompañar unha obra de música culta.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yesterday (frauta). The Beatles.</i> • <i>Do, re, mi (frauta). R. Rodgers.</i> • <i>Audición: Danza Húngara Nº5 (J. Brahms).</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> • <i>A música moderna: o pop.</i> • <i>Audición: Hey, Jude (The Beatles).</i> • <i>Super Trouper (frauta, carillón, MS e MB). ABBA.</i> • <i>Historia da música galega: os gaiteros.</i> • <i>Himno galego (frauta e XB). Eduardo Pondal/Pascual Veiga.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar auditivamente as escalas diatónicas e pentatónicas. • Coñecer os graos da escala. • Recoñecer os instrumentos de vento-metal nos fragmentos propostos. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Danza húngara (J. Brahms).</i> • Ser quen de seguir unha audición de música moderna a través dun musicograma. • Saber describir que é o pop. • Recoñecer o valor e usos da gaita na música popular galega. • Distinguir en audicións de música popular moderna os trazos máis característicos e salientables do pop. • Ser quen de diferenciar os trazos e características da música galega primixenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica auditivamente as escalas diatónicas e pentatónicas. • Recoñece os graos das escalas. • Discrimina auditivamente os instrumentos de vento-metal nos fragmentos propostos, reparando nas diferencias tímbricas. • escoita a audición <i>Danza húngara (J. Brahms)</i> prestando atención aos cambios de matiz, velocidade e intensidade presentes na obra. • Segue unha audición de música moderna a través dun musicograma. • escoita fragmentos de música pop e asimila as evolucións cara a outros estilos musicais (reggae, funk, soul...). • Distingue en audicións de música popular moderna os trazos máis característicos e salientables do pop. • Recoñece auditivamente algúns dos trazos máis salientables da música galega primixenia a nivel compositivo, organolóxico...

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Danza Húngara N°5</i> (autor, época histórica, características da obra...). • A música moderna: o pop. • Audición: <i>Hey, Jude</i> (autor, época histórica, características da obra...). • Historia da música galega: os gaiteiros. • O <i>Himno galego</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer os instrumentos de vento-metal nos fragmentos propostos. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Danza húngara (J. Brahms)</i>. • Ser quen de seguir unha audición de música moderna a través dun musicograma. • Saber describir que é o pop. • Recoñecer o valor e usos da gaita na música popular galega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina instrumentos de vento-metal atendendo ás súas diferenzas no tocante ao material de construción, sistemas de articulación de son, etc. • Sabe a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Danza húngara (J. Brahms)</i>. • Sitúa o pop e as súas vertentes dentro do seu contexto histórico. • Segue unha audición de música moderna a través dun musicograma. • Recoñece o valor e usos da gaita na música popular galega.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre J. Brahms e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o pop. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre The Beatles. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre a gaita. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o <i>Himno galego</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valerse das TIC para confrontar músicas de distintas partes do mundo e recoñecer as escalas propias de cada unha delas. • Recoñecer os instrumentos de vento-metal nos fragmentos propostos. • Axudarse das TIC para elaborar traballos, mapas conceptuais, murais... que otorguen unha rápida vision e confrontación entre os instrumentos de vento-madeira e os de vento-metal. • Saber a época e as súas características, autor, instrumentación e identificación da audición <i>Danza húngara (J. Brahms)</i>. • Ser quen de seguir unha audición de música moderna a través dun musicograma. • Saber describir que é o pop. • Recoñecer o valor e usos da gaita na música popular galega. 	<ul style="list-style-type: none"> • escoita músicas de distintas partes do mundo coa axuda das TIC e recoñece as escalas propias de cada unha delas. • Realiza monográficos sobre os instrumentos de vento-metal. • Axudase das TIC para elaborar traballos, mapas conceptuais, murais... que otorguen unha rápida vision e confrontación entre os instrumentos de vento-madeira e os de vento-metal. • Elabora traballos sobre a vida e obra de Brahms, recavando información en Internet, enciclopedias, revistas... • escoita distintas versións da canción <i>Hey Jude (The Beatles)</i> e fai unha primeira achega ao apaixonante mundo das versións. • Recoñece o valor e usos da gaita na música popular galega e a evolución que tivo este instrumento co descubrimento do sistema MIDI.

Unidade 10

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none">• Entender en que consiste un acorde, como se forman e os modos de emprego.• Coñecer os termos básicos de aire e a indicación mediante cifras (metrónomo).• Coñecer os termos básicos de carácter.• Practicar ritmos mediante percusión corporal.• Aprender a seguir unha música mediante un musicograma.• Identificar os instrumentos que soan na melodía e no acompañamento nunha audición.	<ul style="list-style-type: none">• Coñecer visual e auditivamente os instrumentos de vento-metal e as súas características.• Coñecer a música pop na actualidade.• escoitar a música galega que se fai na actualidade.• Practicar ritmos mediante percusión corporal.• Identificar os instrumentos que soan na melodía e no acompañamento nunha audición.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os acordes. • <i>Indicacións de tempo/aire.</i> • <i>Indicacións de carácter.</i> • <i>Canon (fautas). J. Pachelbel.</i> • <i>Barcarola (fautas, PAI e XB). J. Offenbach.</i> • <i>Sinfonía Nº1 -Titán- (fautas). G. Mahler.</i> • <i>Audición: Orfeo nos infernos (J. Offenbach).</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber construír un acorde fundamental. • Coñecer o significado dos termos italianos de aire e carácter. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Constrúe un acorde fundamental. • Emprega correctamente as indicacións de aire e carácter á hora de interpretar distintas obras. • Toca as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesase na memorización das partituras. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo. • Procura o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais.

Bloque 2: Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indicacións de carácter.</i> • <i>Canon (fautas). J. Pachelbel.</i> • <i>Barcarola (fautas, PAI e XB). J. Offenbach.</i> • <i>Sinfonía N°1 -Titán- (fautas). G. Mahler.</i> • <i>A música moderna: o pop.</i> • <i>Audición: Orfeo nos infernos (J. Offenbach).</i> • <i>Os instrumentos aerófonos.</i> • <i>Historia da música galega: os cantantes.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber construír un acorde fundamental. • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento-metal. • Coñecer o significado dos termos italianos de aire e carácter. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escoita a diferenza entre unha melodía espida e unha acompañada por acordes. • Discrimina timbres de instrumentos da familia de vento-metal. • Escoita pezas seleccionadas onde se aprecien os efectos das indicacións de carácter. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A música moderna: o pop. • Audición: <i>Orfeo nos infernos</i> (autor, época histórica, características da obra...). • Historia da música galega: os cantantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber construír un acorde fundamental. • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento-metal. • Coñecer o significado dos termos italianos de aire e carácter. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue diversos períodos artísticos (Renacemento, Barroco, Clasicismo) atendendo aos estilos compositivos propios da época. • Comprende a evolución dos instrumentos da familia de vento-metal. • Debate sobre o papel do italiano como lingua vehicular na notación musical. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo. • Procura o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o pop. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Offenbach e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre os cantantes galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber construír un acorde fundamental. • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento-metal. • Coñecer o significado dos termos italianos de aire e carácter. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Válese de programas informáticos de notación musical para crear melodías e facer os acordes de acompañamento. • Realiza monográficos sobre os instrumentos da familia de vento-metal. • Coa axuda das TIC elabora listaxes de termos italianos de aire e carácter. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo.

Unidade 11

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer distintos modos compositivos ao longo da historia. • Interpretar partituras coa voz e con instrumentos escolares. • Facer un repaso do soul desde as súas orixes ata a actualidade. • escoitar algúns dos fragmentos máis salientables da música soul. • Aprender a seguir unha música mediante un musicograma. • Diferenciar las características tímbricas de las distintas familias instrumentales. 	<ul style="list-style-type: none"> • Acompañar una audición con instrumentos escolares. • Coñecer visual e auditivamente os instrumentos de vento mecánico e as súas características. • Indagar sobre instrumentos de vento mecánico doutras culturas. • Saber da música coral en Galicia. • Valorar a importancia das bandas de música como formacións vehiculares da música tradicional. • Ter presente a magnitude das bandas de música en Galicia.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • As texturas (monódica e polifónica). • <i>Tireiche unha laranxiña (popular)</i>. • <i>Guía de orquestra para mozos (B. Britten)</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diferenciar distintos tipos de texturas. • Comprender a evolución das técnicas compositivas ao longo da historia. • Seguir unha obra a través do seu musicograma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Constrúe acompañamentos con distintos tipos de texturas. • Segue correctamente un musicograma. • Elabora traballos sobre Britten e a súa obra.

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Texturas (monódica e polifónica).</i> • <i>Tireiche unha laranxiña (Popular).</i> • <i>Guía de orquestra para mozos (B. Britten).</i> • <i>A música moderna: o soul.</i> • <i>Os instrumentos de vento mecánico.</i> • <i>Historia da música galega: os coros.</i> • <i>Historia da música galega: as bandas de música.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Escoitar diferentes versión dunha mesma peza e distinguir as diferentes técnicas compositivas. • Interiorizar unha melodía popular a través da súa grabación. • Escoitar unha obra de música culta. • Achegarse ao soul mediante a escoita de diversos fragmentos. • Comprender as características tímbricas e de funcionamento dos instrumentos de vento mecánico. • Coñecer algunhas das agrupacións máis destacables dentro da nosa comunidade: os coros e as bandas de música. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escoita diferentes versións dunha mesma peza e distingue as diferentes técnicas compositivas. • Interioriza unha melodía popular a través da súa grabación. • Escoitar unha obra de música culta. • Achégase ao soul mediante a escoita de diversos fragmentos. • Comprende as características tímbricas e de funcionamento dos instrumentos de vento mecánico. • Coñece algunhas das agrupacións máis destacables dentro da nosa comunidade: os coros e as bandas de música.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A música moderna: o soul. • Audición: <i>Guía de orquestra para mozos</i> (autor, época histórica, características da obra...). • Historia da música galega: os coros. • Historia da música galega: as bandas de música. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saber distinguir distintas texturas. • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento mecánico. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue diversos períodos artísticos (Renacemento, Barroco, Clasicismo) atendendo aos estilos compositivos propios da época. • Comprende a evolución dos instrumentos da familia de vento mecánico. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo. • Procura o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre o soul. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Britten e asúa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre corais galegas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar o soul como estilo musical. • Discriminar timbres de instrumentos da familia de vento mecánico. • Tocar as melodías e acompañamentos propostos na unidade. • Interesarse na memorización das partituras. • Participar nas actividades grupais con entusiasmo. • Procurar o axuste da entoación de cancións e o ritmo nas montaxes instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Válese de programas informáticos de notación musical para crear melodías e facer os acordes de acompañamento. • Realiza monográficos sobre os instrumentos da familia de vento-metal. • Coa axuda das TIC elabora listaxes de termos italianos de aire e carácter. • Participa nas actividades grupais con entusiasmo.

Unidade 12

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none">• Coñecer o tresillo, paradigma dos grupos irregulares.• Interpretar correctamente pezas con tresillos.• Interpretar correctamente pezas con grupos de figuración mixtos.• Interiorizar o compás de 6/8, propio da música galega.• Valorar a importancia da familia de percusión dentro da orquestra sinfónica.	<ul style="list-style-type: none">• Dar un breve repaso da música funk e da súa evolución.• Seguir e acompañar unha audición de música culta.• Valorar a importancia da música galega alén das nosas fronteiras.• Interpretar unha polca.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • O tresillo. • <i>Os grupos mixtos.</i> • <i>O compás de 6/8.</i> • <i>Na beira do mar (Popular).</i> • <i>Airiños do meu lugar (Rosalía de Castro).</i> • <i>Muiñeira de Chantada (Popular).</i> • <i>Elas eran tres comadres (Popular).</i> • <i>Ballet do papel de lixa (L. Anderson).</i> • <i>Bailando con Rosiña (Carlos Núñez).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Dominar a lectura e interpretación de pezas con tresillos. • Ler e interpretar correctamente pezas que inclúen grupos de figuracións mixtas. • Acompañar con pequena percusión unha obra de música culta. • Danzar unha polca popularizada por C. Núñez. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpreta correctamente pezas con tresillos. • Aмосa destreza e soltura á hora de interpretar pezas que inclúen grupos de figuracións mixtas. • Elabora traballos sobre Anderson e a súa obra. • Goza coa interpretación dunha danza.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>O tresillo.</i> • <i>Os grupos mixtos.</i> • <i>O compás de 6/8.</i> • <i>Na beira do mar (Popular).</i> • <i>Airiños do meu lugar (Rosalía de Castro).</i> • <i>Muiñeira de Chantada (Popular).</i> • <i>Elas eran tres comadres (Popular).</i> • <i>A percusión na orquestra.</i> • <i>Os instrumentos electrófonos.</i> • <i>O funk.</i> • <i>Ballet do papel de lixa (L. Anderson).</i> • <i>Bailando con Rosiña (Carlos Núñez).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Distinguir auditivamente o tresillo dentro dunha peza. • Interiorizar o ritmo da combinación de corcheas e semicorcheas. • Discirminar as distintas familias dentro dos instrumentos de percusión. • Coñecer os instrumentos electrófonos. • Seguir unha audición de música culta coa axuda do seu musicograma. • escoitar pezas de música folk galego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue auditivamente o tresillo dentro dunha peza. • Interioriza o ritmo da combinación de corcheas e semicorcheas. • Discirmina as distintas familias dentro dos instrumentos de percusión. • Recoñece os instrumentos electrófonos. • Segue unha audición de música culta coa axuda do seu musicograma. • escoita pezas de música folk galego.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Airiños do meu lugar</i> (Rosalía de Castro). • <i>Muiñeira de Chantada</i> (Popular). • <i>Elas eran tres comadres</i> (Popular). • A percusión na orquestra. • Os instrumentos electrófonos. • A música funk. • <i>Ballet do papel de lixa</i> (L. Anderson). • <i>Bailando con Rosiña</i> (Carlos Núñez). 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer pezas de música popular galega. • Achegarse a novas familias instrumentais. • Coñecer as orixes e a evolución da música funk. • Valorar a importancia de L. Anderson dentro da música culta para nenos. • Coñecer algunha obra C. Núñez. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece pezas de música popular galega. • Comprende a morfoloxía, evolución e modo de producir o son nos instrumentos electrófonos. • Coñece as orixes e a evolución da música funk. • Valora a importancia de L. Anderson dentro da música culta para nenos. • Coñece algunha obra C. Núñez.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Uso das TIC para elaborar traballos sobre os instrumentos electrófonos. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Anderson e a súa obra. • Uso das TIC para elaborar traballos sobre Carlos Núñez e a súa música. 	<ul style="list-style-type: none"> • Axudarse das TIC para crear novos acompañamentos para pezas populares galegas. • Facer traballos de investigación sobre os instrumentos electrófonos. • Usar as TIC para afondar no seu coñecemento da obra de L. Anderson. • Usar as TIC para afondar no seu coñecemento da obra de C. Núñez. 	<ul style="list-style-type: none"> • Válese das TIC para crear novos acompañamentos para pezas populares galegas. • Compón pezas para instrumentos electrófonos. • Usa as TIC para afondar no seu coñecemento da obra de L. Anderson. • Usa as TIC para afondar no seu coñecemento da obra de C. Núñez.

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Coñecer as calidades do son e a súa representación gráfica. - Improvisar combinacións rítmicas mediante percusión corporal. - Repasar a nomenclatura dos compases. - Practicar ritmos en distintos compases sobre bases rítmicas xa deseñadas. - Coñecer a música na prehistoria e nas antigas civilizacións. - Ter coñecemento dos instrumentos musicais empregados polas antigas civilizacións. - Coñecer a civilización onde se atopan as bases da música occidental. - escoitar de forma atenta unha obra de música vocal da cultura grega (<i>Epitafio de Seikilos</i>).	- escoitar de forma atenta <i>A canción das campás</i> (L. Anderson) e percibir o silencio e a finalidade deste dentro da audición. - Analizar unha obra musical: estrutura, ritmo, instrumentos... - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa: populares, de autor, tradicionais, modernas... - Coñecer en que consiste a gravación por pistas. - Comprender a importancia do nacemento do rock e a súa influencia na música moderna. - Valorar o papel da muller ao longo da historia. Enheduanna (2300 a. C.-).

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos de representación gráfica da música: as calidades do son, a representación gráfica do son e a nomenclatura dos compases. - Práctica de ritmos con percusión corporal. - Creación de esquemas rítmicos e melódicos para practicar os elementos de linguaxe musical traballados. - <i>A Canción das campás</i> de Leroy Anderson (acompañamento). - Práctica instrumental (fruta): <ul style="list-style-type: none"> <i>A barquiña do pescador.</i> (Tradicional grega). <i>O león dorme esta noite.</i> (Tradicional africana). <i>Popurrí.</i> (Popular galego). - Práctica instrumental (dúo de frutas): <ul style="list-style-type: none"> <i>Wan pi de Xiao Mao Mi.</i> (Tradicional de Malasia). - Práctica instrumental (voz, fruta e láminas): <ul style="list-style-type: none"> <i>Love me, tender</i> (Elvis Presley). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música: altura do son, figuras e silencios, intensidade e nomenclatura dos compases. 1.2. Practicar esquemas rítmicos con percusión corporal. 1.3. Crear percusións corporais para o acompañamento de pezas de distintas procedencias. 1.4. Traballar o compás ternario na audición <i>A canción das campás</i>. 1.5. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación contribuindo ao perfeccionamento da tarefa común 1.6. Interpretar partituras amosando unhas destrezas básicas de interpretación co instrumento asignado. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e utiliza os elementos da representación gráfica da música: as calidades do son, a representación gráfica do son e a nomenclatura dos compases. 1.2.1. Practica esquemas rítmicos con percusión corporal. 1.3.1. Crea percusións corporais para o acompañamento de pezas de distintas procedencias. 1.3.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. 1.4.1. Practica o compás ternario coa audición <i>A canción das campás</i>. 1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación contribuindo ao perfeccionamento da tarefa común. 1.6.1. Interpreta partituras amosando unhas destrezas básicas de interpretación co instrumento asignado. 1.6.2. Coñece e aplica técnicas e normas para o coidado da voz, o corpo e os instrumentos. 1.6.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación e a resonancia ao interpretar coa fruta e coa voz.

--	--	--

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música nas antigas civilizacións: - <i>Audición: Epitafio de Seikilos.</i> - <i>A Canción das campás de Leroy Anderson.</i> - <i>A barquiña do pescador.</i> - <i>O león dorme esta noite. Tradicional africana.</i> - <i>Wan pi de Xiao Mao Mi. Tradicional Malasia/China.</i> - <i>Love me, tender de Elvis Presley.</i> - <i>Popurrí. Popular.</i> - Fragmentos das obras máis representativas das grandes décadas do rock. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente a textura da música da Antiga Grecia. 2.2. Recoñecer a estrutura e os temas principais de <i>A canción das campás de Leroy Anderson.</i> 2.3. Identificar e describir os instrumentos que interveñen na audición. 2.4. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.5. Ler e analizar distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición. 2.6. Recoñecer auditivamente os elementos da linguaxe musical traballados. 2.7. Recoñecer as características propias das distintas tendencias do rock desde 1950 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente a textura da música da Antiga Grecia. (CAA) 2.1.2. Comprende o carácter da música do <i>Epitafio de Seikilos</i>. (CCEC-CL) 2.2.1. Recoñece a estrutura e os temas principais de <i>A canción das campás</i>. (CCEC) 2.3.1. Identifica e describe os instrumentos que interveñen na obra. (CCEC) 2.4.1. Valora o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.5.1. Le e analiza a partitura de <i>A canción das campás</i> como apoio á audición. (CCEC) 2.6.1. Recoñece e describe de xeito pormenorizado os diferentes aspectos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes. (CCEC-CCL) 2.7.1. Recoñece as características propias das distintas tendencias do rock. (CCEC-CSC)

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música na Prehistoria e nas Antigas Civilizacións: Prehistoria, os pobos mesopotámicos, os exipcios, os hebreos, India e China. - As orixes da música occidental: Grecia e Roma. - Os instrumentos musicais nas antigas civilizacións. - A escritura musical na Antiga Grecia: <i>Epitafio de Seikilos</i>. - Cancións populares, de autor, modernas e tradicionais de distintas culturas. - As tendencias musicais do rock desde 1950 ata a actualidade. - Grandes compositoras da Antigüedad: Enheduanna. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Distinguir, situar e caracterizar a música da Prehistoria e das Antigas Civilizacións. 3.2. Coñecer os instrumentos empregados polas antigas civilizacións. 3.3. Recoñecer e situar as orixes da música occidental. 3.4. Apreciar a música popular das distintas épocas e culturas. 3.5. Coñecer as características principais das diferentes tendencias do rock ao longo da historia. 3.6. Valorar a creación musical das grandes compositoras da Antigüedad. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Prehistoria e das Antigas Civilizacións. 3.2.1. Amona interese por coñecer os instrumentos empregados na Prehistoria e nas Antigas Civilizacións. 3.3.1. Recoñece a música da Antiga Grecia e Roma como a orixe da música occidental. 3.4.1. Amona interese polo coñecemento de pezas do acervo popular de distintas culturas. 3.5.1. Coñece as características principais das diferentes tendencias do rock ao longo da historia. 3.6.1. Amona interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Antiga Grecia. 3.6.2. Coñece á compositora Enheduanna.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliábeis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e utiliza os elementos da representación gráfica da música: as calidades do son, a representación gráfica do son e a nomenclatura dos compases.		<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT) - Ditados rítmicos. (CT)
1.2.1. Practica esquemas rítmicos con percusión corporal.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con percusión corporal. (LA)
1.3.1. Crea percusións corporais para o acompañamento de pezas de distintas procedencias.		<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de creación de acompañamentos. (LA)
1.3.2. Aмосa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.		
1.4.1. Practica o compás ternario coa audición <i>A canción das campás</i> .		<ul style="list-style-type: none"> - Acompañamento con instrumentos escolares de percusión. (LA)

1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa común.	- Actitude activa na interpretación en grupo. (LA)
1.6.1. Interpreta partituras amosando unhas destrezas básicas de interpretación co instrumento asignado. 1.6.2. Coñece e aplica técnicas e normas para o coidado da voz, o corpo e os instrumentos. 1.6.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación e a resonancia ao interpretar coa frauta e coa voz.	- Interpretación coa voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA) - Análise das partituras. (CT)
2.1.1. Recoñece auditivamente a textura da música da Antiga Grecia. 2.1.2. Comprende o carácter da música do <i>Epitafio de Seikilos</i> .	- escoita atenta dos fragmentos musicais propostos. (LA-CT-CD) - Utilización de presentacións multimedia (PD) - Actividades de investigación. (CT)
2.2.1. Recoñece a estrutura e os temas principais de <i>A canción das campás</i> .	- Audición e análise de obras. (LA-CT-CD) - Actividades de investigación. (CT)
2.3.1. Identifica e describe os instrumentos que interveñen na obra.	- Discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.4.1. Valora o silencio como elemento indispensable para a audición.	- Actitude de respecto e atención na escoita. (LA-CD)
2.5.1. Le e analiza a partitura de <i>A canción das campás</i> como apoio á audición.	- Audición e seguimento de partituras. (LA-CD)
2.6.1. Recoñece e describe de xeito pormenorizado os diferentes aspectos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes.	- Audición e análise de obras. (LA-CT-CD)
2.7.1. Recoñece as características propias das distintas tendencias do rock. (CCEC-CSC)	- Actividades de audición. (LA-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD) - Actividades de investigación. (CT-CD)
3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Prehistoria e das Antigas Civilizacións.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Amosa interese por coñecer os instrumentos empregados na Prehistoria e nas Antigas Civilizacións.	- Recoñecemento visual. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.3.1. Recoñece a música da Antiga Grecia e Roma como a orixe da música occidental.	- Lectura comprensiva. (LA-CT)
3.4.1. Amosa interese polo coñecemento de pezas do acervo popular de distintas culturas.	- Actitude activa e de respecto do patrimonio musical. (LA-CT-CD)
3.5.1. Coñece as características principais das diferentes tendencias do rock ao longo da historia.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.6.1. Amosa interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Antiga Grecia. 3.6.2. Coñece á compositora Enheduanna .	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as	- Gravación das interpretacións realizadas en

tecnoloxías para a actividade musical.	clase.
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias.
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)	
Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)	
Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Utiliza reprodutores de audio, Internet, encerado dixital para facilitar o acceso á ampliación e exposición dos contidos da unidade.
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar distintas fontes para a busca de información. 	<ul style="list-style-type: none"> • Busca información en enciclopedias dicionarios, páxinas de Internet para afondar e ampliar coñecementos. • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posibilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.

4. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Manexa a linguaxe técnica apropiada na análise de obras e situacións musicais. • Xera un criterio crítico á hora da comprensión e análise dos distintos xéneros musicais. • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica na análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Traballa as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e a iniciativa persoal. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común. • Amosa interese, constancia e iniciativa na participación en actividades grupais. • Participa nas interpretacións grupais buscando o interese colectivo.

<ul style="list-style-type: none"> o Dar prioridade á consecución de obxectivos grupais a intereses persoais nas actividades relacionadas coa interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC)	
Descriptoros	Indicadores de desempeño
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Apreciar as cancións populares coma expresión cultural dos pobos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora a aportación artística da forma nas cancións populares.

Ensinanzas transversais

Por áreas de coñecemento transversais do currículo entendemos aqueles aspectos que non aparecen ligados a determinadas áreas ou materias das distintas etapas do sistema educativo, senón que se refiren a aqueles aspectos que teñen que implantarse de xeito transversal en todo o currículo, independentemente do nivel, etapa ou área curricular. Polo tanto, no seu desenvolvemento, estaría implicado todo o profesorado.

O emprendemento ou espírito emprendedor

- Desenvolver a creatividade para a proposta de solucións ante os problemas e así propoñer solucións orixinais.
- Promover a autonomía para tomar iniciativas e decisións.
- Reforzar a confianza nún mesmo para apostar polas propias aptitudes e capacidades.
- Implicar aos demais na realización de proxectos en equipo.

Educación cívica e constitucional

- Coñecer os principios xerais de valor.
- Lograr que admitan os valores universalmente desexables nas clases de música.
- Respetar e adoptar as normas que se especifiquen á hora de traballar colectivamente na aula.
- Comprender e respetar as manifestacións musicais propias de diferentes pobos.
- Saber comportarse na asistencia a diferentes acontecementos musicais fora do centro.
- Coñecer e respetar as correctas formas de comportamento.

A cultura, a historia, o medio natural e os valores de Galicia

- Coñecer as costumes e tradicións máis relevantes de Galicia e os aspectos relacionados co folclore galego.
- Vivenciar elementos culturais diferenciadores de Galicia: muiñeira, gastronomía, xogos populares...
- Usar a música coma medio ideal para coñecer as manifestacións culturais da Comunidade Autónoma de Galicia e outras comunidades españolas, europeas e universais.
- Valorar e entender costumes e tradicións de minorías étnicas presentes en Galicia.

Utilización responsable do tempo libre e o ocio

- Desenvolver no alumnado unha sensibilidade musical que lle permita posuír un xuízo crítico ante a gran cantidade de consumo.
- Crear actitudes positivas contra o consumismo, para que tomen conciencia ante o exceso de consumo de produtos culturais.
- escoitar na aula sempre que sexa posible unha música de alta calidade, evitando a cantidade de música de baixa calidade que se ofrece.
- Transmitir ao noso alumnado a necesidade de actuar con responsabilidade ante a cantidade de música que se ofrece a través da publicidade.
- Crear instrumentos musicais como desenvolvemento da creatividade fronte ao consumismo.

Hábitos de vida saudable

- Desenvolver actitudes críticas sobre a contaminación acústica e os posibles perxuízos que esta produce na
- Coidar a hixiene do aparato vocal mediante o control da voz, a respiración, a articulación..., para poder car
- Promover hábitos de saúde na escola como por exemplo o coidado no uso da fruta doce.
- Coñecer unhas axeitadas técnicas (respiración, articulación, resonancia e de entoación), para a educación gorxa e disfonías.
- Potenciar, a través da música, a capacidade de relaxación e control para eliminar tensións.
- Valorar a voz e o propio corpo coma instrumento de expresión.
- Rexeitar o ruído e sensibilizar ao alumnado ante a problemática da contaminación sonora.

Educación moral e cívica

- Amosar actitudes de solidaridade, colaboración e axuda á hora de realizar actividades de grupo.
- Aceptar as limitacións propias e respectar as dos demais.
- Valorar o noso patrimonio musical, coma parte do patrimonio cultural e artístico da Comunidade Autónoma
- Coñecer os principios xerais de valor.
- Lograr que admitan os valores universalmente desexables nas clases de música.
- Respectar e adoptar as normas que se especifiquen á hora de traballar colectivamente na aula.
- Comprender e respectar as manifestacións musicais propias de diferentes pobos.
- Saber comportarse na asistencias a diferentes acontecementos musicais fora do centro.
- Coñecer e respectar as correctas formas de comportamento.

Prevenición e resolución pacífica de conflitos

- Fomentar estruturas didácticas que fomenten a participación cos alumnos/as.
- Aprender a non impor as nosas propostas fronte ás dos demais.
- Coñecer e respectar as normas de convivencias xustas que favorezan a vida colectiva na aula.
- Confiar nas posibilidades de interpretación musical.
- Valorar as actuacións propias e as dos demais ademais do traballo en grupo.
- Estimular o diálogo coma principal vía para a resolución de conflitos entre os alumnos/as.
- Intentar ofrecer a nosa propia experiencia coma forma de axuda á dos demais, principalmente na realizació
- Desenvolver actitudes básicas de liberdade.

A igualdade entre homes e mulleres

- Descubrir o valor da igualdade na realización de actividades musicais para contribuír a un desenvolvement
- Comprender a importancia do traballo colectivo, sen asignacións estereotipadas de tarefas musicais a un se
- Evitar expresións que discriminen a un ou outro sexo.
- Favorecer o desenvolvemento da coeducación nos centros escolares.

Respecto do medio ambiente

- Fomentar a participación do alumnado nos problemas ambientais dunha forma solidaria.
- Sensibilizar ao alumnado ante a contaminación sonora.
- Promover actitudes de rexeito cara ao ruído.
- Comprender a importancia do silencio.

Educación Intercultural

- Promover actitudes de respecto e valoración cara ás manifestacións artísticas propias e doutras culturas.
- Buscar o rexeito ás discriminacións derivadas da pertenza a unha determinada etnia, cultura ou pobo.
- Fomentar o interese e a curiosidade por escoitar e coñecer audicións propias e doutras culturas.

Educación viaria

- Rexeitar o ruído indiscriminado e contaminante da cidade, e o tráfico.
- Coñecer e discriminar diferentes sons da circulación viaria e o entorno.
- Educar no respecto das normas básicas de convivencia.
- Seguir uns códigos e crealos (grafía non convencional).

Educación sexual

- Evitar expresións que discriminen a un ou outro sexo.
- Entender a sexualidade coma unha opción persoal, e en consecuencia, respectar as diferentes conductas sexuais.
- Coñecer o propio corpo e tomar conciencia do crecemento do mesmo, recoñecendo as diferenzas e desenvolvendo hábitos de benestar xeral dentro dunha visión integral e positiva do que significa o noso corpo.

Avaliación da unidade	Avaliación das competencias

Avaliación

Mínimos exixibles para unha avaliación positiva	Procedementos e instrumentos de avaliación
	<p data-bbox="804 1055 919 1088">Escritos:</p> <p data-bbox="804 1167 884 1200">Orais:</p> <p data-bbox="804 1279 903 1312">Outros:</p>

Criterios de cualificación. Suxestións.

Metodoloxía

Materiais e recursos	Espazos e tempos	Estratexias metodolóxicas
<ul style="list-style-type: none"> -Libro do alumno. -Caderno de actividades con actividades de reforzo. -Libro dixital para o profesor. -CD de audio para o profesor. -Guías didácticas con actividades de repaso, ampliación e investigación. -Materiais para fotocopiar. -Plataforma dixital GaliNova. -Material de aula: instrumentos, equipos de son, láminas de instrumentos, cartolinas, cores... -Fruta doce, instrumentos de pequena percusión e instrumentos de láminas. 	<ul style="list-style-type: none"> -Aula de música e outras dependencias que o requiran: salón de actos, patio escolar, pavillón... -Aproximadamente seis sesións. 	<ul style="list-style-type: none"> -Actividade inicial de motivación e evocación de coñecementos previos. -Secuencias de aprendizaxe para o contido da unidade a partir da audición e a observación de exemplos. -Actividades secuenciadas por niveis de dificultade e que facilitan o traballo de <i>Competencias clave</i> e os diferentes estilos cognitivos dos alumnos. -Actividades de aprendizaxe, práctica e aplicación dos mesmos nunha práctica colectiva. -Diversidade no tipo de actividades. -Potenciación da participación activa. -Fomento da cooperación nos traballos grupais. -Fomento da expresividade musical e a creatividade nas actividades de interpretación, improvisación e creación. -Fomento da autonomía na adquisición de coñecementos. -Aplicación e razoamento, traballo de <i>Competencias clave</i>, <i>Intelixencias múltiples</i>, proxectos, reforzo e afondamento. -Recursos dixitais de diferente índole, empregando o soporte en CD e en DVD.

Unidade 2

Obxectivos didácticos

- Repasar elementos da linguaxe musical: plicas, ritmos, anacruse, signos de repetición.
 - Interiorizar, escribir e interpretar ritmos con semicorcheas.
 - Practicar en grupo partituras con ritmos corporais.
 - Coñecer as principais características da monodia relixiosa e profana medieval.
 - Comprender as aportacións de **Guido d'Arezzo** á escritura musical.
 - Comprender o significado da notación neumática e notación cuadrada no medioevo.
 - escoitar e apreciar unha peza de canto gregoriano.
 - escoitar de forma atenta a cantiga *Non sofre Santa María (nº 159)* de **Alfonso X "O Sabio"**.
 - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.
 - Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura.
- Posibilitar o entendemento das audicións musicais posteriores mediante o desenvolvemento da capacidade de análise das obras ao longo da historia.
 - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións.
 - Coñecer os estilos e intérpretes máis representativos da década dos anos cincuenta.
 - Interpretar a obra *Blowing in the wind* con voz, frauta e instrumentos de láminas.
 - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade.
 - Valorar o papel da muller ao longo da historia. **Leonor de Aquitania** (1122-1204).
 - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...
 - Coñecer as distintas manifestacións da música que se fai na nosa comunidade.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos de representación gráfica da música: plicas, semicorchea e o seu silencio, anacruse, signos de repetición - Práctica de ritmos con percusión corporal. - Práctica instrumental (fauta): <ul style="list-style-type: none"> <i>Cantiga n° 100 de Alfonso X El Sabio.</i> <i>Cantiga</i> - Práctica instrumental (voz, fauta, pequena percusión, láminas): <ul style="list-style-type: none"> <i>Dindirindín</i> (Anónimo do 1500). - Práctica instrumental (voz, fauta e láminas): <ul style="list-style-type: none"> <i>Blowing in the wind</i> de Bob Dylan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música: practicar a escritura musical, ritmos de negra corchea e semicorchea, a anacruse e os signos de repetición. 1.2. Practicar os elementos da linguaxe musical ao través da práctica das pezas propostas. 1.3. Interpretar esquemas rítmicos. 1.4. Participar activamente na interpretación de pezas medievais a solo e en grupo. 1.5. Achegar ideas musicais na interpretación en grupo intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto. 1.6. Analizar e interpretar as <i>cantigas</i> de Alfonso X “O Sabio” interpretadas e recoñecer a súa textura. 1.7. Interpretar a peza <i>Blowing in the wind</i> de Bob Dylan, para 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e emprega ritmos de negra, corchea e semicorchea, a anacruse e os signos de repetición. (CCEC) 1.2.1. Practica os elementos da linguaxe musical a través das pezas propostas. (CCEC) 1.3.1. Interpreta esquemas rítmicos. (CCEC) 1.4.1. Participa activamente na interpretación de pezas medievais a solo e en grupo. (CSIEE-CAA) 1.4.2. Practica pezas vocais e instrumentais da Idade Media a través da lectura de partituras con fauta, voz e instrumentos de pequena percusión. (CCEC-CSIEE) 1.4.3. Realiza unha improvisación con pequena percusión en compás de 2/4 e 3/4 para acompañar a <i>Cantiga n°100 Santa María Strela do Día e Dindirindín</i>. (CAA-CCEC) 1.5.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a mellora da interpretación. (CSIEE-CAA) 1.5.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. (CSC) 1.6.1. Analiza e interpreta <i>cantigas</i> de Alfonso X “O Sabio”. (CCEC-CAA) 1.7.1. Interpreta un arranxo da peza <i>Blowing in the wind</i> e recoñece a súa estrutura. (CCEC-CAA) 1.7.2. Adecúase ao conxunto na interpretación de <i>Blowing in the wind</i> amosando espírito crítico ante

	<p>voz, fruta e láminas e recoñecer a súa estrutura</p>	<p>a súa interpretación e a do seu grupo.(CSC-CSIEE)</p>
--	---	--

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música relixiosa na Idade Media. - Audición: <i>Hodie, cristus natus est.</i> - Audición: <i>Cantiga n°159 Non sofre Santa María de Alfonso X “O Sabio”.</i> - Cantiga n°100. Santa María Strela do día. - Cantiga - <i>Dindirindín</i> - Valoración da música da Idade Media como fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. - Fragmentos de distintos autores e tendencias do rock e do folk dos anos 50. - Discriminación auditiva dos instrumentos empregados na música rock. - A proxección da música en Galicia: escoita de fragmentos. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer e saber situar temporalmente a época á que pertencen o canto gregoriano e as <i>Cantigas de Santa María de Alfonso X “O Sabio”.</i> 2.2. Identificar a textura monódica na música medieval. 2.3. Identificar o canto silábico, neumático e melismático nunha audición de música medieval. 2.4. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.5. Ler e analizar distintos tipos de partituras de música medieval como apoio ás tarefas de audición. 2.6. Analizar distintas tendencias da música rock e folk dos anos 50. 2.7. Identificar e recoñecer os instrumentos utilizados na música rock. 2.8. Distinguir as distintas tendencias da música moderna 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Aмосa interese polo descubrimento da música medieval. (CAA) 2.1.2. Sabe situar temporalmente o <i>Canto gregoriano</i> e as <i>Cantigas de Santa María de Alfonso X “O Sabio”.</i> (CCEC-CSC) 2.2.1. Recoñece auditivamente as características principais da música medieval. (CCEC-CSC) 2.2.2. Identifica a textura monódica na audición de obras da Idade Media. 2.2.3. Recoñece auditivamente os tipos de voces que aparecen nas audicións. 2.3.1. Recoñece auditivamente os estilos de canto gregoriano: silábico, neumático e melismático. (CSC) 2.4.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.5.1. Le e analiza partituras como apoio á audición. (CCEC) 2.6.1. Aмосa interese polo descubrimento da música rock. 2.7.1. Discrimina auditivamente os distintos instrumentos empregados na música rock. 2.8.1. Distingue as distintas tendencias da música moderna en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade.

	<p>en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade.</p>	
--	---	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música na Idade Media. - A música relixiosa e profana na Idade Media. - Características xerais do canto gregoriano: canto silábico, canto neumático e canto melismático. - Características xerais da música profana: xograres e trobadores. - A notación musical e as aportacións de Guido D'Arezzo á mesma. - O nacemento do rock e o seu impacto na sociedade estadounidense da época. - A chegada do rock a España e os seus principais referentes. - Os diferentes estilos musicais en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade. - Grandes compositoras do medievo: Leonor de Aquitania (1122-1204) 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Situar temporalmente a música da Idade Media. 3.2. Distinguir as principais características da música da Idade Media: música relixiosa e profana. 3.3. Recoñecer as diferenzas e similitudes entre a escritura musical na Idade Media e na actualidade. 3.4. Apreciar a importancia do xurdimento do rock no desenvolvemento da música moderna. 3.5. Distinguir as distintas tendencias musicais en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade. 3.6. Valorar a creación musical das grandes compositoras da Idade Media. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Idade media. (CCEC-CSC) 3.2.1. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade da Idade Media. (CCEC-CCL) 3.2.2. Comunica coñecementos referentes ás funcións que cumpre a música na sociedade medieval con rigor e claridade. (CCL) 3.3.1. Recoñece as diferenzas e similitudes entre a escritura musical na Idade media e na actualidade. (CCEC-CAA) 3.4.1. Examina e explica o xurdimento do rock e analiza a súa importancia no desenvolvemento da música moderna. (CCEC-CCL) 3.5.1. Distingue as tendencias musicais en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade. (CCEC-CSC) 3.5.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. (CAA) 3.6.1. Aмосa interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Idade Media. (CCEC-CAA) 3.6.2. Coñece á compositora Leonor de Aquitania. (CCEC-CAA)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
----------	-------------------------	--------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
---	--	---

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e emprega ritmos de negra, corchea e semicorchea, a anacruse e os signos de repetición.	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica de escritura musical. (CT) - Ditados rítmicos. (CT)
1.2.1. Practica os elementos da linguaxe musical a través das pezas propostas.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con voz e instrumentos. (LA)
1.3.1. Interpreta esquemas rítmicos. (CCEC)	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con percusión corporal. (LA)
<p>1.4.1. Participa activamente na interpretación de pezas medievais a solo e en grupo.</p> <p>1.4.2. Practica pezas vocais e instrumentais da Idade Media a través da lectura de partituras con frauta, voz e instrumentos de pequena percusión.</p> <p>1.4.3. Realiza unha improvisación con pequena percusión en compás de 2/4 e 3/4 para acompañar a <i>Cantiga nº100 Santa María Strela do Día e Dindirindín</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA) - Improvisación. (LA)
<p>1.5.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a mellora da interpretación.</p> <p>1.5.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude activa na interpretación en grupo. (LA)
1.6.1. Analiza e interpreta <i>cantigas</i> de Alfonso X “O Sabio”.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA) - Análise das partituras. (CT)
<p>1.7.1. Interpreta un arranxo da peza <i>Blowing in the wind</i> e reconece a súa estrutura.</p> <p>1.7.2. Adecúase ao conxunto na interpretación de <i>Blowing in the wind</i> amosando espírito crítico ante a súa interpretación e a do seu grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA) - Análise das partituras. (CT)
<p>2.1.1. Amosa interese polo descubrimento da música medieval.</p> <p>2.1.2. Sabe situar temporalmente o <i>Canto gregoriano</i> e as <i>Cantigas de Santa María</i> de Alfonso X “O Sabio”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - escoita atenta dos fragmentos musicais propostos. (LA-CT-CD) - Utilización de presentacións multimedia (PD) - Actividades de investigación. (CT)
<p>2.2.1. Recoñece auditivamente as características principais da música medieval.</p> <p>2.2.2. Identifica a textura monódica na audición de obras da Idade Media.</p> <p>2.2.3. Recoñece auditivamente os tipos de voces que aparecen nas audicións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise de obras. (LA-CT-CD) - Actividades de investigación. (CT)
2.3.1. Recoñece auditivamente os estilos de canto gregoriano: silábico, neumático e melismático.	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.4.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto e atención na escoita. (LA-CD)

2.5.1. Le e analiza partituras como apoio á audición.	- Audición e lectura de partituras. (LA-CD)
2.6.1. Amona interese polo descubrimento da música rock.	- Actividades de audición. (LA-CT-CD)
2.7.1. Discrimina auditivamente os distintos instrumentos empregados na música rock.	- Actividades de audición. (LA-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD) - Actividades de investigación. (CT-CD)
2.8.1. Distingue as distintas tendencias da música moderna en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade.	- Audición e discriminación. (CT-CD)
3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Idade media.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade da Idade Media. 3.2.2. Comunica coñecementos referentes ás funcións que cumpre a música na sociedade medieval con rigor e claridade.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación e busca de información. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.3.1. Recoñece as diferencias e similitudes entre a escritura musical na Idade media e na actualidade.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Análise de partituras da época medieval. (CT)
3.4.1. Examina e explica o xurdimento do rock e analiza a súa importancia no desenvolvemento da música moderna.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de análise. (CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.5.1. Distingue as tendencias musicais en Galicia desde os anos 60 ata a actualidade. 3.5.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.6.1. Amona interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Idade Media. 3.6.2. Coñece á compositora Leonor de Aquitania.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase.
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias.
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 3

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Repasar elementos da linguaxe musical: liñas adicionais, signos de repetición, signos de prolongación e síncope. - Interiorizar, escribir e interpretar ritmos con percusión corporal. - Practicar en grupo partituras con ritmos corporais. - Coñecer a música polifónica da Idade Media. - Descubrir os instrumentos que se utilizaban na Idade Media a través da súa representación gráfica. - Acompañar a audición de <i>Ad morten festinamus</i> con instrumentos de pequena percusión. - Interpretar un fragmento da obra <i>Stella splendens</i> do Llibre Vermell con voz, frauta e pequena percusión. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Seguir a obra <i>Ad morten festinamus</i> do <i>Llibre Vermell</i> ao través da partitura. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.	- Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Coñecer os estilos e intérpretes máis representativos da década dos anos sesenta. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Coñecer o grupo Leilía. - Valorar o papel da muller ao longo da historia. Hildegard von Bingen (1098-1179). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais... - Coñecer as distintas manifestacións da música que se fai na nosa comunidade.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: as liñas adicionais, os signos de repetición, os signos de prolongación e as síncofes. - Práctica da síncope con percusión corporal esquemas rítmicos. - Práctica instrumental (voces, frautas e percusión): <i>Stella splendens</i> do Llibre Vermell. - Crea un acompañamento de pequena percusión para a peza medieval: <i>Ad morten festinamus</i>. - Acompaña con pequena percusión a peza medieval: <i>Ad morten festinamus</i> - Práctica instrumental (voz e fruta, pequena percusión e instrumentos de láminas): <i>Maruxiña do forneiro</i> - Práctica instrumental (instrumentos de láminas): <i>Stand by me</i> de Ben E. King. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música: practicar a escritura das liñas adicionais, os signos de repetición, os signos de prolongación e as síncofes.. 1.2. Participar activamente na interpretación de esquemas rítmicos con síncofes. 1.3. Participar activamente na interpretación de pezas medievais en grupo. 1.4. Achegar ideas musicais na interpretación en grupo intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto. 1.5. Analizar a través da lectura de partituras a textura dunha obra medieval. 1.6. Compoñer un acompañamento de percusión para a obra <i>Ad morten festinamus</i> do 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e emprega a síncope e os signos de repetición. (CCEC) 1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos. (CCEC) 1.3.1. Canta pezas vocais en grupo aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. (CSIEE-CAA) 1.3.2. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resoancia e a entoación. (CCEC) 1.4.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a mellora da interpretación. (CSIEE-CAA) 1.4.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. (CSC) 1.5.1. Analiza e reconece a textura de obras medievais. (CCEC-CAA) 1.5.2. Crea un <i>organum</i> e un <i>discantus</i> a partir de unha melodía dada. 1.6.1. Realiza unha improvisación con pequena percusión en compás de 3/4 para acompañar a obra <i>Ad morten festinamus</i> do Llibre Vermell. (CAA-CCEC) 1.7.1. Inventa unha coreografía para a obra <i>Ad morten festinamus</i> do Llibre Vermell. (CAA-CCEC) 1.8.1. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. (CSC) 1.9.1. Practica, interpreta e memoriza pezas do patrimonio galego. (CCEC) 1.10.1. Analiza e reconece a textura dunha obra de soul. (CCEC-CAA)

Llibre Vermell.

- 1.7. Inventar unha coreografía para bailar en grupo *Ad mortem festinamus* do **Llibre Vermell**.
- 1.8. Amosar respecto polas creacións dos seus compañeiros/as.
- 1.9. Participar activamente na interpretación da peza popular *Maruxiña do forneiro*.
- 1.10. Recoñecer a textura da peza *Stand by me* de **Ben E. King** nun arranxo para instrumentos de láminas.

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ad mortem festinamus</i> incluída no Llibre Vermell. - <i>Stella splendens</i> incluída no Llibre Vermell. - <i>Maruxiña do forneiro</i>. Tradicional. - <i>Stand by me</i> de Ben E. King. - Audición de distintos autores e tendencias da música moderna nos primeiros anos da década dos 60. - Discriminación auditiva dos instrumentos empregados na música rock. - Audición de <i>Pedras contra tanques</i> do grupo vocal galego Leilía. - Audición dun fragmento de <i>O canto da Sibila</i> de Hildegard von Bingen. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer e saber situar temporalmente a época á que pertence O Llibre Vermell. 2.2. Analizar a obra medieval <i>Stella splendens</i>. 2.3. Identificar e describir instrumentos da época medieval. 2.4. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.5. Ler e analizar distintos tipos de partituras de música medieval como apoio ás tarefas de audición. 2.6. Valorar o repertorio de música popular galega como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal 2.7. Analizar distintas tendencias da música dos primeiros anos da década dos 60. 2.8. Recoñecer auditivamente un grupo de música popular galego. 2.9. Valorar a música da compositora da 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Aмосa interese polo descubrimento da música medieval. (CAA) 2.1.2. Sabe situar temporalmente <i>O Llibre Vermell</i>. (CCEC-CSC) 2.2.1. Analiza a audición da obra medieval <i>Stella splendens</i>. (CCEC) 2.3.1. Identifica e describe distintos tipos de instrumentos empregados na música medieval. (CCEC) 2.3.2. Descubre a evolución dos instrumentos ao longo da historia da música. (CCEC) 2.3.3. Utiliza as TIC para ver e escoitar instrumentos medievais. (CCEC-CAA-CD) 2.5.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.6.1. Le e analiza partituras como apoio á audición. (CCEC) 2.7.1. Aмосa interese polo coñecemento de música do acervo popular galego. 2.8.1. Aмосa interese polo descubrimento da música moderna dos anos 60. (CCEC) 2.9.1. Recoñece auditivamente un grupo de música popular galego. (CEC) 2.10.1. Valora a música das compositoras na Idade Media. (CCEC)

	Idade Media Hildegard von Bingen.	
--	---	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música na Idade Media. - O nacemento da polifonía: <i>organum</i> e <i>discantus</i>. - Características xerais da <i>Ars antiqua</i> e da <i>Ars nova</i>. - A música medieval en España: as <i>cantigas</i>. - Os instrumentos na Idade Media. - O Llibre Vermell. - A música nos primeiros anos da década dos 60 en Europa e Estados Unidos. - A música vocal galega: Leilía. - Grandes compositoras do medievo: Hildegard von Bingen (1098-1179) 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Situar temporalmente a música da Idade Media. 3.2. Recoñecer as características da polifonía na Idade Media. 3.3. Amosar interese polo coñecemento de distintos estilos compositivos na Idade Media. 3.4. Discriminar auditivamente os distintos tipos de instrumentos empregados na Idade Media. 3.5. Distinguir as distintas tendencias musicais xurdidas na década dos 60. 3.6. Amosar interese polo coñecemento de grupos de música tradicional galega. 3.7. Valorar a creación musical das grandes compositoras da Idade Media. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Idade media. (CCEC-CSC) 3.2.1. Expresa contidos musicais no recoñecemento das características propias da polifonía na Idade Media. (CCEC-CCL) 3.3.1. Amosa interese polo coñecemento dos distintos estilos compositivos na Idade Media. (CCEC-CAA) 3.4.1. Discrimina auditivamente os distintos tipos de instrumentos empregados na Idade Media. (CCEC-CCL) 3.5.1. Distingue as tendencias musicais xurdidas na década dos 60. (CCEC-CSC) 3.6.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos de música tradicional galega. (CAA) 3.7.1. Amosa interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Idade Media. (CCEC-CAA) 3.7.2. Coñece á compositora Hildegard von Bingen. (CCEC-CAA)

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e emprega a síncope e os signos de repetición.		<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica de escritura musical. (CT)
1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con percusión corporal. (LA)
1.3.1. Canta pezas vocais en grupo aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 1.3.2. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz. (LA)

1.4.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a mellora da interpretación.	- Interpretación coa voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA)
1.4.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.	- Actitude de respecto e colaboración. (LA)
1.5.1. Analiza e recoñece a textura de obras medievais.	- Actividades de análise de partituras. (LA-CT)
1.5.2. Crea un <i>organum</i> e un <i>discantus</i> a partir de unha melodía dada.	- Actividades de creación. (CT)
1.6.1. Realiza unha improvisación con pequena percusión en compás de 3/4 para acompañar a obra <i>Ad mortem festinamus</i> do Llibre Vermell.	- Actividades de improvisación. (LA)
1.7.1. Inventa unha coreografía para a obra <i>Ad mortem festinamus</i> do Llibre Vermell.	- Actividades de creación. (LA)
1.8.1. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.	- Actividades de improvisación e creación. (CT)
1.9.1. Practica, interpreta e memoriza pezas do patrimonio galego.	- Actividades de interpretación con voz, frauta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA)
1.10.1. Analiza e recoñece a textura dunha obra de <i>soul</i> .	- Actividade de interpretación. (LA) - Actividade de análise da partitura. (CT)
2.1.1. Amosa interese polo descubrimento da música medieval.	- escoita atenta dos fragmentos musicais propostos. (LA-CT-CD)
2.1.2. Sabe situar temporalmente <i>O Llibre Vermell</i>	- Utilización de presentacións multimedia (PD) - Actividades de investigación. (CT)
2.2.1. Analiza a audición da obra medieval <i>Stella splendens</i> .	- Análise da audición. (LA-CT-CD)
2.3.1. Identifica e describe distintos tipos de instrumentos empregados na música medieval.	- Discriminación visual. (LA-CT-CD)
2.3.2. Descubre a evolución dos instrumentos ao longo da historia da música.	- Utilización de presentacións multimedia. (PD)
2.3.3. Utiliza as TIC para ver e escoitar instrumentos medievais.	
2.4.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	- Actitude de respecto e atención na escoita. (LA-CD)
2.5.1. Le e analiza partituras como apoio á audición.	- Actividades de audición. (LA-CD)
2.6.1. Amosa interese polo coñecemento de música do acervo popular galego.	- Actividades de audición. (LA-CD)
2.7.1. Amosa interese polo descubrimento da música moderna dos anos 60.	- Discriminación auditiva. (CT-CD)
2.8.1. Recoñece auditivamente un grupo de música popular galego.	- Actividades de escoita. (LA-CD)
2.9.1. Valora a música das compositoras na Idade Media.	- Actividades de escoita

3.1.1. Distingue e sitúa temporalmente a música da Idade media.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentación multimedia. (PD)
3.2.1. Expresa contidos musicais no recoñecemento das características propias da polifonía na Idade Media.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación e busca de información. (CT) - Utilización de presentación multimedia. (PD) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.3.1. Amosa interese polo coñecemento dos distintos estilos compositivos na Idade Media.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de lectura comprensiva. (LA-CT) - Análise de partituras da época medieval. (CT)
3.4.1. Discrimina auditivamente os distintos tipos de instrumentos empregados na Idade Media.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de análise. (CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.5.1. Distingue as tendencias musicais xurdidas na década dos 60.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.6.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos de música tradicional galega.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación e ampliación sobre a música en Galicia (CT-TIC)
3.7.1. Amosa interese polo coñecemento da actividade das compositoras na sociedade da Idade Media. 3.7.2. Coñece á compositora Hildegard von Bingen.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	<ul style="list-style-type: none"> - Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	<ul style="list-style-type: none"> - Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de ampliación e investigación. (TIC)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 4

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Repasar elementos da linguaxe musical: a altura do son. - Practicar en grupo a altura do son. - Coñecer as principais características e formas da música renacentista. - Recoñecer o madrigal como principal forma profana renacentista. - Ter coñecemento das formas vocais e instrumentais renacentistas. - Ter coñecemento dos compositores máis relevantes do Renacemento. - Descubrir os instrumentos que se utilizaban no Renacemento. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Seguir a obra <i>Hoy comamos y bebamos</i> de Juan del Enzina ao través da partitura. - Traballar coa frauta e con instrumentos de percusión practicando os conceptos aprendidos na linguaxe musical.	- Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa. - Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Coñecer os estilos e grupos representativos do rock de finais dos anos 60. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Coñecer o grupo Berrogüetto. - Valorar o papel da muller ao longo da historia. Maddalena Casulana (1540-1590). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais... - Coñecer as distintas manifestacións da música que se fai na nosa comunidade.

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: a altura do son. - Entoa tons e semitóns e practica a alteración. - Práctica instrumental (fautas): <i>Danza francesa</i> (Anónimo). - Práctica instrumental (fruta, láminas e pequena percusión): <i>Deck the halls</i> (Anónimo do século XVI). - Práctica instrumental (voz e fruta, láminas e pequena percusión): <i>A raíz do toxo verde</i> (Popular). - Práctica instrumental (voz e fruta, láminas e pequena percusión): <i>Jambo</i> (Teddy Kalanda). 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e utilizar o ton e o semitón, e as alteracións. 1.2. Practicar esquemas rítmicos con sínopes. 1.3. Participar activamente nos exercicios de entoación de tons e semitóns. 1.4. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación de obras do renacemento. 1.5. Analizar a través de musicogramas as texturas imitativa e homofónica da música renacentista. 1.6. Participar activamente na interpretación da peza popular galega <i>A raíz do toxo verde</i>. 1.7. Participar activamente na interpretación da peza <i>Jambo</i> de Teddy Kalanda nun arranxo para voz e fraudas, percusión e 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e utiliza o ton e o semitón. (CCEC) 1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos. (CCEC) 1.3.1. Practica coa voz a interpretación do ton e do semitón. (CSIEE-CAA) 1.3.2. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. (CCEC) 1.4.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a mellora da interpretación. (CSIEE-CAA) 1.4.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. (CSC) 1.4.3. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. (CSC) 1.5.1. Analiza e reconece a textura de obras renacentistas. (CCEC-CAA) 1.6.1. Practica pezas do patrimonio musical galego. (CCEC) 1.7.1. Participa de forma activa na interpretación en grupo de pezas doutras culturas. (CSC)

	instrumentos de láminas.	
--	--------------------------	--

Bloque 2 : escoita

Contidos

Criterios de avaliación

Estándares de aprendizaxe avaliábeis

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hoy comamos y bebamos</i> de Juan del Enzina (1468-1530). - <i>Danza francesa</i> (anónima). - <i>Deck the halls</i> (anónimo do século XVI). - <i>A raíz do toxo verde</i>. - Obras da música folk rock, blues e rock español da década dos 60. - A música do novo folk galego: Berrogüetto. 	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente e saber situar temporalmente a música renacentista. 2.2. Ler partituras de música renacentista como apoio ás tarefas de audición. 2.3. Identificar e describir a textura imitativa e homofónica na música renacentista. 2.4. Identificar e describir instrumentos da época renacentista. 2.5. Utilizar as TIC para ver e escoitar instrumentos renacentistas. 2.6. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.7. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.8. Analizar distintas tendencias da música da década dos 60. 2.9. Recoñecer auditivamente e valorar a música folk galega. 	<ol style="list-style-type: none"> 2.1.1. Avisa interese polo descubrimento da música renacentista. (CAA) 2.1.2. Sabe situar temporalmente a música de Juan del Enzina. (CCEC-CSC) 2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición de partituras renacentistas (CCEC) 2.2.2. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras renacentistas propostas usando un linguaxe axeitado. 2.3.1. Emprega conceptos musicais na descrición das diferentes texturas presentes na música renacentista. (CCEC) 2.4.1. Identifica e describe distintos tipos de instrumentos empregados na música renacentista. (CCEC) 2.5.1. Utiliza as TIC para ver e escoitar instrumentos renacentistas. (CCEC-CD-CCL) 2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.7.1. Avisa interese por coñecer o acervo popular galego. 2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 60. (CCEC) 2.9.1. Avisa interese polo coñecemento da música folk galega. (CCEC)
---	---	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de
----------	-------------------------	---------------

- A música no Renacemento.
A música relixiosa. A música profana.
O Renacemento en España.
- Os instrumentos no Renacemento.
Cordófonos. Aerófonos.
- Principais compositores do Renacemento.
- A función e a importancia que adquire a música instrumental na sociedade renacentista.
- A música instrumental renacentista e a danza.
- Fontes de información para a escoita e visualización de concertos de música renacentista.
- Os estilos de principios dos 60:
O folk-rock. O blues inglés.
O blues americano.
- Finais dos 60:
Inglaterra. Norteamérica.
- O rock en España.
- O novo folk galego:
Berrogüetto.
- Grandes compositoras do renacemento: **Maddalena Casulana** (1540-1590)

- 3.1. Distinguir, situar e caracterizar a música do Renacemento.
- 3.2. Discriminar auditivamente os distintos tipos de instrumentos empregados no Renacemento.
- 3.3. Recoñecer as características da música relixiosa do Renacemento e os seus principais compositores.
- 3.4. Recoñecer a textura imitativa na música vocal relixiosa.
- 3.5. Recoñecer as características da música vocal profana do Renacemento e os seus principais compositores.
- 3.6. Recoñecer a textura homofónica na música vocal profana.
- 3.7. Valorar a creación musical das grandes compositoras do Renacemento.
- 3.8. Valorar a función e a importancia que adquire a música instrumental na sociedade renacentista.
- 3.9. Recoñecer a relación entre a música instrumental renacentista e a danza.
- 3.10. Coñecer fontes de información para a escoita e visualización de concertos de música renacentista.
- 3.11. Amosar interese polo coñecemento de grupos de música folk galegos.

- 3.1.1. Distingue, sitúa e caracteriza a m
- 3.2.1. Identifica e describe os distintos Renacemento. (CCEC-CCL)
- 3.3.1. Recoñece as características da principais compositores. (CCE
- 3.4.1. Recoñece a textura imitativa n
- 3.5.1. Recoñece as características da principais compositores. (CCE
- 3.6.1. Recoñece a textura homofónica
- 3.7.1. Valora a creación musical das (CCEC-CAA)
- 3.7.2.** Coñece á compositora **Madda**
- 3.8.1. Valora a función e a importancia sociedade renacentista. (CCEC
- 3.9.1. Recoñece a relación entre a m (CCEC)
- 3.10.1. Coñece fontes de información: música renacentista. (CCEC-C
- 3.11.1. Amosa interese polo coñecer (CCEC-CAA)

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e utiliza o ton e o semitón.		<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT)
1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con percusión corporal. (LA)
1.3.1. Practica coa voz a interpretación do ton e do semitón. 1.3.2. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.		<ul style="list-style-type: none"> - Exercicios de entoación de tons e semitóns. (LA)
1.4.1. Participa activamente no traballo en grupo colaborando na achega de ideas para a		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz, fruta, instrumentos de láminas e pequena percusión. (LA)

<p>mellora da interpretación.</p> <p>1.4.2. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.</p> <p>1.4.3. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto e colaboración. (LA)
<p>1.5.1. Analiza e reconece a textura de obras renacentistas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Análise de partituras. (LA-CT)
<p>1.6.1. Practica pezas do patrimonio musical galego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de interpretación. (LA)
<p>1.7.1. Participa de forma activa na interpretación en grupo de pezas doutras culturas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de interpretación. (LA)
<p>2.1.1. Amosa interese polo descubrimento da música renacentista.</p> <p>2.1.2. Sabe situar temporalmente a música de Juan del Enzina.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - escoita atenta dos fragmentos musicais propostos. (LA-CT-CD) - Utilización de presentacións multimedia (PD)
<p>2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición de partituras renacentistas.</p> <p>2.2.2. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras renacentistas propostas usando un linguaxe axeitado</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD)
<p>2.3.1. Emprega conceptos musicais na descrición das diferentes texturas presentes na música renacentista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - escoita e desenvolvemento. (LA-CT-CD)
<p>2.4.1. Identifica e describe distintos tipos de instrumentos empregados na música renacentista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminación visual e auditiva. (LA-CT-CD)
<p>2.5.1. Utiliza as TIC para ver e escoitar instrumentos renacentistas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de investigación e ampliación. (LA-CT-CD)
<p>2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto na escoita activa. (LA-CD)
<p>2.7.1. Amosa interese por coñecer o acervo popular galego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude participativa. (CT-CD)
<p>2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 60.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de escoita. (LA-CD)
<p>2.9.1. Amosa interese polo coñecemento da música folk galega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de escoita. (LA-CD)
<p>3.1.1. Distingue, sitúa e caracteriza a música do Renacemento.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
<p>3.2.1. Identifica e describe os distintos tipos de instrumentos empregados no Renacemento.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación e busca de información. (CT-TIC) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)

	- Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.3.1. Recoñece as características da música relixiosa do Renacemento e os seus principais compositores.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Análise de partituras da época renacentista. (CT)
3.4.1. Recoñece a textura imitativa na música vocal relixiosa.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de análise. (CT) - Actividades de investigación. (LA-CT-TIC)
3.5.1. Recoñece as características da música profana do Renacemento e os seus principais compositores.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación. (CT)
3.6.1. Recoñece a textura homofónica na música vocal profana.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de análise. (LA-CT).
3.7.1. Valora a creación musical das grandes compositoras do Renacemento. 3.7.2. Coñece á compositora Maddalena Casulana.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.8.1. Valora a función e a importancia que adquire a música instrumental na sociedade renacentista.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.9.1. Recoñece a relación entre a música instrumental renacentista e a danza.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.10.1. Coñece fontes de información para a escoita e visualización de concertos de música renacentista.	- Actitude activa na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.11.1. Aмосa interese polo coñecemento de grupos de música folk galegos.	- Actividades de investigación e ampliación sobre a música en Galicia (TIC)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de concertos de música. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase.
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias.
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> ○ escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 5

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Repasar elementos da linguaxe musical: ritmos de corcheas e semicorcheas. - Practicar con percusión corporal ritmos con negras, corcheas e semicorcheas. - Coñecer as principais características da música barroca. - Coñecer a importancia do nacemento da ópera e a súa transcendencia. - Coñecer as principais formas vocais relixiosas: cantata relixiosa, oratorio e paixón. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - escoitar atentamente o oratorio <i>O Mesías</i> de G. F. Haendel. - Seguir nunha partitura a liña de soprano do coro <i>Hallelujah</i>. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa. - Interpretar con frauta, pequena percusión e láminas un fragmento do <i>Te deum</i> Marc-Antoine Charpentier.	- Interpretar con frauta, voz e láminas o espiritual negro <i>We shall overcome</i> e a canción tradicional galega <i>Berducido</i>, <i>Berducido</i>. - Interpretar con frauta, voz e láminas a canción pop de ABBA <i>Mamma Mia</i>. - Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Coñecer as distintas manifestacións musicais dos anos 70. - Coñecer o panorama jazzístico da nosa comunidade Abe Rábade e Sumrrá. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia. Francesca Caccini (1587-1640). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: combinacións rítmicas de corchea e semicorchea. - Sinfonía do <i>Novo Mundo</i> de A. Dvorak (acompañamento). - Práctica instrumental (fruta, láminas e pequena percusión): <i>Te Deum</i> de Marc-Antoine Charpentier. - Práctica instrumental (voz, frutas e láminas): <i>We shall overcome</i> (espiritual negro). - Práctica instrumental (voz e instrumentos de láminas): <i>Berducido, Berducido</i> (popular). - Práctica instrumental (voz e fruta, instrumentos de pequena percusión e instrumentos de láminas): <i>Mamma Mia</i> (ABBA). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e practicar os ritmos de corchea e semicorchea. 1.2. Participar activamente na interpretación de esquemas rítmicos con ritmos de corchea e semicorchea. 1.3. Interpretar obras do Barroco. 1.4. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música na interpretación de obras do barroco. 1.5. Interpretar <i>We shall overcome</i>. 1.6. Participar activamente na interpretación da peza popular galega <i>Berducido, Berducido</i>. 1.7. Participar activamente na interpretación da peza <i>Mamma Mia</i> de ABBA nun arranxo para voz e frutas, e instrumentos de láminas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e reconece auditivamente as distintas combinacións de ritmos de corchea e semicorchea. (CCEC) 1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos. (CCEC) 1.3.1. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. (CSIEE-CAA) 1.3.2. Amosa unha actitude de superación e mellora, e respecta as capacidades e formas de expresión dos seus compañeiros/as. (CCEC) 1.4.1. Distingue e utilizar os elementos da representación gráfica da música na interpretación de obras do barroco. (CSIEE-CAA) 1.5.1. Interpreta un espiritual negro. (CCEC) 1.6.1. Participa activamente na interpretación da peza popular <i>Berducido, Berducido</i>. (CCEC) 1.7.1. Participa activamente na interpretación da peza pop dos 70 <i>Mamma Mia</i>. (CCEC)

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Fragmento de <i>Sinfonía do Novo Mundo</i> de A. Dvorak. - Fragmentos do <i>Canon en Re M</i> de J. Pachelbel e de <i>Stizzoso, mio stizzoso</i> de <i>A serva padrona</i> de G. B. Pergolesi. - <i>Coro Hallelujah</i> do oratorio <i>O Mesías</i> de G. F. Haendel (1685-1759). - Fragmento do <i>Te Deum</i> de M. A. Charpentier. - Partes que compoñen un oratorio: obertura, recitativo, aria e coro. - <i>Berducido, Berducido</i> (popular). - <i>We shall overcome</i> (espiritual negro). - Fragmentos de música moderna dos anos 70 (<i>funk, rock sinfónico, glam rock, techno pop, reggae...</i>). - <i>Mamma Mia</i> de ABBA. - A música jazz en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Identificar auditivamente ritmos combinados de corchea e semicorchea. 2.2. Ler partituras de música barroca como apoio ás tarefas de audición. 2.3. Recoñecer auditivamente obras correspondentes á época barroca. 2.4. Identificar tipos de voces que aparecen nas obras de música barroca escoitadas. 2.5. Recoñecer as partes que compoñen un oratorio: <i>obertura</i>, recitativo, aria e coro. 2.6. escoitar unha peza do acervo popular galego (<i>Berducido, Berducido</i>). 2.7. Analizar distintas tendencias da música da década dos 70. 2.8. Coñecer grupos de jazz de Galicia na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Identifica auditivamente ritmos combinados de corchea e semicorchea. 2.2.1. Le e analiza partituras de música barroca como apoio á audición. 2.3.1. Recoñece auditivamente obras correspondentes á época barroca. 2.3.2. Sabe situar temporalmente a música do barroco. 2.4.1. Identifica tipos de voces que aparecen nas obras de música barroca escoitadas. 2.5.1. Recoñece as partes principais dun oratorio: <i>obertura</i>, recitativo, aria e coro. 2.6.1. Aмосa interese por coñecer música do acervo popular galego. 2.7.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 70. 2.8.1. Valora a creación musical dos intérpretes de música jazz de Galicia: Abe Rábade e Sumrrá. 2.8.2. Interésase por coñecer os instrumentos que utilizan nas súas interpretacións.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándar
<ul style="list-style-type: none"> - A música no Barroco. - Características principais da música barroca. - Compositores máis representativos do barroco musical: Telemann, Händel y Bach. - A música vocal profana: a ópera. - A música vocal relixiosa: cantata, oratorio e paixón. - Grandes compositoras do Barroco: Francesca Caccini (1587-1640) - Compositores barrocos en España: Gaspar Sanz. - Fontes de información para a escoita e visualización de concertos de música barroca. - Tendencias da música moderna nos anos 70. - A música jazz en Galicia: Abe Rábade e Sumrrá. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Distinguir, situar e caracterizar a música do Barroco e os seus compositores máis representativos. 3.2. Recoñecer as características xerais da música do Barroco. 3.3. Coñecer as diferencias entre as distintas formas compositivas vocais do Barroco. 3.4. Demostrar interese por coñecer a música barroca adoptando unha actitude aberta e respectuosa. 3.5. Valorar a creación musical das grandes compositoras do Barroco. 3.6. Amosar interese polo coñecemento da música barroca en España. 3.7. Amosar interese polos concertos de música barroca. 3.8. Coñecer as distintas tendencias da música moderna na década dos 70. 3.9. Amosar interese polo coñecemento de grupos de música jazz galegos. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1.1. Distingue, sitúa compositores m 3.2.1. Expresa contido propias da músi 3.3.1. Amosa interese vocais do Barro 3.3.2. Distingue e exp vocais do Barro 3.4.1. Amosa interese actitude aberta e 3.5.1. Coñece e valora Barroco. (CAA) 3.5.2. Coñece á comp 3.6.1. Amosa interese música barroca. 3.7.1. Amosa interese CAA) 3.7.2. Utiliza diversas concertos de mú 3.8.1. Amosa interese moderna da déc 3.9.1. Amosa interese (CCEC-CAA) 3.9.2. Interésase por a propias. (CAA)

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias	
1.1.1. Distingue e recoñece auditivamente as distintas combinacións de ritmos de corchea e semicorchea.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Actividades de escritura musical. (CT) - Ditados rítmicos. (CT) 	
1.2.1. Aplica as habilidades interpretativas necesarias para a práctica de esquemas rítmicos.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de interpretación con percusión corporal. (LA) 	
1.3.1. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de interpretación y participación en grupo. (LA) - Actitude de respecto e colaboración. (LA) 	

1.3.2. Amosa unha actitude de superación e mellora, e respecta as capacidades e formas de expresión dos seus compañeiros/as.	
1.4.1. Distingue e utilizar os elementos da representación gráfica da música na interpretación de obras do barroco.	- Actividades de análise de partituras. (LA-CT)
1.5.1. Interpreta un espiritual negro.	- Actividades de interpretación coa voz, fruta e instrumentos de láminas. (LA)
1.6.1. Participa activamente na interpretación da peza popular <i>Berducido, Berducido</i> .	- Actividades de interpretación. (LA) - Actividades de interpretación coa voz, fruta e instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión. (LA)
1.7.1. Participa activamente na interpretación da peza pop dos 70 <i>Mamma Mia</i> .	- Actividades de interpretación coa voz, fruta e instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión. (LA)
2.1.1. Identifica auditivamente ritmos combinados de corchea e semicorchea.	- Actividades de audición. (LA-CT-CD)
2.2.1. Le e analiza partituras de música barroca como apoio á audición.	- Actividades de audición e análise. (LA-CT-CD)
2.3.1. Recoñece auditivamente obras correspondentes á época barroca.	- Actividades de audición e desenvolvemento. (LA-CT-CD)
2.3.2. Sabe situar temporalmente a música do barroco.	- Actividades de análise da audición. (LA-CT-CD)
2.4.1. Identifica tipos de voces que aparecen nas obras de música barroca escoitadas.	- Actividades de discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.5.1. Recoñece as partes principais dun oratorio: <i>obertura, recitativo, aria e coro</i> .	- Actividades de audición e análise. (LA-CD)
2.6.1. Amosa interese por coñecer música do acervo popular galego.	- Actividades de investigación e ampliación sobre a música en Galicia. (TIC)
2.7.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 70.	- Actividades de discriminación auditiva. (CT-CD)
2.8.1. Valora a creación musical dos intérpretes de música jazz de Galicia: Abe Rábade e Sumrrá.	- Actividades de audición. (LA-CD)
3.1.1. Distingue, sitúa e caracteriza a música do Barroco e aos seus compositores máis representativos.	- Actividades de lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Expresa contidos musicais no recoñecemento das características propias da música barroca.	- Actividades lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de desenvolvemento e análise. (CT)
3.3.1. Amosa interese polo coñecemento das formas compositivas vocais do Barroco.	- Actividades lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de investigación e busca de información. (CT-TIC)
3.3.2. Distingue e explica as diferencias entre as distintas formas vocais do Barroco.	- Utilización de presentacións multimedia. (PD) - Actividades de desenvolvemento. (CT)

3.4.1. Amonsa interese por coñecer a música barroca adoptando unha actitude aberta e respectuosa.	- Actitude activa e de respecto na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.5.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Barroco. 3.5.2. Coñece á compositora Francesca Caccini .	- Actividades de lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.6.1. Amonsa interese polo coñecemento de compositores españois de música barroca.	- Actividades de lectura comprensiva. (LA)
3.7.1. Amonsa interese polos concertos de música barroca. 3.7.2. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música barroca.	- Actividades de lectura comprensiva. (LA) - Visualización de concertos de música. (TIC)
3.8.1. Amonsa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna da década dos 70.	- Actividades de lectura comprensiva. (LA) - Actitude activa e de respecto na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.9.1. Amonsa interese por coñecer grupos de música jazz galegos. 3.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Actividades de lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e de respecto na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descriptor	Indicadores de logro
o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas.	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.

<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. • Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 6

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Aprender o concepto de melodía e a comprensión e análise das diferentes partes. - Coñecer as principais formas instrumentais barrocas. - Coñecer as principais características da música instrumental barroca. - Coñecer a música barroca en España: a zarzuela. - Saber cales son os principais instrumentos empregados no Barroco. - Ter coñecemento dos principais autores barrocos. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Aprender a situar temporalmente a audición <i>Concerto de Brandenburgo n.º2</i> de J. S. Bach, para a continuación deducir as características do período e outras características. - Utilizar un musicograma para seguir o <i>Concerto de Brandenburgo n.º2</i> de J. S. Bach. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.	- Practicar a voz e os instrumentos escolares a través de pezas cultas, modernas e populares. - Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Escoitar e coñecer o impacto de distintas audicións da música rock dos anos 70. - Ter coñecemento das características e dos principais intérpretes do rock en España nos anos 70. - Coñecer o panorama do blues na nosa comunidade Los Reyes del KO. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia. Elizabeth Claude Jacquet de la Guerre (1667-1729). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: elementos de análise da melodía. - Concerto <i>O inverno</i> de A. Vivaldi (2º movemento). - Práctica instrumental (voz, fruta, láminas e pequena percusión): <i>American Pie</i> de Don McLean. - Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. - Práctica instrumental (voz e instrumentos de pequena percusión): <i>Estando na miña porta</i> (popular galega). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e utilizar os elementos necesarios para a análise dunha melodía. 1.2. Coñecer os principios básicos dos procedementos compositivos dunha melodía. 1.3. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación de obras do Barroco. 1.4. Achegar ideas musicais para a mellora da interpretación en grupo do romance popular galego <i>Estando na miña porta</i>. 1.5. Participar activamente na interpretación da peza <i>American Pie</i> de Don McLean nun arranxo para voz e frutas, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e utiliza os elementos necesarios para a análise dunha melodía. (CCEC) 1.2.1. Coñece os principios básicos dos procedementos compositivos dunha melodía. (CCEC) 1.3.1. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. (CSIEE-CAA) 1.4.1. Contribúe con achegas musicais á mellora da interpretación grupal valorando e respectando as achegas dos seus compañeiros/as. (CCEC-CSC) 1.4.2. Practica pezas do patrimonio musical galego. (CCEC) 1.5.1. Participa de forma activa na interpretación en grupo de pezas de autor dos anos 70. (CCEC)

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Fragmentos da <i>Suite n°2 en Si m (Badinerie)</i> de J. S. Bach, do <i>Te deum</i> de M. A. Charpentier, <i>Canarios</i> de G. Sanz e do coral <i>Jesu bleibet meine Freude (Cantata n°147)</i> de J. S. Bach. - <i>Concerto de Brandemburgo n° 2</i> (primeiro movement) de J. S. Bach. - Análise do primeiro movement do <i>Concerto de Brandemburgo n° 2</i> de J. S. Bach. - Valoración da música do Barroco coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. - Audición do romance popular galego <i>Estando na miña porta</i>. - Audición da canción de autor dos anos 70 <i>American Pie</i>. - Audición de pezas de música moderna dos anos 70 (<i>heavy metal, rock latino, música disco, country-rock, punk...</i>). - Audición de pezas de rock en España. - Audición e valoración de intérpretes de <i>blues</i> de Galicia na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente a música instrumental do barroco. 2.2. Empregar musicogramas como apoio ás tarefas de audición de música barroca. 2.3. Identificar auditivamente os instrumentos que aparecen no primeiro movement do <i>Concerto de Brandemburgo n° 2</i> de J. S. Bach. 2.4. Identificar e describir elementos e formas de organización musical no <i>Concerto de Brandemburgo n° 2</i> de J. S. Bach: <i>ripieno</i> e <i>concertino</i>. 2.5. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.6. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.7. Analizar distintas tendencias da música da década dos 70. 2.8. Coñecer as principais 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente a música instrumental do Barroco (CCEC) 2.2.1. Emprega musicogramas como apoio ás tarefas de audición de música barroca. (CCL) 2.3.1. Identifica auditivamente os instrumentos que aparecen no primeiro movement do <i>Concerto de Brandemburgo n° 2</i> de J. S. Bach. (CCEC) 2.4.1. Identifica e describe elementos e formas de organización musical nunha obra instrumental barroca: <i>ripieno</i> e <i>concertino</i>. (CCEC) 2.5.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.6.1. Amona interese por coñecer o acervo popular galego. 2.7.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 70. (CCEC) 2.8.1. Coñece as principais tendencias e grupos rock en España na década dos 70. 2.9.1. Amona interese por coñecer grupos de música <i>blues</i> galegos. (CCEC-CAA) 2.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. (CAA)

	<p>tendencias e grupos rock en España na década dos 70.</p> <p>2.9. Coñecer grupos de <i>blues</i> de Galicia na actualidade.</p>	
--	---	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<p>A música instrumental do Barroco.</p> <p>Formas musicais instrumentais do barroco.</p> <p>Principais instrumentos empregados no barroco.</p> <p>A música barroca en España: o nacemento da zarzuela.</p> <p>Grandes compositoras do Barroco: Elizabeth Claude Jacquet de la Guerre (1667-1729).</p> <p>Fontes de información para a escoita e visualización de instrumentos, compositores e concertos de música barroca.</p> <p>Tendencias da música moderna nos anos 70.</p> <p>A música <i>blues</i> en Galicia na actualidade: Los Reyes del KO.</p>	<p>3.1. Coñecer e identificar as características xerais da música instrumental do barroco.</p> <p>3.2. Recoñecer as características das principais formas da música instrumental do Barroco.</p> <p>3.3. Amosar interese por coñecer a música instrumental barroca adoptando unha actitude aberta e respectuosa.</p> <p>3.4. Relacionar os coñecementos adquiridos sobre textura e estilos compositivos para describir as distintas formas instrumentais da música barroca.</p> <p>3.5. Valorar a creación musical das grandes compositoras do Barroco.</p> <p>3.6. Coñecer as principais características da zarzuela e localizar o seu nacemento no tempo e no espazo.</p> <p>3.7. Amosar interese polos concertos de música instrumental barroca.</p> <p>3.8. Coñecer as distintas tendencias da música moderna na década dos 70.</p> <p>3.9. Amosar interese polo coñecemento de grupos</p>	<p>3.1.1. Coñece e identifica as características barroca. (CCEC)</p> <p>3.2.1. Recoñece as características das principais formas instrumentais do Barroco. (CCEC)</p> <p>3.2.2. Distingue e explica as diferenzas da música do Barroco. (CCEC-CCL)</p> <p>3.3.1. Amosa interese polo coñecemento das principais formas instrumentais do Barroco adoptando unha actitude aberta e respectuosa. (CCEC-CAA)</p> <p>3.4.1. Relaciona os coñecementos adquiridos sobre textura e estilos compositivos para describir as distintas formas instrumentais da música barroca. (CCEC-CCL)</p> <p>3.5.1. Coñece e valora a creación musical barroca. (CCEC)</p> <p>3.5.2. Coñece á compositora Elizabeth Claude Jacquet de la Guerre.</p> <p>3.6.1. Coñece e localiza no tempo e no espazo o nacemento da zarzuela. (CAA)</p> <p>3.6.2. Coñece as principais características da zarzuela. (CAA)</p> <p>3.7.1. Utiliza diversas fontes de información para describir a música barroca. (CD-CAA)</p> <p>3.8.1. Amosa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna na década dos 70. (CCEC-CAA)</p> <p>3.9.1. Amosa interese por coñecer grupos musicais. (CAA)</p> <p>3.9.2. Interésase por ampliar e diversificar os seus coñecementos. (CAA)</p>

de música *blues* galegos.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e utiliza os elementos necesarios para a análise dunha melodía.		- Análise de melodías. (LA-CT)
1.2.1. Coñece os principios básicos dos procedementos compositivos dunha melodía.		- Creación de melodías. (CT)
1.3.1. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.		- Interpretación e participación en grupo. (LA)

1.4.1. Contribúe con achegas musicais á mellora da interpretación grupal valorando e respectando as achegas dos seus compañeiros/as. 1.4.2. Practica pezas do patrimonio musical galego.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación e participación en grupo. (LA) - Actitude de respecto e colaboración. (LA)
1.5.1. Participa de forma activa na interpretación en grupo de pezas de autor dos anos 70.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz, frauta, instrumentos de láminas e instrumentos de percusión. (LA)
2.1.1. Recoñece auditivamente a música instrumental do Barroco.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.2.1. Emprega musicogramas como apoio ás tarefas de audición de música barroca.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.3.1. Identifica auditivamente os instrumentos que aparecen no primeiro movemento do <i>Concerto de Brandemburgo nº 2</i> de J. S. Bach.	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.4.1. Identifica e describe elementos e formas de organización musical nunha obra instrumental barroca: <i>ripieno</i> e <i>concertino</i> .	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.5.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto na escoita. (LA-CT-CD)
2.6.1. Amosa interese por coñecer o acervo popular galego.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de investigación e ampliación sobre a música en Galicia. (TIC)
2.7.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 70.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de discriminación auditiva. (LA-CD) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
2.8.1. Coñece as principais tendencias e grupos rock en España na década dos 70.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición. (LA-CD)
2.9.1. Amosa interese por coñecer grupos de música <i>blues</i> galegos. 2.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición. (LA-CD) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
3.1.1. Coñece e identifica as características xerais da música instrumental barroca.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Recoñece as características das principais formas da música instrumental do Barroco. 3.2.2. Distingue e explica as diferencias entre as distintas formas instrumentais do Barroco	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.3.1. Amosa interese polo coñecemento das formas compositivas instrumentais do Barroco adoptando unha actitude aberta e respectuosa.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA-CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.4.1. Relaciona os coñecementos adquiridos sobre textura e estilos compositivos para describir as distintas formas instrumentais da música barroca.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA)
3.5.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Barroco. 3.5.2. Coñece á compositora Elizabeth Claude	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)

Jacquet de la Guerre.	
3.6.1. Coñece e localiza no tempo o nacemento da zarzuela. 3.6.2. Coñece as principais características da zarzuela.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.7.1. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música barroca.	- Visualización de concertos de música. (TIC)
3.8.1. Aмосa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna da década dos 70.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude activa e de respecto na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.9.1. Aмосa interese por coñecer grupos de música <i>blues</i> galegos. 3.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das creacións propias. (CT)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (CT)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 7

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Comprender a construción e a execución dos compás 3/8 e 6/8. - Entender o concepto de subdivisión. - Coñecer as características xerais da música no Clasicismo. - Ter coñecemento das principais formas instrumentais clásicas: a sonata e a sinfonía. - Familiarizarse coa zarzuela como xénero importante do clasicismo español. - Saber cales son os principais instrumentos do clasicismo. - Ter coñecemento dos principais autores barrocos. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Utilizar un musicograma para o seguemento do <i>Scherzo da Sonata n°5 A primavera</i> de L. van Beethoven. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.	- Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Tocar con instrumentos escolares <i>Sae ti, bo bailador</i>, <i>Musik für die flötenur</i> e <i>Pequena serenata nocturna</i>. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Coñecer os estilos e intérpretes máis representativos dos anos 80. - Coñecer o panorama do heavy-metal na nosa comunidade: Tálesien. - Coñecer o panorama da música tradicional e folk na nosa comunidade: Susana Seivane. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: María Teresa von Paradis (1759-1824). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: compases de 3/4, 3/8 e 6/8, partes e subdivisións. - Práctica con voz e percusión de partituras en compases de 3/4, 3/8 e 6/8. - Práctica instrumental (fruta e xilófono): <i>Musik für die Flötenhur</i> de F. J. Haydn. - Práctica instrumental (fruta): <i>Pequena serenata nocturna</i> de W. A. Mozart. - Práctica instrumental (voz, fruta, instrumentos de láminas e pequena percusión): <i>Sae ti, bo bailador</i> (popular). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e practicar partituras nos compases de 3/4, 3/8 e 6/8. 1.2. Practicar as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 1.3. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación de obras do Clasicismo. 1.4. Achegar ideas musicais para a mellora da interpretación en grupo da pandeirada popular galega <i>Sae ti, bo bailador</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e practica partituras nos compases de 3/4, 3/8 e 6/8. (CCEC) 1.2.1. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 1.2.2. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. (CSIEE-CAA) 1.3.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación de obras do Clasicismo. (CCEC-CSIEE) 1.4.1. Contribúe con achegas musicais á mellora da interpretación grupal valorando e respectando as achegas dos seus compañeiros/as. (CCEC-CSC) 1.4.2. Practica pezas do patrimonio musical galego. (CCEC)

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Fragmentos da <i>Sinfonía n^o5 op.67</i> de L. v. Beethoven, do <i>Cuarteto para corda op.20</i> de W. A. Mozart e da <i>Sinfonía n^o6 (Pastoral)</i> de L. v. Beethoven. - <i>Scherzo</i> da <i>Sonata n^o5 A primavera</i> de L. v. Beethoven. - <i>Sae ti, bo bailador</i> (popular). - Fragmentos de música moderna dos anos 80 (<i>pop, techno-pop, heavy metal, rap...</i>). - O <i>heavy-metal</i> en Galicia na actualidade: Tálesien. - Intérpretes de gaita galega: Susana Seivane. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente a música do clasicismo. 2.2. Recoñecer auditivamente os instrumentos que interveñen nas obras do Clasicismo. 2.3. Empregar musicogramas como apoio ás tarefas de análise e audición da <i>Sonata n^o5 A primavera</i> de L. v. Beethoven. 2.4. Coñecer os diferentes movementos nos que se compón a sonata clásica. 2.5. Identificar e describir características do <i>scherzo</i>. 2.6. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.7. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.8. Analizar distintas tendencias da música da década dos 80. 2.9. Coñecer grupos de <i>heavy-metal</i> de 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Clasicismo. (CCEC) 2.2.1. Recoñece auditivamente os instrumentos que interveñen nas obras do Clasicismo. (CCEC) 2.3.1. Emprega musicogramas como apoio á audición de obras do Clasicismo. (CCL) 2.4.1. Coñece os diferentes movementos que compoñen unha sonata. (CCEC) 2.5.1. Identifica e describe características do <i>scherzo</i>. (CCEC-CCL) 2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.7.1. Valora o acervo musical popular galego (CCEC-CSC). 2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 80. (CCEC) 2.9.1. Aмосa interese por coñecer grupos de música <i>heavy-metal</i> galegos. (CCEC-CAA) 2.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. (CAA) 2.10.1. Aмосa interese polo coñecemento de intérpretes de gaita galega. (CCEC-CAA)

	<p>Galicia na actualidade interesándose por ampliar as súas preferencias musicais.</p> <p>2.10. Amosar interese por coñecer intérpretes de gaita galega.</p>	
--	--	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais da música do Clasicismo. - Principais formas musicais do Clasicismo. - Esquema formal da sonata clásica. - <i>A forma sonata</i>. - A importancia da zarzuela no Clasicismo en España. - Os instrumentos do clasicismo. - Grandes compositoras do Clasicismo: María Teresa von Paradis (1759-1824). - Tendencias da música moderna nos anos 80. - A importancia do nacemento do <i>videoclip</i>. - O <i>heavy-metal</i> en Galicia na actualidade: Tálesien. - Intérpretes de gaita galega: Susana Seivane. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Coñecer e identificar as características xerais da música do Clasicismo. 3.2. Coñecer as principais formas musicais do Clasicismo. 3.3. Coñecer o esquema formal da sonata clásica. 3.4. Coñecer a estrutura da <i>forma sonata</i>. 3.5. Valorar a importancia da zarzuela no Clasicismo en España. 3.6. Coñecer os principais instrumentos empregados no clasicismo. 3.7. Amosar interese polos concertos de música clásica. 3.8. Coñecer e valorar as grandes compositoras do Clasicismo. 3.9. Coñecer as distintas tendencias da música moderna na década dos 80. 3.10. Reflexionar sobre a importancia do nacemento do <i>videoclip</i> na forma 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Coñece e distingue as características xerais da música clásica. (CCEC) 3.2.1. Coñece as principais formas musicais do Clasicismo. (CCEC) 3.3.1. Emprega un vocabulario axeitado para describir o esquema formal da sonata clásica. (CCEC-CCL) 3.4.1. Coñece a estrutura da <i>forma sonata</i>. (CCEC) 3.4.2. Expresa contidos musicais para describir a estrutura da <i>forma sonata</i>. (CCEC-CCL) 3.5.1. Valora a importancia da zarzuela no Clasicismo en España. (CCEC-CCL) 3.6.1. Coñece os instrumentos utilizados no clasicismo e emprega un vocabulario axeitado para describilos. 3.7.1. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música clásica. (CD-CAA) 3.8.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Clasicismo. (CCEC) 3.8.2. Coñece á compositora María Teresa von Paradis. (CCEC) 3.9.1. Amosa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna da década dos 80. (CCEC-CAA) 3.10.1. Comprende a relación entre o nacemento do <i>videoclip</i> e a forma difusión e consumo da música moderna. (CCEC) 3.11.1. Amosar interese por coñecer grupos de <i>heavy-metal</i> galegos

	<p>de difusión e consumo da música moderna.</p> <p>3.11. Amosar interese polo coñecemento de grupos de <i>heavy-metal</i> en Galicia.</p> <p>3.12. Amosar interese por coñecer intérpretes de gaita galega.</p>	<p>actuais.</p> <p>3.12.1. Amosa interese por coñecer intérpretes de gaita galega. (CAA)</p> <p>3.12.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. (CAA)</p>
--	---	---

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e practica partituras nos compases de 3/4, 3/8 e 6/8.		<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT) - Interpretación con pequena percusión. (LA)
1.2.1. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 1.2.2. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.		<ul style="list-style-type: none"> - Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)

1.3.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación de obras do Clasicismo.	- Interpretación en grupo. (LA)
1.4.1. Contribúe con achegas musicais á mellora da interpretación grupal valorando e respectando as achegas dos seus compañeiros/as. 1.4.2. Practica pezas do patrimonio musical galego.	- Actitude participativa, aberta e respectuosa. (LA)
2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Clasicismo.	- Actividades de audición. (LA-CT-CD)
2.2.1. Recoñece auditivamente os instrumentos que interveñen nas obras do Clasicismo.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.3.1. Emprega musicogramas como apoio á audición de obras do Clasicismo.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.4.1. Coñece os diferentes movementos que compoñen unha sonata.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.5.1. Identifica e describe características do <i>scherzo</i> .	- Actividades de audición e desenvolvemento. (LA-CT-CD)
2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	- Actitude de respecto na escoita. (LA-CT-CD)
2.7.1. Valora o acervo musical popular galego.	- Actividades de investigación e ampliación sobre a música en Galicia. (TIC)
2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 80.	- Actividades de audición. (LA-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
2.9.1. Aмосa interese por coñecer grupos de música <i>heavy-metal</i> galegos. 2.9.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Actividades de audición. (LA-CD)
2.10.1. Aмосa interese polo coñecemento de intérpretes de gaita galega.	- Actividades de audición. (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.1.1. Coñece e distingue as características xerais da música clásica.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Coñece as principais formas musicais do Clasicismo.	- Lectura comprensiva. (LA-CT) - Actividades de desenvolvemento e análise. (CT)
3.3.1. Emprega un vocabulario axeitado para describir o esquema formal da sonata clásica.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.4.1. Coñece a estrutura da <i>forma sonata</i> . 3.4.2. Expresa contidos musicais para describir a estrutura da <i>forma sonata</i> .	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.5.1. Valora a importancia da zarzuela no Clasicismo en España.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.6.1. Coñece os instrumentos utilizados no	- Lectura comprensiva. (LA)

clasicismo e emprega un vocabulario axeitado para describilos.	- Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.7.1. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música clásica.	- Visualización de concertos de música. (TIC)
3.8.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Clasicismo. 3.8.2. Coñece á compositora María Teresa von Paradis.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.9.1. Amosa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna da década dos 80.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
3.10.1. Comprende a relación entre o nacemento do <i>videoclip</i> e a forma difusión e consumo da música moderna.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.11.1. Amosar interese por coñecer grupos de <i>heavy-metal</i> galegos actuais.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
3.12.1. Amosa interese por coñecer intérpretes de gaita galega. 3.12.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (LA)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)	
Descriptor	Indicadores de logro
o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas.	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais.	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso.

	<ul style="list-style-type: none"> • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

Descriptor	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. • Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 8

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Comprender a construción dos compases 2/2 e 2/8 partindo do compás de 2/4. - Repasar o concepto de subdivisión. - Observar e comprender características do romanticismo en xeral e traballar a música instrumental desta época. - Coñecer compositores románticos, postrománticos e do romanticismo en España. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Traballar a estrutura e os cambios de matiz dos temas principais da <i>Marcha Radetzky</i> de J. Strauss. - Seguir a melodía do violonchelo na peza <i>O cisne</i> de Camille Saint-Säens. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.	- Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura. - Cantar e tocar con instrumentos escolares <i>Se chove e deixa chover</i> e <i>Ni tú, ni nadie</i>. - Coñecer os anos 80 en España (a movida) e outras tendencias. - Coñecer dous intérpretes do panorama musical galego: Cristina Pato e Roi Casal. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: Fanny C. Mendelssohn (1805-1847). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: compases de 2/8, 2/4 e 2/2 partes e subdivisións; unidades de pulso e unidades de compás. - Práctica con voz de partituras en compases de 2/8, 2/4 e 2/2. - Práctica instrumental (voz, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión): <i>Se chove deixa de chover</i> (popular). - Acompañar con pratos de choque: <i>Marcha Radetzky</i> (J. Strauss). - Práctica instrumental (voz, frauta e instrumentos de láminas): <i>Ni tú, ni nadie</i> (Alaska e Dinarama). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e practicar partituras nos compases de 2/8, 2/4 e 2/2. 1.2. Achegar ideas musicais para a mellora da interpretación en grupo da foliada popular galega <i>Se chove deixa de chover</i>. 1.3. Inventar un acompañamento para instrumentos de pequena percusión para acompañar <i>Se chove deixa de chover</i>. 1.4. Identificar os elementos da linguaxe musical presentes no retrouso da peza pop <i>Ni tú, ni nadie</i>. 1.5. Participar activamente na interpretación en grupo dunha peza da <i>Movida</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e practica partituras nos compases de 2/8, 2/4 e 2/2. (CCEC) 1.2.1. Achega ideas musicais para a mellora da interpretación en grupo da foliada popular galega <i>Se chove deixa de chover</i>. (CSIEE-CAA) 1.2.2. Practica pezas do patrimonio musical galego. (CCEC) 1.3.1. Emprega os elementos da linguaxe musical na creación dun acompañamento para a peza <i>Se chove deixa de chover</i>. (CSIEE-CAA) 1.4.1. Identifica os elementos da linguaxe musical presentes no retrouso da peza pop <i>Ni tú, ni nadie</i>. (CCEC-CCL) 1.5.1. Participa activamente na interpretación en grupo dunha peza da <i>Movida</i>. (CCEC-CAA)

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Fragmentos de Nocturno nº2 de F. Chopin, Totentanz de F. Liszt, Sinfonía Fantástica de H. Berlioz, Aires xitáns de P. Sarasate, Recuerdos de la Alhambra de F. Tárrega, Os fósiles (O carnaval dos animais) de C. Saint-Saëns, Así falou Zaratustra de J. Strauss e da Cabalgata das valquirias de R. Wagner. - Marcha Radetzky de J. Strauss. - O Cisne de C. Saint-Saëns. - Fragmento de Decembro de Fanny Mendelssohn. - Se chove deixa de chover (foliada popular galega) - Música española dos anos 80 (pop, rock e heavy-metal). - A mestizaxe das músicas e a nova música galega: Cristina Pato e Roi Casal. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente a música do Romanticismo. 2.2. Coñecer os principais compositores de música instrumental do Romanticismo. 2.3. Coñecer as grandes compositoras do Romanticismo. 2.4. Empregar partituras e esquemas rítmicos como apoio ás tarefas de audición de música romántica. 2.5. Analizar e recoñecer a estrutura da <i>Marcha Radetzky</i>. 2.6. Analizar e recoñecer a estrutura de <i>O cisne</i>. 2.7. Identificar os distintos instrumentos que aparecen nas audicións de música romántica. 2.8. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.9. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Romanticismo. (CCEC) 2.2.1. Coñece os principais compositores de música instrumental do Romanticismo. (CCEC) 2.3.1. Coñece as grandes compositoras do Romanticismo. (CCEC) 2.4.1. Emprega partituras e esquemas rítmicos como apoio ás tarefas de audición de música romántica. (CCL) 2.4.2. Valora a música do Romanticismo coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. (CSC) 2.5.1. Analiza e recoñece a estrutura da <i>Marcha Radetzky</i>. (CCEC-CCL) 2.6.1. Analiza e recoñece a estrutura de <i>O cisne</i>. (CCEC-CCL) 2.7.1. Identifica os distintos instrumentos que aparecen nas audicións de música romántica. (CCEC) 2.8.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.9.1. Valora o acervo musical popular galego (CCEC-CSC). 2.10.1. Analiza distintas tendencias da música española da década dos 80. (CCEC) 2.11.1. Aмосa interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos actuais. (CCEC-CAA) 2.11.2. Emprega conceptos musicais para comunicar opinións musicais con rigor e claridade. (CCEC-CCL)

2.10. Analizar distintas tendencias da música española da década dos 80.

2.11. Aposar interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos actuais.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais da música do Romanticismo. - Principais formas de música instrumental do Romanticismo. - Consideración da música en relación con outras artes. - O cambio na consideración social do músico na sociedade do Romanticismo. - Os instrumentos do Romanticismo. - A importancia do piano. - Grandes compositoras do Romanticismo: Fanny C. Mendelssohn (1805-1847). - O Romanticismo musical español. - Os anos 80 en España: o rexurdimento do pop e outras tendencias. - As novas tendencias da música en Galicia: a mestizaxe e a nova música galega. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Coñecer e identificar as características xerais da música do Romanticismo. 3.2. Coñecer as principais formas musicais instrumentais do Romanticismo. 3.3. Distinguir e caracterizar a música instrumental romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos. 3.4. Coñecer a consideración cultural romántica da música como a máis perfecta de todas as artes. 3.5. Coñecer a consideración social romántica do músico como xenio creador. 3.6. Coñecer os principais instrumentos empregados no Romanticismo. 3.7. Amosar interese polos concertos de música romántica. 3.8. Coñecer e valorar as grandes compositoras do Romanticismo. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Coñece e identifica as características xerais da música romántica. (CCEC) 3.2.1. Coñece as principais formas musicais instrumentais do Romanticismo. (CCEC) 3.2.2. Amosa interese por coñecer música da época Romántica. 3.3.1. Distingue e caracteriza a música instrumental romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos. (CCEC-CCL) 3.4.1. Emprega un vocabulario axeitado para describir a consideración cultural romántica da música. (CCEC-CCL) 3.5.1. Examina e explica a consideración social romántica do músico. (CCEC-CCL) 3.6.1. Coñece os principais instrumentos do Romanticismo. (CCEC-CCL) 3.7.1. Amosa interese polos concertos de música Romántica. (CCEC-CAA) 3.7.2. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música romántica. (CD-CAA) 3.8.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. (CCEC) 3.8.2. Coñece á compositora Fanny C. Mendelssohn. (CCEC) 3.9.1. Amosa interese por coñecer as principais tendencias da música moderna en España da década dos 80. (CCEC-CAA) 3.9.2. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as

	<p>3.9. Coñecer as distintas tendencias da música moderna en España na década dos 80.</p> <p>3.10. Amosar interese polo coñecemento de diferentes intérpretes galegos.</p>	<p>relacións entre a música e outras manifestacións culturais en España na década dos 80. (CCEC-CCL-CD-CAA)</p> <p>3.10.1. Amosa interese por coñecer novos intérpretes e grupos de música galegos. (CCEC-CAA)</p> <p>3.10.2. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias na música galega. (CCEC-CD-CAA)</p>
--	--	---

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e practica partituras nos compases de 2/8, 2/4 e 2/2.		<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT)

1.2.1. Achega ideas musicais para a mellora da interpretación en grupo da foliada popular galega <i>Se chove deixa de chover</i> .	- Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)
1.2.2. Practica pezas do patrimonio musical galego.	
1.3.1. Emprega os elementos da linguaxe musical na creación dun acompañamento para a peza <i>Se chove deixa de chover</i> .	- Interpretación en grupo. (LA)
1.4.1 Identifica os elementos da linguaxe musical presentes no retrouso da peza pop <i>Ni tú, ni nadie</i> .	- Interpretación en grupo. (LA)
1.5.1. Participa activamente na interpretación en grupo dunha peza da <i>Movida</i> .	- Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)
2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Romanticismo.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.2.1. Coñece os principais compositores de música instrumental do Romanticismo.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.3.1. Coñece as grandes compositoras do Romanticismo.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.4.1. Emprega partituras e esquemas rítmicos como apoio ás tarefas de audición de música romántica.	- Actividades de audición e desenvolvemento. (LA-CT-CD)
2.4.2. Valora a música do Romanticismo coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal.	
2.5.1. Analiza e recoñece a estrutura da <i>Marcha Radetzky</i> .	- Audición e análise. (LA-CT-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)
2.6.1. Analiza e recoñece a estrutura de <i>O cisne</i> .	- Audición e análise. (LA-CT-CD) - Recoñecemento auditivo de elementos da linguaxe musical. (CT-CD)
2.7.1. Identifica os distintos instrumentos que aparecen nas audicións de música romántica.	- Audición e análise. (LA-CT-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)
2.8.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	- Actitude de respecto na escoita. (LA-CD)
2.9.1. Valora o acervo musical popular galego.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.10.1. Analiza distintas tendencias da música española da década dos 80.	- Actividades de audición. (LA-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)
2.11.1. Aмосa interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos actuais.	- Actividades de audición. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.11.2. Emprega conceptos musicais para comunicar opinións musicais con rigor e claridade	
3.1.1. Coñece e identifica as características xerais da música romántica.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.1. Coñece as principais formas musicais instrumentais do Romanticismo.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PD)
3.2.2. Aмосa interese por coñecer música da	

época Romántica.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.3.1. Distingue e caracteriza a música instrumental romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentación multimedia. (PD)
3.4.1. Emprega un vocabulario axeitado para describir a consideración cultural romántica da música.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.5.1. Examina e explica a consideración social romántica do músico.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.6.1. Coñece os principais instrumentos do Romanticismo.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentación multimedia. (PD)
3.7.1. Amona interese polos concertos de música Romántica. 3.7.2. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de concertos de música romántica.	- Visualización de concertos de música. (TIC)
3.8.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. 3.8.2. Coñece á compositora Fanny C. Mendelssohn.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT)
3.9.1. Amona interese por coñecer as principais tendencias da música moderna en España da década dos 80. 3.9.2. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as relacións entre a música e outras manifestacións culturais en España na década dos 80.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
3.10.1. Amona interese por coñecer novos intérpretes e grupos de música galegos. 3.10.2. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias na música galega.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.12.1. Amona interese por coñecer intérpretes de gaita galega. 3.12.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (LA)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posibilidade que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 9

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Aprender o concepto de intervalo e o seu uso na creación de melodías. - Aprender o concepto de escala e a súa función. - Coñecer os graos da escala. - Aprender e recoñecer as diferenzas entre as escalas maiores e menores. - Coñecer a música vocal do romanticismo, os seus principais xéneros e formas e os seus principais compositores. - escoitar e saber seguir partes dos actos da <i>Traviata</i> de G. Verdi. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Cantar e realizar unha montaxe instrumental da canción popular galega <i>O voso galo comadre</i>. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa. - Potenciar a lectura de partituras ao seu nivel con certa soltura.	- Interpretar coa frauta un fragmento do <i>Coro dos peregrinos</i> de R. Wagner. - Interpretar con frauta e xilófono a melodía da aria <i>La donna é Mobile</i> de G. Verdi. - Seguir a melodía do violonchelo na peza <i>O cisne</i> de Camille Saint-Saëns. - Coñecer as principais tendencias dos anos 90. - Coñecer a traxectoria dun intérprete ecléctico da música galega actual: Marcos Teira. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: Clara Wieck Schumann (1819-1896). - Coñecer aos compositores galegos do século XIX: Marcial del Adalid (1826-1881) e Andrés Gaos (1874-1959). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: os intervalos, as escalas e os graos da escala, os modos Maior e menor. - Práctica instrumental (fauta): Fragmento do <i>Coro dos peregrinos</i> (R. Wagner). - Práctica instrumental (fauta e xilófono): Melodía principal da aria <i>La donna è mobile</i> (G. Verdi). - Práctica instrumental (voz, instrumentos de láminas e instrumentos de percusión): <i>O voso galo comadre</i> (Popular). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir intervalos melódicos (ascendentes e descendentes) e harmónicos (disonantes e consonantes). 1.2. Coñecer os graos da escala e a colocación dos tons e os semitóns nas escalas diatónicas maiores e menores. 1.3. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas do romanticismo. 1.4. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación de <i>O voso galo comadre</i> achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.5. Recoñecer os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compás de 6/8 e 3/4, alteracións propias, tresillos, ritmos combinados de corchea e semicorchea...) 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e practica intervalos melódicos e harmónicos. (CCEC) 1.2.1. Coñece os graos da escala e practica escalas diatónicas (CCEC-CAA) 1.3.1. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz (CCEC) 1.4.1. Practica pezas do patrimonio musical galego. (CCEC) 1.4.2. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. (CSC-CSIEE) 1.5.1. Recoñece e utiliza os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras. (CCEC-CAA)

--	--	--

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criteria de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
----------	------------------------	--------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Fragmentos de <i>Der Lindenbaum</i> de R. Scubert, <i>Largo al factotum</i> de G. Rossini, <i>Casta diva</i> de V. Bellini, <i>Barcarola</i> de J. Offenbach, <i>Chotis de Eliseo</i> de F. Chueca, <i>Obertura (Tanhäuser)</i> de R. Wagner, <i>Habanera</i> da ópera <i>Carmen</i> J. Bizet. - O <i>lied</i> romántico. - A ópera romántica. - <i>A Traviata</i> de G. Verdi. - <i>O voso galo comadre</i>. - <i>Coro dos peregrinos</i> de R. Wagner. - <i>La donna è mobile</i> G. Verdi. - <i>Concerto para violín, violonchelo e piano</i> de Clara Schumann. - A música moderna dos anos 90. - Intérpretes galegos: Marcos Teira. 	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente a música vocal do Romanticismo. 2.2. Recoñecer as principais características do <i>lied</i> e da ópera romántica. 2.3. Utilizar seccións dun libreto de ópera para o seguimento da audición de fragmentos da mesma. 2.4. Coñecer as grandes compositoras do Romanticismo. 2.5. Identificar as distintas agrupacións vocais e instrumentais que interpretan os distintos números dunha obra romántica. 2.6. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 2.7. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.8. Analizar distintas tendencias da música da década dos 90. 2.9. Amosar interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos. 	<ol style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Romanticismo. (CCEC) 2.2.1. Recoñece as principais características do <i>lied</i> e da ópera romántica. (CCEC-CCL) 2.3.1. Emprega seccións dun libreto de ópera para o seguimento da audición da mesma. (CCEC-CCL) 2.4.1. Coñece as grandes compositoras do Romanticismo. 2.5.1. Identifica as distintas agrupacións vocais e instrumentais que interpretan os distintos números dunha ópera romántica. (CCEC) 2.5.2. Emprega conceptos musicais para comunicar opinións musicais con rigor e claridade. 2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición. (CSC) 2.7.1. Valora o acervo musical popular galego (CCEC-CSC). 2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 90. (CCEC) 2.9.1. Amosa interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos. (CCEC-CAA)
---	--	---

--	--	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais da música vocal romántica. - O <i>lied</i> romántico. - Principais características do <i>lied</i> e da ópera romántica. - A ópera como xénero ideal para a unión das artes. - Ópera romántica en Italia: características principais e compositores máis relevantes. - A influencia do “Realismo” literario na ópera italiana. - Ópera romántica en Alemaña: características principais e compositores máis relevantes. - Ópera romántica en Francia: características principais e compositores máis relevantes. - A zarzuela no século XIX. - Grandes compositoras do Romanticismo: Clara Wieck Schumann (1819-1896). - Grandes compositores galegos do século XIX: Marcial del Adalid e Andrés Gaos. - Fontes de información para a escoita e visualización ópera romántica. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Coñecer e identificar as características musicais da música vocal do Romanticismo. 3.2. Coñecer as principais formas musicais vocais do Romanticismo: o <i>lied</i> e a ópera. 3.3. Distinguir e caracterizar a música vocal romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos. 3.4. Analizar a ópera como xénero de confluencia de distintas artes. 3.5. Coñecer as principais características da ópera italiana e os seus compositores máis relevantes: G. Verdi e G. Puccini. 3.6. Coñecer o desenvolvemento da ópera en Francia: a ópera seria (G. Meyerbeer) e a opereta (J. Offenbach). 3.7. Coñecer o desenvolvemento da ópera en Alemaña e a un dos seus principais compositores: R. Wagner. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Coñece e identifica as características musicais da música vocal romántica. (CCEC) 3.2.1. Coñece as principais formas musicais vocais do Romanticismo. (CCEC) 3.3.1. Distingue e caracteriza a música vocal romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos. (CCEC-CCL) 3.4.1. Analiza a ópera como xénero de confluencia de distintas artes. (CCEC-CCL) 3.5.1. Coñece as principais características da ópera italiana e os seus compositores máis relevantes: G. Verdi e G. Puccini. 3.6.1. Coñece o desenvolvemento da ópera en Francia: a ópera seria (G. Meyerbeer) e a opereta (J. Offenbach). 3.7.1. Coñece o desenvolvemento da ópera en Alemaña e a un dos seus principais compositores: R. Wagner. 3.8.1. Amosa interese pola ópera romántica valorando os seus elementos creativos e innovadores. (CCEC-CCL) 3.9.1. Distingue e sitúa aos principais compositores de ópera romántica. (CCEC-CAA) 3.9.2. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de ópera romántica. (CD-CAA) 3.10.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. (CCEC)

<ul style="list-style-type: none"> - A música e os medios de comunicación. A música moderna nos 90: o triunfo do mercado (pop, rap/hip-hop, grunge, brit-pop, pop-rock). - As novas tendencias da música en Galicia: a mestizaxe e a nova música galega. 	<p>3.8. Amosar interese pola ópera romántica valorando os seus elementos creativos e innovadores.</p> <p>3.9. Distinguir e situar aos principais compositores de ópera romántica.</p> <p>3.10. Coñecer e valorar as grandes compositoras do Romanticismo.</p> <p>3.11. Coñecer as características principais da zarzuela no século XIX.</p> <p>3.12. Amosar interese por coñecer compositores galegos do século XIX.</p> <p>3.13. Amosar interese e actitude crítica polas propostas musicais da década dos 90.</p> <p>3.14. Amosar interese polo coñecemento de diferentes intérpretes galegos.</p>	<p>3.10.2. Coñece á compositora Clara Wieck Schumann. (CCEC)</p> <p>3.11.1. Coñece as características principais da zarzuela no século XIX.</p> <p>3.12.1. Amosa interese por coñecer compositores galegos do século XIX. (CCEC-CAA).</p> <p>3.13.1. Amosa interese e actitude crítica polas propostas musicais da década dos 90. (CCEC-CAA-CCL-CSS)</p> <p>3.14.1. Amosa interese polo coñecemento das novas tendencias na música galega. (CCEC-CD-CAA)</p>
--	--	---

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e practica intervalos melódicos e harmónicos.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (LA-CT)
1.2.1. Coñece os graos da escala e practica escalas diatónicas.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Práctica da escritura musical. (LA-CT)
1.3.1. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación vocal. (LA)
<p>1.4.1. Practica pezas do patrimonio musical galego.</p> <p>1.4.2. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa voz, instrumentos de lámina e instrumentos de pequena percusión. (LA) - Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)
1.5.1. Recoñece e utiliza os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación e análise das partituras. (LA-CT)
2.1.1. Recoñece auditivamente a música do Romanticismo.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA CT-CD)
2.2.1. Recoñece as principais características do <i>lied</i> e da ópera romántica.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA CT-CD)
2.3.1. Emprega seccións dun libreto de ópera para o seguimento da audición da mesma.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA CT-CD)
2.4.1. Coñece as grandes compositoras do Romanticismo.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición: desenvolvemento. (LA CT-CD)
2.5.1. Identifica as distintas agrupacións vocais e instrumentais que interpretan os distintos números dunha ópera romántica.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA CT-CD)
2.5.2. Emprega conceptos musicais para comunicar opinións musicais con rigor e claridade.	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminación auditiva: (CT-CD)
2.6.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a audición.	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto na escoita. (LA-CT-CD)
2.7.1. Valora o acervo musical popular galego.	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.8.1. Analiza distintas tendencias da música da década dos 90.	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise (LA CT-CD) - Discriminación auditiva:

	(CT-CD)
2.9.1. Amosa interese polo coñecemento de distintos intérpretes galegos.	<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto na escoita. (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.1.1. Coñece e identifica as características musicais da música vocal romántica.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións do libro do alumno. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
3.2.1. Coñece as principais formas musicais vocais do Romanticismo.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.3.1. Distingue e caracteriza a música vocal romántica aplicando os conceptos musicais aprendidos.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
3.4.1. Analiza a ópera como xénero de confluencia de distintas artes.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA)
3.5.1. Coñece as principais características da ópera italiana e os seus compositores máis relevantes: G. Verdi e G. Puccini.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de presentación e exposición oral. (CT-TIC)
3.6.1. Coñece o desenvolvemento da ópera en Francia: a ópera seria (G. Meyerbeer) e a opereta (J. Offenbach).	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
3.7.1. Coñece o desenvolvemento da ópera en Alemaña e a un dos seus principais compositores: R. Wagner.	<ul style="list-style-type: none"> - Visualización de concertos de música. (TIC)
3.8.1. Amosa interese pola ópera romántica valorando os seus elementos creativos e innovadores.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA)
3.9.1. Distingue e sitúa aos principais compositores de ópera romántica.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva.

3.9.2. Utiliza diversas fontes de información para a visualización de ópera romántica.	(LA) - Actividades de investigación. (CT-TIC)
3.10.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. 3.10.2. Coñece á compositora Clara Wieck Schumann.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.11.1. Coñece as características principais da zarzuela no século XIX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións do libro do alumno. (LA)
3.12.1. Amosa interese por coñecer compositores galegos do século XIX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.13.1. Amosa interese e actitude crítica polas propostas musicais da década dos 90.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude crítica e aberta fronte ás distintas propostas musicais. (TIC)
3.14.1. Amosa interese polo coñecemento das novas tendencias na música galega.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. Interésase nas posibilidadeas que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve un hábito de análise da realidade. Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 10

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Comprender a función do acompañamento. - Entender en que consiste un acorde, como se forman e os modos de emprego. - Recoñecer o tresíño. - Practicar con percusión corporal ritmos con tresíños. - Coñecer o contexto social no que xorde o nacionalismo musical. - Coñecer os principais compositores e as obras máis representativas do nacionalismo musical nos distintos países. - escoitar e recoñecer a melodía e os motivos principais da obra <i>A mañá</i> de Edvard Grieg. - Seguir coa partitura un fragmento de <i>O amor bruxo</i> de Manuel de Falla. - Recoñecer formalmente <i>O amor bruxo</i> de Manuel de Falla. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa. - Interpretar con metalófono a melodía principal do <i>Moldava</i> de B. Smetana.	- Interpretar con frauta un fragmento de <i>O príncipe Ígor</i> de A. Borodin. - Interpretar con voz e frauta un <i>Alalá</i> tradicional galego. - Interpretar un arreglo da peza popular galega <i>Amoriños collín</i>. - Coñecer as principais tendencias dos anos 90. - Coñecer ao grupo metal galego: The Weak Force. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: Alma Schindler Malher (1879-1964). - Coñecer aos compositores galegos do século XIX: Xoán Montes (1840-1899) e Pascual Veiga (1842-1906). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Repaso dos elementos da representación gráfica da música: construción de acordes. - Ritmo de tresillo. - Esquemas rítmicos. - Práctica instrumental (percusión): <i>Bolero</i> (Ravel). - Práctica instrumental (frauta): <i>O Moldava</i> (B. Smetana). - Práctica instrumental (frauta): <i>Danzas Polovotsianas</i> (A. Borodín). - Práctica instrumental (frauta): <i>Alalá</i> (popular galega). - Práctica instrumental (voz, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión): <i>Amoriños collín</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir e practicar o acompañamento harmónico e a construción de acordes. 1.2. Practicar o ritmo de tresillo con percusión corporal e no acompañamento dun fragmento do <i>Bolero</i> de Ravel. 1.3. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas do Nacionalismo musical. 1.4. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo <i>Amoriños collín</i> para voz, frauta, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.5. Analizar o acompañamento harmónico empregado no arranxo da peza 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue e practica o acompañamento harmónico e a construción de acordes. (CCEC) 1.2.1. Practica o ritmo de tresillo con percusión corporal e no acompañamento dun fragmento do <i>Bolero</i> de Ravel. (CCEC-CAA) 1.3.1. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz (CCEC) 1.4.1. Participa activamente na práctica de pezas do patrimonio musical galego. (CCEC) 1.4.2. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. (CSC-CSIEE) 1.4.3. Canta pezas vocais aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 1.5.1. Analiza e recoñece o tipo de acompañamento e os acordes empregados nunha composición sinxela. (CCEC-CAA) 1.6.1. Amosa unha actitude de mellora na interpretación coa frauta intentando transmitir o carácter da peza a interpretar en cada caso. (CCEC-CAA-CSIEE) 1.7.1. Distingue os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras.

	<p>popular <i>Amoriños collín</i>.</p> <p>1.6. Interpretar con frauta un <i>alalá</i> popular galego.</p> <p>1.7. Recoñecer os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compás de 2/4, 3/4 e 4/4, alteracións propias, signos de repetición, signos de prolongación...)</p>	
--	--	--

Bloque 2 : Escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Acordes e tresillo. - Fragmento do <i>Bolero</i> de Ravel. - Fragmentos de <i>Capricho español</i> de N. Rimsky-Korsakov, <i>Concerto para piano</i> de P. I. Tchaikovsky, <i>Moldava</i> de B. Smetana, <i>Cuarteto de corda</i> de B. Bártok, <i>Rhapsody in blue</i> de G. Gershwin, <i>Danza nº5</i> de E. Granados. - <i>A mañá (suite nº1)</i> de <i>Peer Gynt</i> de Edvard Grieg. - <i>O amor bruxo</i> de Manuel de Falla. - <i>O Moldava</i> de B. Smetana. - <i>Danzas Polovotsianas</i> de A. Borodín. - <i>Alalá</i> popular galego. - <i>Amoriños collín</i> (popular galega). - A música moderna dos anos 90 (II). - A música metal en Galicia: The Weak Force. 	<p>2.1. Recoñecer auditivamente os acompañamentos harmónicos e os ritmos de tresillo.</p> <p>2.2. Recoñecer auditivamente e situar temporalmente obras representativas do Nacionalismo musical.</p> <p>2.3. Utilizar fragmentos de partituras para o seguimento e a comprensión da estrutura e a orquestración da obra <i>A mañá (suite nº1)</i> de <i>Peer Gynt</i> do compositor noruegués E. Grieg.</p> <p>2.4. Recoñecer auditivamente a estrutura do ballet <i>O amor bruxo</i> de M. de Falla empregando un esquema da estrutura da obra e fragmentos da partitura.</p> <p>2.5. Recoñecer as melodías principais das obras <i>O Moldava</i> e <i>Danzas Polovotsianas</i> e identificar o seu autor.</p> <p>2.6. Identificar elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas melodías do</p>	<p>2.1.1. Recoñece auditivamente acompañamentos harmónicos e ritmos de tresillo. (CCEC)</p> <p>2.2.1. Recoñece auditivamente e sitúa temporalmente obras representativas do Nacionalismo musical. (CCEC-CCL)</p> <p>2.2.2. Valora a música do Nacionalismo musical coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. (CCEC-CSC)</p> <p>2.3.1. Emprega fragmentos para o seguimento e a comprensión da estrutura e a orquestración da obra <i>A mañá (suite nº1)</i> de <i>Peer Gynt</i>. (CCEC-CCL)</p> <p>2.4.1. Recoñece auditivamente a estrutura do ballet <i>O amor bruxo</i> empregando un esquema da estrutura da obra e fragmentos da partitura. (CCEC)</p> <p>2.5.1. Recoñece as melodías principais das obras <i>O Moldava</i> e <i>Danzas Polovotsianas</i> e identifica aos seus autores.</p> <p>2.6.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas melodías do Nacionalismo musical escoitadas. (CCEC-CCL)</p> <p>2.7.1. Valora o acervo musical popular galego (CCEC-CSC).</p> <p>2.8.1. Coñece distintas tendencias da música da década dos 90. (CCEC)</p> <p>2.9.1. Coñece distintas tendencias da música española na década dos 90. (CCEC)</p> <p>2.10.1. Avisa interese polo coñecemento de grupos galegos de música metal. (CCEC-CAA)</p>

	<p>Nacionalismo musical escoitadas.</p> <p>2.7. Valorar o acervo popular galego como fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal.</p> <p>2.8. Coñecer distintas tendencias da música da década dos 90.</p> <p>2.9. Coñecer distintas tendencias da música española da década dos 90.</p> <p>2.10. Amosar interese polo coñecemento de grupos galegos de música metal.</p>	
--	--	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - O Nacionalismo musical. - A música incidental (<i>Peer Gynt</i> de Edvard Grieg). para a obra <i>Peer Gynt</i> do poeta noruegués Henrik Ibsen. - Manuel de Falla e o ballet <i>O amor bruxo</i>. - Grandes compositoras do Romanticismo: Alma Schindler Malher (1879-1964). - Grandes compositores galegos do século XIX: Xoán Montes e Pascual Veiga. - A música moderna na década dos 90: o triunfo do mercado (metal, música electrónica, pop inglés...). - A música moderna en España na década dos 90: rock, pop, metal, rap/hip-hop/fusión, música <i>mákina</i>... - A música metal en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Coñecer e identificar as características xerais da música do Nacionalismo musical. 3.2. Analizar e investigar a importancia da música folclórica no desenvolvemento do Nacionalismo musical. 3.3. Coñecer o concepto de música incidental. 3.4. Investigar e analizar as influencias musicais que emprega Manuel de Falla no ballet <i>O amor bruxo</i>. 3.5. Investigar e analizar a importancia da relación entre a música e a danza ao longo da historia. 3.6. Distinguir e situar aos principais compositores do Nacionalismo musical. 3.7. Coñecer e valorar as grandes compositoras do século XX. 3.8. Amosar interese por coñecer compositores galegos do século XIX. 3.9. Amosar interese e actitude crítica polas 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Coñece e identifica as características xerais do Nacionalismo musical. (CCEC) 3.2.1. Analiza e investiga a importancia da música folclórica no desenvolvemento do Nacionalismo musical. (CCEC-CAA-CD) 3.3.1. Coñece o concepto de música incidental (CCEC) 3.4.1. Investiga e analiza as influencias musicais na música de Manuel de Falla. (CCEC-CD-CAA-CCL) 3.5.1. Investiga e analiza a importancia da relación entre a música e a danza ao longo da historia. (CCEC-CCL) 3.6.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. (CCEC) 3.6.2. Coñece á compositora Alma Schindler Marliher. (CCEC) 3.7.1. Distingue e sitúa aos principais compositores do Nacionalismo musical. (CCEC) 3.8.1. Amosa interese por coñecer compositores galegos do século XIX. (CCEC-CAA). 3.9.1. Amosa interese e actitude crítica polas propostas musicais da década dos 90. (CCEC-CAA-CCL-CSS) 3.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais. (CCEC-CD-CAA)

	<p>distintas propostas musicais da década dos 90.</p> <p>3.10. Amosar interese polo coñecemento de diferentes grupos galegos.</p>	
--	---	--

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Distingue e practica o acompañamento harmónico e a construción de acordes.		<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Recoñecemento dos elementos da linguaxe musical en partituras. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT)
1.2.1. Practica o ritmo de tresillo con percusión corporal e no acompañamento dun fragmento do <i>Bolero</i> de Ravel.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con percusión corporal. (LA)
1.3.1. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación vocal. (LA)
1.4.1. Participa activamente na práctica de pezas do patrimonio musical galego. 1.4.2. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con voz, frauta, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión. (LA) - Actitude participativa, aberta e respectuosa

<p>outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo.</p> <p>1.4.3. Canta pezas vocais aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz</p>	<p>na interpretación grupal. (LA)</p>
<p>1.5.1. Analiza e recoñece o tipo de acompañamento e os acordes empregados nunha composición sinxela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación e análise das partituras. (LA)
<p>1.6.1. Amosa unha actitude de mellora na interpretación coa fruta intentando transmitir o carácter da peza a interpretar en cada caso.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de interpretación. (LA) - Actitude participativa e de mellora. (LA)
<p>1.7.1. Distingue os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación e análise de partituras. (LA-CT)
<p>2.1.1. Recoñece auditivamente acompañamentos harmónicos e ritmos de tresillo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD) - Ditados rítmicos. (CT-CD)
<p>2.2.1. Recoñece auditivamente e sitúa temporalmente obras representativas do Nacionalismo musical.</p> <p>2.2.2. Valora a música do Nacionalismo musical coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC) - Visualización de concertos de música. (TIC)
<p>2.3.1. Emprega fragmentos para o seguimento e a comprensión da estrutura e a orquestración da obra <i>A mañá (suite n°1)</i> de <i>Peer Gynt</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición, análise e discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
<p>2.4.1. Recoñece auditivamente a estrutura do ballet <i>O amor bruxo</i> empregando un esquema da estrutura da obra e fragmentos da partitura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición, análise e discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
<p>2.5.1. Recoñece as melodías principais das obras <i>O Moldava</i> e <i>Danzas Polovotsianas</i> e identifica aos seus autores.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Audición e análise. (LA-CT-CD)
<p>2.6.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas melodías do Nacionalismo musical escoitadas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de análise. (LA-CT-CD)
<p>2.7.1. Valora o acervo musical popular galego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición. (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
<p>2.8.1. Coñece distintas tendencias da música da década dos 90.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición. (LA-CT-CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)
<p>2.9.1. Coñece distintas tendencias da música española na década dos 90.</p> <p>2.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos de música metal</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de audición. (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
<p>3.1.1. Coñece e identifica as características xerais do Nacionalismo musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de exposición oral. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
<p>3.2.1. Analiza e investiga a importancia da música folclórica no desenvolvemento do</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia.

Nacionalismo musical.	(PDG) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.3.1. Coñece o concepto de música incidental.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentación multimedia. (PDG) - Cuestións de repaso. (LA)
3.4.1. Investiga e analiza as influencias musicais na música de Manuel de Falla.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de presentación e exposición oral. (CT-TIC)
3.5.1. Investiga e analiza a importancia da relación entre a música e a danza ao longo da historia.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.6.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras no Romanticismo. 3.6.2. Coñece á compositora Alma Schindler Marlher	- Lectura comprensiva. (LA) - Visualización de concertos de música. (TIC)
3.7.1. Distingue e sitúa aos principais compositores do Nacionalismo musical.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.8.1. Aмосa interese por coñecer compositores galegos do século XIX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.9.1. Aмосa interese e actitude crítica polas propostas musicais da década dos 90.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.10.1. Aмосa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións do libro do alumno. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	- Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. • Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 11

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Comprender o concepto de <i>escala cromática</i>. - Diferenciar o semitón diatónico e cromático. - Aprender o concepto de nota de adorno. - Comprender e recoñecer auditivamente as notas de adorno <i>mordente</i> e <i>trilo</i>. - Coñecer as principais tendencias da música de finais do século XIX e comezos do século XX e os seus autores e pezas máis representativas. - Comprender as principais características do Impresionismo e do Dodecafonismo. - escoitar e recoñecer os principais temas da <i>Danza do sabre</i> de Aram Katchaturian. - Seguir cun musicograma a audición da <i>Danza do sabre</i> de Aram Katchaturian. - Identificar e clasificar os instrumentos e voces que se escoitan nas audicións. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa.	- Interpretar coa frauta a melodía do <i>Bolero</i> de M. Ravel. - Interpretar unha montaxe da obra <i>Don't worry be happy</i> de Bobby McFerrin. - Interpretar unha montaxe de <i>Carros de lume</i> de Vangelis. - Cantar e tocar con instrumentos da aula a peza tradicional galega <i>Aparta loureiro verde</i>. - Coñecer as tendencias musicais da actualidade. - Coñecer as tendencias do rock en España na actualidade. - Coñecer grupos de hip hop e rock da nosa comunidade: Dios Ke Te Crew e Forraje. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: Germaine Tailleferre (1892-1983). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Escalas cromáticas. - Semitón diatónico e cromático. - Notas de adorno. - <i>Bolero</i> de Ravel. - Práctica instrumental (fruta e instrumentos de láminas): <i>Don't worry be happy</i> (Bobby McFerrin). - Práctica instrumental (fruta, instrumentos de láminas e percusión): <i>Carros de lume</i> de (Vangelis). - Práctica instrumental (voz, fruta, instrumentos de láminas e percusión): <i>Aparta loureiro verde</i> (popular). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distinguir a escala cromática, o semitón diatónico e cromático e as notas de adorno. 1.2. Practicar e distinguir os ritmos combinados de corcheas e semicorcheas e os signos de prolongación na interpretación da melodía do <i>Bolero</i> de Ravel. 1.3. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas do século XX. 1.4. Acompañar con percusión a audición de <i>A danza do sabre</i> de A. Katchaturian. 1.5. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>Carros de lume</i> para fruta, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.6. Practicar con fruta, voz e instrumentos de láminas a peza popular galega <i>Aparta loureiro verde</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Distingue a escala cromática, o semitón diatónico e cromático e as notas de adorno. (CCEC) 1.2.1. Practica e distingue os ritmos combinados de corcheas e semicorcheas e os signos de prolongación na interpretación da melodía do <i>Bolero</i> de Ravel. (CCEC) 1.3.1. Amosa interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas do século XX. (CCEC-CAA) 1.4.1. Acompaña con percusión a audición de <i>A danza do sabre</i>. 1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>Carros de lume</i> para fruta, instrumentos de láminas e instrumentos de percusión, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.6.1. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio galego. (CCEC) 1.6.2. Canta pezas vocais aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 1.7.1. Improvisa un acompañamento de percusión para a peza popular <i>Aparta loureiro verde</i>. 1.8.1. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 1.9.1. Recoñece os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras

	<p>1.7. Amosar interese polas actividades de improvisación de acompañamentos de percusión para pezas populares.</p> <p>1.8. Practicar as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto.</p> <p>1.9. Recoñecer os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compás de 3/4, 4/4 e 6/8, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).</p>	<p>(compás de 3/4, 4/4 e 6/8, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).</p>
--	---	--

Bloque 2 : escoita

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A escala cromática. - As notas de adorno: <i>mordente e trilo</i> - Fragmento de sonatas de L. v. Beethoven e de W. A. Mozart. - Fragmentos de <i>O mar</i> de C. Debussy, <i>A consagración da primavera</i> de I. Stravinsky, <i>Pacific 231</i> de A. Honegger, <i>Gymnopédie</i> de E. Satie, <i>O amor das tres laranxas</i> de S. Prokofiev, <i>Carmina Burana</i> de C. Orff, <i>Nun mercado persa</i> de A. Ketelbey e do <i>Concerto de Aranxuez</i> de J. Rodrigo. - <i>A danza do sabre</i> do compositor Aram Katchaturian. - <i>Bolero</i> de M. Ravel. - BSO de <i>Carros de lume</i> de Vangelis. - <i>Don't worry be happy</i> de B. McFerrin - <i>Aparta loureiro verde</i> (popular galega). - A música moderna dos anos 2000. - O rock en España nos anos 2000. - A música hip-hop e rock en Galicia: Dios Ke Te 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer auditivamente escalas cromáticas e notas de adorno. 2.2. Recoñecer auditivamente e situar temporalmente obras representativas da primeira metade do século XX. 2.3. Valorar a música do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. 2.4. Utilizar fragmentos de partituras e musicogramas para o seguimento e a comprensión da estrutura da obra <i>A danza do sabre</i> do compositor Aram Katchaturian. 2.5. Distinguir os instrumentos de percusión que interveñen na <i>Danza do sabre</i> de Aram Katchaturian. 2.6. Identificar elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas. 2.7. Valorar o acervo popular galego como fonte de 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece auditivamente escalas cromáticas e notas de adorno. (CCEC) 2.2.1. Recoñece auditivamente e sitúa temporalmente obras representativas da primeira metade do século XX. (CCEC-CCL) 2.3.1. Valora a música do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal 2.4.1. Emprega fragmentos de partituras e musicogramas para o seguimento e a comprensión da estrutura da obra <i>A danza do sabre</i> do compositor Aram Katchaturian. (CCEC-CCL) 2.5.1. Distingue os instrumentos de percusión que interveñen na <i>Danza do sabre</i> de Aram Katchaturian. (CCEC) 2.6.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas. (CCEC-CCL) 2.7.1. Valora o acervo musical popular galego (CCEC-CSC). 2.8.1. Coñece distintas tendencias da música moderna dos anos 2000. (CCEC) 2.9.1. Coñece distintas tendencias do rock en España nos anos 2000. (CCEC) 2.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos de hip-hop e rock. (CCEC-CAA)

Crew e Forraje.	coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.8. Coñecer distintas tendencias da música moderna dos anos 2000. 2.9. Coñecer as distintas tendencias do rock en España nos anos 2000. 2.10. Aposar interese polo coñecemento de grupos galegos de hip-hop e rock.	
-----------------	--	--

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A música de finais do século XIX e primeira metade do século XX: <i>impresionismo</i>, <i>dodecafonismo</i> e outras tendencias. - Os focos artísticos de París e Viena. - O dodecafonismo. - Erik Satie e o grupo dos seis. - Grandes compositoras do século XX: Germaine de Tailleferre (1892-1983). - España: Xeración do 27. - A música moderna nos anos 2000: a era tecnolóxica. - A música rock en España nos anos 2000: <i>indie</i>, rock, pop, fusión... - O hip-hop e o rock en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Coñecer e identificar as características xerais da música de finais do século XIX e primeira metade do século XX e os seus principais compositores . 3.2. Analizar e investigar a importancia de París e Viena como focos culturais a finais do século XIX e principios do século XX. 3.3. Analizar e investigar a importancia que tivo a compañía <i>Os ballets rusos</i> no desenvolvemento e a difusión das novas músicas de principios do século XX. 3.4. Investigar e analizar as influencias das músicas orientais e do jazz nas novas músicas que se estaban a producir. 3.5. Coñecer e valorar as grandes compositoras do século XX. 3.6. Amosar interese por coñecer, escoitar e visualizar obras musicais do século XX. 3.7. Amosar interese polo coñecemento do patrimonio musical galego. 3.8. Amosar interese e actitude crítica polas 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Coñece e identifica as características xerais da música de finais do século XIX e primeira metade do século XX e aos seus principais compositores. (CCEC) 3.2.1. Analiza e investiga a importancia de París e Viena como focos culturais a finais do século XIX e principios do século XX. (CCEC-CAA-CD) 3.3.1. Analiza e investiga a importancia que tivo a compañía <i>Os ballets rusos</i> no desenvolvemento e a difusión das novas músicas de principios do século XX. (CCEC-CAA-CD-CCL) 3.4.1. Investiga e analiza as influencias das músicas orientais e do jazz nas novas músicas que se estaban a producir. (CCEC-CD-CAA-CCL) 3.5.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras do século XX. (CCEC) 3.5.2. Coñece á compositora Germaine de Tailleferre. (CCEC) 3.6.1. Amosa interese por coñecer, escoitar e visualizar obras musicais do século XX. (CCEC-CD) 3.7.1. Amosa interese polo coñecemento do patrimonio musical galego. (CCEC-CAA). 3.8.1. Amosa interese e actitude crítica polas propostas musicais dos anos 2000. (CCEC-CAA-CCL-CSS) 3.9.1. Coñece as distintas tendencias da música dos anos 2000: <i>indie</i>, rock, pop, fusión... (CCEC) 3.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais. (CCEC-CD-CAA)

distintas propostas musicais dos anos 2000.

3.9. Coñecer as distintas tendencias da música dos anos 2000: *indie*, rock, pop, fusión...

3.10. Aposar interese polo coñecemento de diferentes grupos galegos da actualidade.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<p>4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.</p> <p>4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil...</p> <p>4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado.</p> <p>4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal.</p>	<p>4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.</p> <p>4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.</p> <p>4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.</p> <p>4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.</p>

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias
1.1.1. Distingue a escala cromática, o semitón diatónico e cromático e as notas de adorno.	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións de repaso. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT)
1.2.1. Practica e distingue os ritmos combinados de corcheas e semicorcheas e os signos de prolongación na interpretación da melodía do <i>Bolero</i> de Ravel.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa frauta. (LA)
1.3.1. Amosa interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas do século XX.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación instrumental. (LA)

1.4.1. Acompaña con percusión a audición de <i>A danza do sabre</i> .	- Interpretación con instrumentos de pequena percusión. (LA)
1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>Carros de lume</i> para fruta, instrumentos de láminas e instrumentos de percusión, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal.	- Interpretación e análise das partituras. (LA-CT) - Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)
1.6.1. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio galego. 1.6.2. Canta pezas vocais aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz	- Interpretación vocal. (LA) - Actitude participativa e de mellora. (LA)
1.7.1. Improvisa un acompañamento de percusión para a peza popular <i>Aparta loureiro verde</i> .	- Actividades de improvisación a partir das partituras propostas. (LA) - Actitude de iniciativa e participación. (LA)
1.8.1. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto.	- Actitude participativa, aberta e respectuosa na interpretación grupal. (LA)
1.9.1. Recoñece os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compás de 3/4, 4/4 e 6/8, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).	- Análise das partituras. (CT)
2.1.1. Recoñece auditivamente escalas cromáticas e notas de adorno.	- Audición e análise. (LA -CD) - Ditados melódicos. (CT-CD)
2.2.1. Recoñece auditivamente e sitúa temporalmente obras representativas da primeira metade do século XX.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.3.1. Valora a música do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC) - Visualización de concertos de música. (TIC)
2.4.1. Emprega fragmentos de partituras e musicogramas para o seguimento e a comprensión da estrutura da obra <i>A danza do sabre</i> do compositor Aram Katchaturian.	- Actividades de audición, análise e discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.5.1. Distingue os instrumentos de percusión que interveñen na <i>Danza do sabre</i> de Aram Katchaturian.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.6.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.7.1. Valora o acervo musical popular galego.	- Actividades de audición. (LA-CD) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.8.1. Coñece distintas tendencias da música moderna dos anos 2000.	- Actividades de audición. (LA- CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)

2.9.1. Coñece distintas tendencias do rock en España nos anos 2000.	- Actividades de audición. (LA-CD)
2.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos de hip-hop e rock	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.1.1. Coñece e identifica as características xerais da música de finais do século XIX e primeira metade do século XX e aos seus principais compositores.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións de repaso. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
3.2.1. Analiza e investiga a importancia de París e Viena como focos culturais a finais do século XIX e principios do século XX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)
3.3.1. Analiza e investiga a importancia que tivo a compañía <i>Os ballets rusos</i> no desenvolvemento e a difusión das novas músicas de principios do século XX.	- Lectura comprensiva. (LA)
3.4.1. Investiga e analiza as influencias das músicas orientais e do jazz nas novas músicas que se estaban a producir.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude de iniciativa persoal na construción do seu aprendizaxe. (CT-TIC)
3.5.1. Coñece e valora a creación musical das compositoras do século XX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT)
3.5.2. Coñece á compositora Germaine de Tailleferre.	- Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.6.1. Amosa interese por coñecer, escoitar e visualizar obras musicais do século XX.	- Lectura comprensiva. (LA) - Visualización de concertos de música. (TIC)
3.7.1. Amosa interese polo coñecemento do patrimonio musical galego.	- Lectura comprensiva. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.8.1. Amosa interese e actitude crítica polas propostas musicais dos anos 2000.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións de repaso e ampliación. (LA-TIC) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.9.1. Coñece as distintas tendencias da música dos anos 2000: <i>indie</i> , rock, pop, fusión...	- Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
3.10.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións de repaso. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.	- Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.	- Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.	- Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as	- Actividades de ampliación e investigación.

tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.	(CT)
--	------

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

<i>1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

<i>2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</i>	
Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. • Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

Unidade 12

Obxectivos didácticos

Obxectivos didácticos	
- Comprender o concepto de <i>escritura non convencional</i>. - Interpretar unha partitura non convencional. - Coñecer as diversas tendencias musicais desde a II guerra mundial ata os nosos días. - escoitar e analizar o contexto histórico da obra <i>Ionización</i> de Edgard Varèse. - Identificar e clasificar os instrumentos de percusión que se escoitan na audición <i>Ionización</i> de Edgard Varèse. - Coñecer aos principais compositores españois da segunda metade do século XX. - Introducir ao alumno/a no feito musical como fonte de satisfacción artística e gozo estético. - Participar nas actividades de interpretación vocal e instrumental de forma activa. - Interpretar con voz, frauta e instrumentos de láminas <i>Killing me softly</i> de Ch. Fox e Norman Gimbel. - Interpretar con frauta e xilófono a melodía do tema principal da BSO da película <i>O piano</i> de M. Nyman.	- Interpretar un arranxo para láminas do tema principal da BSO da película <i>A lista de Schindler</i> de J. Williams. - Cantar e tocar con instrumentos da aula a peza tradicional galega <i>San Benitiño de Lérez</i>. - Interpretar un arranxo para frauta, piano e láminas da peza <i>Raindrops keep falling on my head</i> de Hal David e Burt Bacharach. - Coñecer o concepto de versión. - Relacionar o tema orixinal coa súa versión. - Coñecer a traxectoria do grupo de percusión galego: Odaiko. - Utilizar as TIC nas actividades musicais propostas e coñecer a súa utilidade. - Valorar o papel da muller ao longo da historia: Sofía Gubaidulina (1932-). - Utilizar material impreso, internet, DVD... para investigar, coñecer, ver e escoitar instrumentos, grandes intérpretes, estilos musicais...

Bloque 1: Interpretación e creación

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A escritura non convencional. - Práctica instrumental (fruta e xilófono): BSO <i>O piano</i> (M. Nyman). - Práctica instrumental (instrumentos de láminas): BSO <i>A lista de Schindler</i> (J. Williams). - Práctica instrumental (voz, fruta, instrumentos de láminas e pequena percusión): <i>Killing me softly</i> (Ch. Fox e Norman Gimbel). - Práctica instrumental (fruta, piano e instrumentos de láminas): <i>Raindrops keep falling on my head</i> (Hal David e Burt Bacharach). - Práctica instrumental (voz, fruta, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión): <i>San Benitiño de Lérez</i> (popular galega). 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Coñecer e practicar a escritura non convencional. 1.2. Practicar e distinguir os cambios de compás e os signos de repetición na interpretación da melodía do do tema principal da BSO <i>O piano</i> de M. Nyman. 1.3. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas de BSO. 1.4. Practicar os ritmos sincopados na interpretación de <i>Killing me softly</i> de Ch. Fox e Norman Gimbel. 1.5. Participar activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>San Benitiño de Lérez</i>, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.6. Amosar interese polas actividades de improvisación e creación de 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Coñece e practica a escritura non convencional. (CCEC) 1.2.1. Practica e distingue os cambios de compás e os signos de repetición na interpretación da melodía do tema principal da BSO <i>O piano</i> de M. Nyman. (CCEC) 1.3.1. Amosa interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas de BSO. (CCEC-CAA) 1.4.1. Practica os ritmos sincopados na interpretación de <i>Killing me softly</i> de Ch. Fox e Norman Gimbel. 1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>San Benitiño de Lérez</i>, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.5.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio galego. (CCEC) 1.6.1. Amosa interese polas actividades de improvisación e creación de acompañamentos de percusión para pezas populares e amosa respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 1.7.1. Recoñece os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compases de $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{12}{8}$, $\frac{9}{8}$ e $\frac{6}{8}$, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).

acompañamentos de percusión para pezas populares e amosar respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras.

- 1.7. Recoñecer os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compases de $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{12}{8}$, $\frac{9}{8}$ e $\frac{6}{8}$, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Fragmentos de Atlas eclipticalis de J. Cage, La ville d'en haut de O. Messiaen, Notations I-IV de P. Boulez, Contrapunto dialettico alla muerte de L. Nono, Después de las horas de J. Pfeiffer, Arcana de E. Varèse e de Hombre y máquinas de F. McKay. - Ionización de E. Varèse. - Fragmento do Concerto para viola de Sofía Gubaidulina. - Killing me softly de Ch. Fox e Norman Gimbel. - BSO de O piano de M. Nyman. - BSO de A lista de Schindler de J. Williams. - San Benitiño de Lérez (popular galega). - Raindrops keep falling on my head. - O apaixonante mundo das versións. - Odaiko Percussion Group. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Recoñecer e situar temporalmente obras representativas de música da segunda metade do século XX. 2.2. Valorar a música da segunda metade do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. 2.3. Distinguir os ritmos e os instrumentos que aparecen na obra <i>Ionización</i> do compositor E. Varèse. 2.4. Coñecer o <i>Concerto para viola</i> de Sofía Gubaidulina. 2.5. Identificar elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas. 2.6. Valorar o acervo popular galego coma fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. 2.7. Coñecer o concepto de versión. 2.8. Coñecer o grupo de percusión galego Odaiko Percussion Group. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Recoñece e sitúa temporalmente obras representativas da segunda metade do século XX. (CCEC) 2.2.1. Valora a música da segunda metade do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal. (CCEC-CCL) 2.3.1. Distingue os ritmos e os instrumentos que aparecen na obra <i>Ionización</i> do compositor E. Varèse. 2.4.1. Coñece o <i>Concerto para viola</i> de Sofía Gubaidulina. (CCEC-CCL) 2.4.2. Utiliza as TIC para o coñecemento de música de distintos compositores da segunda metade do século XX. (CCEC-CD-CAA) 2.5.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas. (CCEC) 2.6.1. Valora o acervo popular galego coma fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal. (CCEC-CSC) 2.7.1. Coñece o concepto de versión. (CCEC-CSC). 2.7.2. Emprega un vocabulario axeitado para establecer relacións entre un tema orixinal e unha versión deste. 2.8.1. Aмосa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais. (CCEC-CSC-CAA)

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - A escritura non convencional. - As novas tendencias despois da II Guerra Mundial: serialismo integral, música concreta, música electrónica, música aleatoria, música estocástica e música minimalista. - As novas tendencias en España. - O apaixonante mundo das versións. - Grandes compositoras actuais: Sofía Gubaidulina (1932). - Odaiko Percussion Group. 	<p>3.1. Coñecer as novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial: serialismo integral, música concreta, música electrónica, música aleatoria, música estocástica e música minimalista.</p> <p>3.2. Amosa interese por coñecer aos principais compositores das novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial.</p> <p>3.3. Coñecer as grandes compositoras actuais.</p> <p>3.4. Coñecer as novas tendencias musicais en España: Xeración do 51.</p> <p>3.5. Coñecer o concepto de versión.</p> <p>3.6. Amosar interese polo coñecemento de grupos galegos actuais.</p>	<p>3.1.1. Coñece as novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial: serialismo integral, música concreta, música electrónica, música aleatoria, música estocástica e música minimalista. (CCEC)</p> <p>3.2.1. Amosa interese por coñecer aos principais compositores das novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial. (CCEC-CAA-CD)</p> <p>3.2.2. Amosa interese por coñecer, escoitar e visualizar obras musicais do século XX e XXI. (CCEC-CD)</p> <p>3.3.1. Coñece as grandes compositoras actuais. (CCEC)</p> <p>3.3.2. Coñece á compositora Sofía Gubaidulina. (CCEC)</p> <p>3.4.1. Coñece as novas tendencias musicais en España: Xeración do 51. (CCEC)</p> <p>3.5.1. Coñece o concepto de versión.</p> <p>3.5.2. Identifica auditivamente versións.</p> <p>3.6.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais. (CCEC)</p>

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> - Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. - Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as gravación propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. - Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. - Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Coñecer as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2. Potenciar a utilización das novas tecnoloxías na aula: encerado dixital interactiva, ordenador portátil... 4.3. Crear elaboracións propias, a través de gravacións e imaxes recollidas polo mesmo alumnado. 4.4. Utilizar as novas tecnoloxías en actividades de reforzo e ampliación, así coma para o traballo grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet. 4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical. 4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical. 4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.
Estándares de aprendizaxe avaliáveis		Selección de evidencias
1.1.1. Coñece e practica a escritura non convencional.		<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de creación e interpretación musical. (LA) - Práctica da escritura musical. (CT)
1.2.1. Practica e distingue os cambios de compás e os signos de repetición na interpretación da melodía do tema principal da BSO <i>O piano</i> de M. Nyman.		<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación coa frauta. (LA)
1.3.1. Aмосa interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para a interpretación de pezas de BSO.		<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de mellora na súa técnica interpretativa. (LA)

1.4.1. Practica os ritmos sincopados na interpretación de <i>Killing me softly</i> de Ch. Fox e Norman Gimbel.	- Interpretación coa fruta, voz, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión. (LA)
1.5.1. Participa activamente e con iniciativa persoal na interpretación dun arranxo de <i>San Benitiño de Lérez</i> , achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da interpretación grupal. 1.5.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio galego	- Interpretación en grupo. (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
1.6.1. Amosa interese polas actividades de improvisación e creación de acompañamentos de percusión para pezas populares e amosa respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	- Actividades de improvisación a partir das partituras propostas. (LA) - Actividades de creación de un acompañamento de pequena percusión. (CT)
1.7.1. Recoñece os elementos da linguaxe musical presentes nas partituras (compases de 3/4, 4/4, 12/8, 9/8 e 6/8, signos de repetición, signos de prolongación, etc.).	- Actividades de improvisación a partir das partituras propostas. (LA) - Actitude de iniciativa e participación. (LA) - Ditados rítmicos e melódicos. (CT)
2.1.1. Recoñece e sitúa temporalmente obras representativas da segunda metade do século XX.	- Actividades de audición. (LA -CD)
2.2.1. Valora a música da segunda metade do século XX coma fonte de coñecemento e enriquecemento persoal.	- Actividades de audición (LA) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.3.1. Distingue os ritmos e os instrumentos que aparecen na obra <i>Ionización</i> do compositor E. Varèse.	- Audición, análise e discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.4.1. Coñece o <i>Concerto para viola</i> de Sofía Gubaidulina. 2.4.2. Utiliza as TIC para o coñecemento de música de distintos compositores da segunda metade do século XX	- Actividades de audición. (LA-CD)
2.5.1. Identifica elementos da linguaxe musical e motivos rítmico-melódicos nas obras escoitadas.	- Audición e análise. (LA-CT-CD)
2.6.1. Valora o acervo popular galego coma fonte de coñecemento e de enriquecemento persoal.	- Actitude activa, aberta e de respecto na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
2.7.1. Coñece o concepto de versión. 2.7.2. Emprega un vocabulario axeitado para establecer relacións entre un tema orixinal e unha versión deste	- Actividades de audición. (LA-CD) - Discriminación auditiva. (LA-CT-CD)
2.8.1. Amosa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais.	- Actividades de audición. (LA- CD) - Discriminación auditiva. (CT-CD)
3.1.1. Coñece as novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial: serialismo integral, música concreta, música electrónica, música aleatoria, música estocástica e música minimalista.	- Lectura comprensiva. (LA) - Cuestións de repaso. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG)

<p>3.2.1. Aмосa interese por coñecer aos principais compositores das novas tendencias musicais despois da II Guerra Mundial.</p> <p>3.2.2. Aмосa interese por coñecer, escoitar e visualizar obras musicais do século XX e XXI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Utilización de presentacións multimedia. (PDG) - Visualización de música en directo. (TIC)
<p>3.3.1. Coñece as grandes compositoras actuais.</p> <p>3.3.2. Coñece á compositora Sofía Gubaidulina</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA)
<p>3.4.1. Coñece as novas tendencias musicais en España: Xeración do 51.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA)
<p>3.5.1. Coñece o concepto de versión.</p> <p>3.5.2. Identifica auditivamente versións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de investigación. (CT) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
<p>3.6.1. Aмосa interese polo coñecemento de grupos galegos actuais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. (LA) - Actividades de desenvolvemento. (CT-TIC) - Actitude activa e aberta na ampliación do seu coñecemento musical. (TIC)
<p>4.1.1. Emprega con autonomía as principais ferramentas de busca de contidos en Internet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de busca de información. (TIC) - Visualización de música en directo. (TIC)
<p>4.2.1. Coñece as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías para a actividade musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gravación das interpretacións realizadas en clase. (¿?)
<p>4.3.1. Aplica as novas tecnoloxías para o desenvolvemento da creación musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utilización dos instrumentos de gravación para o desenvolvemento de creacións propias. (¿?)
<p>4.4.1. Utiliza as ferramentas que ofrecen as tecnoloxías para o reforzo e ampliación dos coñecementos adquiridos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades de ampliación e investigación. (CT)

COMPETENCIAS CLAVE

Contribución desta unidade á adquisición das competencias clave.

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Empregar a expresión verbal, corporal e gráfica con certo dominio nas audicións, cancións e instrumentacións propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega un vocabulario preciso nas súas exposicións orais. • Comprende e emprega vocabulario musical nos análises das obras propostas. • Entende a expresión corporal como forma de comunicación e expresión individual e grupal.
<ul style="list-style-type: none"> o Escribir e ler con corrección as partituras convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe musical de modo preciso. • Le partituras convencionais de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Ser capaces de facer preguntas cun vocabulario correcto sobre cuestións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usa correctamente o vocabulario musical nas súas expresións habituais dentro da aula.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar as relacións de divisibilidade e proporcionalidade entre figuras e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aplica correctamente as relacións de proporcionalidade entre os distintos tipos de figuras e silencios.
<ul style="list-style-type: none"> o Construír e interpretar compases precisa da capacidade para liquidar problemas aritméticos con fraccións, adicións e multiplicacións numéricas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entende a construción dos distintos tipos de compás: binario, ternario e cuaternario. • Entende e aplica a subdivisión binaria e ternaria.

3. Competencia dixital (CD)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar instrumentos, estilos musicais como a música popular ou a música popular urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega de maneira autónoma e responsable os distintos medios dixitais para a visualización e escoita de música. • Interésase nas posilidades que lle ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar a súa cultura musical.
<ul style="list-style-type: none"> o Traballar con programas informáticos de composición e edición musical, á parte de programas de procesamento de textos e imaxes, co que producen, de modo eficiente información utilizando novos recursos expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as posibilidades que aportan os medios informáticos na produción e creación musical. • Interésase por aplicar os coñecementos informáticos na creación musical propia. • Utiliza os recursos informáticos como ferramenta para as súas exposicións na aula.

4. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a aceptar as normas que esixe toda actividade grupal cooperativa, co que se lles ensina a manter unha actitude construtiva, solidaria e responsable, algo indispensable para a convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras. • Garda silencio nas actividades de escoita e interpretación. • Ten unha actitude de respecto polos distintos estilos musicais.
<ul style="list-style-type: none"> o Participar nas actividades vocais e instrumentais de grupo con interese e sen inhibicións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten unha actitude de colaboración e participación nas actividades grupais. • Interésase pola mellora da tarefa común aportando ideas e interesándose na mellora da súa interpretación.
<ul style="list-style-type: none"> o Analizar o funcionamento da industria discográfica, incrementar o coñecemento dos elementos musicais e o repertorio de obras e cancións, aprender a analizar a realidade, as mensaxes informativas e publicitarias e desenvolver un espírito crítico para facelos consumidores racionais e responsables na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve un hábito de análise da realidade. • Desenvolve unha actitude crítica no análise da realidade. • Analiza de maneira crítica a utilización comercial das imaxes e a música.

5. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Desenvolver a habilidade para apreciar e gozar coa arte, enriquecéndose con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coas distintas manifestacións artísticas. • Comprende as distintas artes como formas de expresión que enriquecen a súa experiencia da realidade. • É capaz de establecer relacións entre as distintas artes.
<ul style="list-style-type: none"> o escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música culta dos nosos devanceiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música culta. • Valora a escoita da música culta como maneira de ampliar o seu coñecemento musical. • Participa de maneira activa na análise de música culta. • Valora a aprendizaxe da música culta como maneira de enriquecer a súa experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> o Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goza coa escoita de música do acervo musical popular. • Valora as cancións populares coma patrimonio común que enriquece a súa experiencia e bagaxe cultural.

6. Aprender a aprender (CAA)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a tocar calquera instrumento musical desenvolvendo actitudes de autosuperación e autodisciplina, implicando a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia e eficacia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprende a tocar instrumentos musicais escolares con autonomía e vontade de mellora. • Interésase por ampliar o seu repertorio musical de maneira autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> o Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros alcanzados por medio da autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os erros cometidos e amosa interese por superalos. • É capaz de crear exercicios para a superación dos erros cometidos.

7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Descritores	Indicadores de logro
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprender a ler e interpretar partituras, a diferenciar estilos e parámetros musicais en audicións, a coordinarse nas interpretacións colectivas e nos traballos de investigación en grupo nos que fai falta facer reparticións de tarefas, pois isto serve para que os alumnos e alumnas traballen as capacidades necesarias para o desenvolvemento da autonomía e iniciativa persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa de modo activo e colaborativa na tarefa común. • Ten vontade de aportación e de aprendizaxe na relación cos seus compañeiros nos traballos en común.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver a confianza en si mesmos mediante o canto, fomentando o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa das actividades individuais con plena confianza en si mesmo e na súa capacidade de mellora. • Apoia e respecta aos seus compañeiros nas actividades individuais. • Participa na creación dun clima de confianza e respecto no ámbito da aula.

4º ESO

Organización e secuenciación dos elementos curriculares.

Secuenciación dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliados e competencias clave en unidades didácticas.

Unidade 1

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a nomenclatura internacional e saber recoñecela. • Interpretar en grupo obras do repertorio popular con voz e instrumentos de altura determinada e indeterminada. • Interpretar ostinatos rítmicos con instrumentos de percusión e percusión corporal. • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Comprender o funcionamento e a función dun musicograma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a estrutura dunha peza e saber representala gráficamente nun musicograma. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Profundar nos coñecementos sobre as raíces e o desenvolvemento da música popular moderna a través da aprendizaxe das orixes do blues. • Fomentar a interese pola expresión corporal. • Improvisar acompañamentos, movementos e dramatizacións de forma individual e grupal.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • As notas musicais: a nomenclatura. • Movemento e danza: o valse. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Práctica de ostinatos rítmicos · Marcha para pompa e circunstancia (E. Elgar) · Polca do caranguexo (popular) · Baixant de la font del gat (popular) · Oigo sonar una gaita (popular) · Aldapeko (popular) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e diferenciar a nomenclatura internacional e a nomenclatura francesa. • Ensaiar e interpretar o repertorio de música culta e popular proposto. • Realizar unha coreografía correspondente a un valse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece as notas en nomenclatura internacional. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta un repertorio variado de cancións, pezas instrumentais e danzas.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • escoita e discriminación auditiva dun riff. • Música de danza. • Audición do <i>Danubio Azul</i> de Johann Strauss II. • Audición e análise do <i>Concerto de Brandemburgo nº5</i> de Johann Sebastian Bach. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · <i>Marcha para pompa e circunstancia</i> (E. Elgar) · Polca do cangrejo (popular) · <i>Baixant da font do gat</i> (popular) · Oio soar unha gaita (popular) · Aldapeko (popular) • Música moderna: o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distinguir un <i>riff</i> dentro dunha composición de música moderna. • Recoñecer e describir as principais características dun valse. • Coñecer e explicar a importancia e o éxito que a forma do valse tivo durante o século XIX e en concreto, a repercusión que o valse <i>O Danubio Azul</i> tivo tanto na súa época como na actualidade. • Analizar e describir as principais características dun <i>concerto grosso</i>. • Discriminar auditivamente as distintas seccións do primeiro movemento do <i>Concerto de Brandemburgo nº5</i> de J. S. Bach. • Recoñecer auditivamente os distintos movementos que compoñen o <i>Concerto de Brandemburgo nº5</i> de J. S. Bach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece auditivamente a utilización dun <i>riff</i> dentro dunha composición de música moderna. • Utiliza con rigor un vocabulario axeitado para describir a música. • Recoñece os trazos distintivos do valse e do concerto grosso. • Sitúa o vals <i>O Danubio Azul</i> de Johann Strauss II e o <i>Concerto de Brandemburgo nº5</i> de J. S. Bach nas súas respectivas coordenadas de espazo e tempo. • Coñece e explica a importancia e o éxito que a forma do vals tivo durante o século XIX e en concreto, a repercusión que o valse <i>O Danubio Azul</i> tivo tanto na súa época como na actualidade. • Amona interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • O nacemento da danza. • A danza nas primeiras civilizacións. • A danza na idade media e o renacemento. • A danza no barroco. • A danza a finais do século XVIII e principios do século XIX. • A danza no século XX. • As orixes do blues. • O desenvolvemento do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a evolución da danza ao longo da historia e a súa relación coa música. • Coñecer a existencia do blues así como as súas orixes e o contexto sociocultural no que se interpretaba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as principais características da danza das distintas épocas. • Coñece as principais características do blues así como as súas orixes eo contexto sociocultural no que se interpretaba.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Historia da gravación sonora: do fonográfo ao mp3. • Utilización das tecnoloxías da información para ampliar os seus coñecementos acerca da danza ao longo da historia. • Uso das TIC para visualizar e escoitar distintos exemplos de riff, primeiras gravacións sonoras, proceso de elaboración dun disco de vinilo, explicación do funcionamento dunha cinta de casete, etc. • Uso das TIC para ampliar os seus coñecementos sobre a trata de escravos entre África e os distintos lugares do mundo. • Uso das TIC para a visualización de audiovisuais que melloren a percepción e coñecementos sobre o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a evolución dos soportes de gravación sonora ao longo da historia. • Utilizar de forma autónoma as tecnoloxías da información para ampliar os seus coñecementos sobre as características da danza ao longo da historia. • Utilizar de forma autónoma as tecnoloxías da información para escoitar e visualizar exemplos das primeiras etapas do blues. • Utilizar de forma autónoma as TIC para ampliar os seus coñecementos sobre o contexto sociocultural no que se orixinou o blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza con autonomía as fontes de información e os procedementos apropiados para indagar e elaborar traballos sobre os tipos de danza ao longo da historia. • Utiliza con autonomía as fontes de información e os procedementos apropiados para indagar e ampliar os seus coñecementos sobre os inicios do blues. • Coñece e consulta fontes de información impresa ou dixital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma. • Utiliza e cumpre as normas establecidas para realizar as diferentes actividades da aula.

Unidade 2

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Recordar e profundar nos elementos da escritura musical. • Recoñecer e discriminar distintas músicas de danza da actualidade. • Ser capaces de seguir unha audición de canto gregoriano a través do seu partitura orixinal. • Aprender as principais innovacións que se deron no ámbito da escritura musical ao longo da historia. • Coñecer como era a relación entre música e cine nos comezos da cinematografía. • Entonar e interpretar en grupo melodías e arreglos de música popular. • Profundar no coñecemento da música popular moderna estudando as distintas vertentes do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: matiz, expresión ou carácter, termos de aire, signos de expresión, signos de repetición e signos de prolongación. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Ragtime (D. R.) · El tío Toni (popular) · La cucaracha (popular) 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer gráficamente os indicadores de matiz, carácter, aire, expresión, repetición e prolongación. • Ensañar e interpretar o repertorio de música popular proposto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer gráficamente os indicadores de matiz, carácter, aire, expresión, repetición e prolongación. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta un repertorio variado de cancións e pezas instrumentais.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición e recoñecemento dos distintos indicadores gráficos de matiz, carácter, aire, expresión, repetición e prolongación. • Audición de distintos tipos de danza actuais. • Audición e análise da obra de canto gregoriano <i>De ore leonis</i>. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · Ragtime (D. R.) · El tío Toni (popular) · La cucaracha (popular) • Audición de obras das distintas vertentes do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar a terminoloxía axeitada na análise de aspectos relacionados co matiz, o carácter, o aire e a expresión dunha peza. • Recoñecer distintos tipos de música de danza. • Analizar e describir as principais características do canto gregoriano. • Coñecer outras formas de notación previas á actual. • Diferenciar as características propias das distintas vertentes do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a terminoloxía axeitada na análise de aspectos relacionados co matiz, o carácter, o aire e a expresión dunha peza. • Recoñece distintos tipos de música de danza. • Analiza e describe as principais características do canto gregoriano. • Coñece outras formas de notación previas á actual. • Diferencia as características propias das distintas vertentes do blues.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A danza na actualidade. • As orixes do cine mudo. • O cine sonoro. • Do cine mudo ao cine sonoro en España. • As vertentes do blues. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a procedencia e características principais dos bailes de salón e danzas máis característicos do século XX. • Coñecer as principais características das distintas vertentes do blues. • Coñecer as orixes do cine mudo e o sonoro. • Analizar a repercusión que tivo para o desenvolvemento do cine, a incorporación da banda sonora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece a procedencia e características principais dos bailes de salón e danzas máis característicos do século XX. • Coñece as principais características das distintas vertentes do blues. • Analiza e coñece a relación que tivo a música co cine desde o seu nacemento ata a aparición do cine sonoro.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A edición musical: orixes, o tetragrama, o pentagrama, os software de edición musical. • Utilización das tecnoloxías da información para coñecer distintos software de edición musical. • Uso das TIC para a visualización de interpretacións dos distintos estilos de blues así como de diferentes técnicas (slide) e instrumentos característicos (harmónica, guitarras solistas, piano, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as orixes da edición musical. • Utilizar das tecnoloxías da información para coñecer distintos software de edición musical. • Utilizar as TIC para a visualización de interpretacións dos distintos estilos de blues así como de diferentes técnicas (slide) e instrumentos característicos (harmónica, guitarras solistas, piano, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as orixes da edición musical. • Utiliza con autonomía as tecnoloxías da información para coñecer os distintos software de edición musical. • Utiliza as TIC para a visualización de interpretacións dos distintos estilos de blues así como de diferentes técnicas (slide) e instrumentos característicos (harmónica, guitarras solistas, piano, etc.)

Unidade 3

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os principais elementos que estruturan unha melodía. • Coñecer o patrimonio musical e de danza español. • Ser quen de seguir nunha partitura os principais temas dun poema sinfónico. • Analizar as relacións estéticas entre un poema sinfónico e o poema no que se baseou. • Coñecer os fundamentos dos instrumentos electrófonos así como as diferenzas que existen dentro desta clasificación instrumental. • Entonar e interpretar en grupo melodías e arreglos de bandas sonoras e de música de danza popular española. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo do blues desde os anos 50 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentais e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as distintas formas nas que pode aparecer a música nunha obra cinematográfica así como as obras máis relevantes das primeiras décadas do cine sonoro.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: a melodía. • Práctica rítmica con percusión corporal. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Estribillos aragoneses (popular) · Palmero sube a la palma (popular) · Over the rainbow (BSO O Mago de Oz) (Harold Arlen) · Parranda a tres (popular) · Something stupid (C. Carson Parks) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os elementos e estrutura que interveñen na composición dunha melodía. • Interpretar de xeito instrumental e vocal pezas do patrimonio popular español, BSO e cancións de música moderna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os elementos básicos que interveñen nunha melodía e a súa organización estrutural. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta un repertorio variado de cancións e pezas instrumentais.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • escoita de fragmentos de melodías de diferente carácter. • Audición de fragmentos de distintos tipos de danza de España. • Audición e análise do poema sinfónico A danza macabra de Camille Saint-Saëns. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · Estribillos aragoneses (popular) · Palmero sube a la palma (popular) · Over the rainbow (BSO O Mago de Oz) (Harold Arlen) · Parranda a tres (popular) · Something stupid (C. Carson Parks) • Audición de fragmentos de BSO. • Audición de fragmentos de estilos de blues desde o fin da II Guerra Mundial ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizar e describir o carácter das distintas melodías propostas. • Recoñecer música de distintas danzas populares españolas. • Utilizar a terminoloxía axeitada na análise de obras e situacións musicais. • Analizar e describir a estrutura do poema sinfónico A danza macabra así como os seus temas principais e motivos que o compoñen, apoiándose na audición e no uso de partituras e musicogramas. • Recoñecer as principais características do Chicago Blues, o West Coast Blues, o Soul Blues e o Texas Blues Rock. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza e comenta as melodías propostas. • Recoñece distintos tipos de música de danza popular española. • Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música. • Analiza e comenta A danza macabra recoñecendo a súa estrutura e elementos que a compoñen. • Recoñece as principais características do Chicago Blues, o West Coast Blues, o Soul Blues e o Texas Blues Rock.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A música escénica: a danza en España. • Música e cine (anos 30 e 40): as funcións da música no novo cine sonoro, a música no cine dos anos 30 e 40, os compositores máis relevantes e a música no cine español. • O blues logo da Segunda Guerra Mundial e o blues desde os anos 60 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e apreciar o patrimonio popular español en canto a danza e música. • Analizar as funcións da música no cine así como coñecer a diferenza entre música diegética e música incidental. • Recoñecer a importancia do xénero do cine-musical na historia do cine. • Coñecer a evolución do blues ao longo da segunda metade do século XX e principios do século XXI. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra interese por coñecer o patrimonio musical español. • Analiza as funcións da música no cine e coñece a diferenza entre música diexética e música incidental. • Recoñece a importancia do xénero do cine-musical na historia do cine. • Coñece os principais estilos e intérpretes de blues da segunda metade do século XX e principios do século XXI.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os instrumentos electrófonos. • Utilización das tecnoloxías da información para visualizar os distintos tipos de danza en España. • Utilización das tecnoloxías da información e de recursos de grabación sonora ou visual para a elaboración dun traballo de investigación sobre bailes folclóricos da súa comunidade. • Utilización das TIC para visualizar unha interpretación da Danza macabra e para visualizar animacións creadas a partir desta obra. • Utilización das TIC para favorecer o coñecemento e a discriminación auditiva dalgúns dos instrumentos electrófonos estudados. • Utilización das TIC para a escoita de dúas versións de Something stupid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os fundamentos e características principais dos instrumentos electrófonos. • Utilizar de xeito autónomo fontes de información para elaborar traballos de investigación. • Utilizar as tecnoloxías da información ampliar os coñecementos e favorecer a discriminación auditiva dos instrumentos electrófonos. • Utilizar as TIC para a visualización de interpretacións, bailes, versións e creacións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os fundamentos e características principais dos instrumentos electrófonos. • Utiliza de xeito autónomo fontes de información para elaborar traballos de investigación. ? Utiliza as tecnoloxías da información ampliar os coñecementos e favorecer a discriminación auditiva dos instrumentos electrófonos • Utiliza as TIC para a visualización de interpretacións, bailes, versións e creacións audiovisuais.

Unidade 4

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Profundar no coñecemento e a práctica das relacións de altura entre os sons a través do estudo do ton e o semitón, as alteracións e as escalas. • Coñecer exemplos de distintas músicas e danzas doutros continentes. • Ser quen de seguir un tema de swing discriminando a estrutura e instrumentos máis importantes. • Comprender en que consiste e cales son as posibilidades do protocolo MIDI na creación e edición musical. • Entoar e interpretar en grupo melodías e arreglos de música popular así como de cine musical nacionais e internacionais. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo das orixes e primeiros estilos do jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomos de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer a importancia do xénero do musical no cine durante a década de 1950.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: ton e semitón, alteracións e tipos de escala. • Práctica da escala pentáfona a través dunha pequena melodía. • Improvisación en pequenos grupos sobre a escala pentáfona. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Singing in the rain (N. H. Brown/Freed) · Adeste fideles (popular) · Melodía tradicional (Harold Arlen) · Tómbola (Augusto Algueró) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer o ton e o semitón, as distintas alteracións e a escala diatónica, pentáfona e cromática. • Recoñecer sobre a partitura a utilización dunha escala pentáfona. • Realizar improvisacións empregando a escala pentáfona. • Interpretar un pequeno grupo pezas instrumentales e vocales populares e de musical. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a diferenza entre ton e semitono, a función dos distintos tipos de alteración, e os fundamentos na construción das escalas diatónica, pentáfona e cromática. • Le partituras como apoio á interpretación. • Realiza improvisacións empregando a escala pentáfona. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta un repertorio de cancións populares e de musical.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de ton e semitón. • Audición comparativa entre o efecto que producen as distintas alteracións. • Audición de escalas diatónicas, cromática e pentáfona. • Audición e análise da composición de Glenn Miller, In the mood. • Audición e visualización de danzas do mundo. • Audición de fragmentos de musical. • Audición e visualización dos estilos que deron orixe ao jazz e interpretacións dos principais intérpretes do dixieland, o hot jazz, o boogie-woogie, o swing e o jazz manouche. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente ton e semitón. • Recoñecer auditivamente o efecto das distintas alteracións. • Discrimina auditivamente escala diatónica, cromática e pentáfona. • Analizar a estrutura e instrumentación do tema de Glenn Miller, In the mood. • Recoñecer, nos vídeos propostos, as características dunha selección de danzas de distintas partes do mundo. • Recoñecer auditivamente as principais características do jazz das primeiras décadas do século XX. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente ton e semitón. • Recoñece auditivamente o efecto das distintas alteracións. • Discrimina auditivamente escala diatónica, cromática e pentáfona. • Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música. • Analiza a estrutura e instrumentación do tema de Glenn Miller, In the mood. • Recoñece visualmente as características dunha selección de danzas de distintas partes do mundo. • Recoñece auditivamente as principais características do jazz das primeiras décadas do século XX.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A danza no mundo: Asia, África, América e Oceanía. • Música e cine (os anos 50): o auxe do musical, a música no cine español dos 50. • As orixes do jazz: o dixieland e o hot jazz, o boogie-woogie; o jazz nos anos 30: o swing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a existencia de danzas de distintos lugares do mundo e consideralas como fonte de enriquecemento persoal. • Coñecer a importancia do musical na cinematografía da década de 1950. • Coñecer as orixes do jazz e as características dos principais estilos que xurdiron durante as primeiras décadas do século XX. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece algunhas das danzas e músicas doutros lugares do mundo. • Coñece a importancia do musical na cinematografía da década de 1950. • Coñece as orixes do jazz e as características dos principais estilos que xurdiron durante as primeiras décadas do século XX.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Protocolo MIDI. • Utilización das tecnoloxías da información para visualizar danzas de distintos lugares do mundo. • Utilización das TIC para a visualización de vídeos representativos dos estilos que tiveron influencia na orixe do jazz. • Uso das TIC para a visualización de interpretacións dos principais intérpretes de dixieland, hot jazz, boogie-woogie, swing e o jazz manouche. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os fundamentos nos que se basea o protocolo MIDI e valorar as súas posibilidades na creación musical. • Utilizar de xeito autónomo as tecnoloxías da información para visualizar danzas de distintos lugares do mundo. • Utilizar as TIC para a visualización de vídeos representativos dos estilos que tiveron influencia na orixe do jazz. • Usar das TIC para a visualización de interpretacións dos principais intérpretes de dixieland, hot jazz, boogie-woogie, swing e o jazz manouche. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os fundamentos nos que se basea o protocolo MIDI e valora as súas posibilidades na creación musical. • Utiliza de xeito autónomo as tecnoloxías da información para visualizar danzas de distintos lugares do mundo. • Utiliza de xeito autónomo as TIC para a visualización de vídeos representativos dos estilos que tiveron influencia na orixe do jazz. • Usa de xeito autónomo as TIC para a visualización de interpretacións dos principais intérpretes de dixieland, hot jazz, boogie-woogie, swing e o jazz manouche.

Unidade 5

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Profundar no coñecemento dos intervalos aprendendo as distintas formas de clasificalos. • Coñecer en que consiste o ballet e cales son as principais profesións relacionadas con esta manifestación artística. • Recoñecer a estrutura e os temas principais dunha peza de ballet e saber acompañalo con instrumentos de percusión. • Coñecer algúns dos efectos de son máis comúns na música moderna. • Entoar e interpretar en grupo melodías e arreglos de BSO. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo dos principais estilos de jazz dos anos 40, 50 e 60. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónoms de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións entre música e cine durante a década de 1960.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: os intervalos, semitonos diatónicos e cromáticos. • Acompañamiento con pequena percusión de Trepak do ballet O Crebanoces de P. I. Tchaikovsky. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Moon River (H. Mancini) · Maturity (BSO Cinema Paradiso) (E. Morricone) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer o concepto de intervalo e as súas clasificacións. • Acompañar con pequena percusión de Trepak do ballet O Crebanoces? de P. I. Tchaikovsky. • Interpretar en pequeno grupo BSO con voz e instrumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece o concepto de intervalo e as súas clasificacións. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta e memoriza pezas de BSO.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de intervalos. • Audición e análise de Trepak do ballet O Crebanoces de P. I. Tchaikovsky. • Visualización de Trepak interpretado por orquesta e por ballet. • Discriminación auditiva dalgúns dos efectos sonoros empregados comúnmente na música moderna: distorsión, reverb, chorus e wah-wah. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente entre intervalos melódicos e harmónicos, ascendentes e descendentes e disonantes e consonantes. • Analizar a estrutura formal de Trepak e recoñecer os seus principais temas e motivos, apoiándose no uso de textos, partituras e musicogramas. • Utilizar a terminoloxía adecuada na análise de obras musicais. • Discriminar auditivamente os efectos sonoros empregados comúnmente na música moderna: distorsión, reverb, chorus e wah-wah. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente entre intervalos melódicos e armónicos, ascendentes e descendentes e disonantes e consonantes. • Analiza e comenta a obra Trepak, axudándose en diversas fontes documentales. • Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música. • Discrimina auditivamente os efectos sonoros empregados comúnmente na música moderna: distorsión, reverb, chorus e wah-wah.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A música escénica: o ballet. Que é o ballet?, nacemento do ballet. • Música e cine (os anos 60): a música no cine dos anos 60 e a música no cine español. • O jazz nos anos 40, 50 e 60: be bop, cool jazz, hard bop, modal jazz e free jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer o concepto de ballet así como a súa orixe. • Coñecer os cambios producidos na composición de bandas sonoras na década de 1960 e o efecto que tivo neste cambio a comercialización das bandas sonoras de xeito independente á imaxe. • Comprender o concepto de leitmotiv. • Coñecer as principais características do be bop, cool jazz, hard bop, modal jazz e free jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece o concepto de ballet así como a súa orixe. • Comprende os cambios producidos na composición das bandas sonoras na década de 1960. • Comprende o concepto de leitmotiv. • Coñece as principais características do be bop, cool jazz, hard bop, modal jazz e free jazz.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os efectos de son: distorsión, reverb, chorus e wah-wah. • Utilización das TIC para ampliar os coñecementos sobre o ballet e as súas orixes. • Utilización das TIC para a audición e visualización de Trepak. • Utilización das TIC para audición de diferentes efectos sonoros. • Utilización das TIC para visionar interpretacións dos principais protagonistas do be bop, cool jazz, hard bop, modal jazz e free jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar o papel das tecnoloxías na interpretación e creación musical. • Ampliar os coñecementos sobre o ballet e as súas orixes mediante a utilización autónoma das TIC. • Empregar as TIC para traballar a discriminación auditiva. • Utilizar as TIC de xeito autónomo para asimilar os diferentes estilos do jazz dos anos 40, 50 e 60. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valora o papel das tecnoloxías na interpretación e creación musical. • Amplia os coñecementos sobre o ballet e as súas orixes mediante a utilización autónoma das TIC. • Empregar as TIC para traballar a discriminación auditiva. • Utilizar as TIC de xeito autónomo para asimilar os diferentes estilos do jazz dos anos 40, 50 e 60.

Unidade 6

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none">• Profundar no coñecemento da nomenclatura dos compases e practicar os distintos compases de subdivisión ternaria.• Coñecer as principais innovacións que incorporaron na súa época o ballet romántico, a compañía dos Ballets Rusos e a danza contemporánea.• Coñecer o argumento e seguir a través dunha partitura unha danza dun ballet de Manuel de Falla.• Entonar e interpretar en grupo melodías populares e arranxos de BSO.• Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo dos principais estilos de jazz desde os anos 70 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none">• Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices...• Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto.• Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais.• Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomos de partituras.• Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares.• Coñecer as relacións entre música e cine durante os anos 70 e 80 así como coñecer algúns dos principais compositores de BSO españois.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: nomenclatura dos compases, compases de subdivisión ternaria. • Práctica rítmica con compases de subdivisión ternaria. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Guantanamera (Popular) · Indiana Jones (BSO) (J. Williams) · Es un muchacho excelente(Popular) • Creación de acompañamentos de pequena percusión para as pezas propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender a nomenclatura dos compases. • Practicar rítmicamente os compases de subdivisión ternaria. • Interpretar en pequeno grupo pezas populares e BSO, con voz e instrumentos. • Crear de acompañamentos de pequena percusión para as pezas propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende a nomenclatura dos compases. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta e memoriza pezas tradicionais e melodías de BSO. • Participa de xeito activo na creación de acompañamentos de pequena percusión para as pezas propostas.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de obras escritas en compases de subdivisión ternaria. • Audición de Danza do molinero do ballet El sombrero de tres picos de Manuel de Falla. • Audición de fragmentos de ballets de finais do século XIX e principios do XX: Coppelia, A bela durmiente, Preludio á sesta dun fauno e O paxaro de lume. • Audición de BSO dos anos 70 e 80. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente os distintos tipos de compás de subdivisión ternaria. • Distinguir as distintas seccións da Danza do molinero, apoiándose na audición e no seguimento de partituras. • Descubrir algúns dos ballets máis destacados de finais do século XIX e principios do XX. • Discriminar auditivamente algunhas das BSO máis populares dos anos 70 e 80. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente os distintos tipos de compás de subdivisión ternaria. • Distingue as distintas seccións da Danza do molinero, apoiándose na audición e no seguimento de partituras. • Descubre algúns dos ballets máis destacados de finais do século XIX e principios do XX. • Analiza e compara distintas creacións coreográficas. • Discrimina auditivamente algunhas das BSO máis populares dos anos 70 e 80.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • O ballet romántico, os Ballets Rusos, a danza contemporánea e o ballet en España. • O chapeu de tres picos. • Música e cine (anos 70 e 80): o uso do sintetizador e a música orquestal, a canción popular no cine, novas vías para o xénero musical e a música de cine en España. • O jazz nos anos 70 e o jazz na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer as características do movemento romántico na estética do ballet do século XIX. • Coñecer as principais innovacións incorporadas polo ballet romántico. • Coñecer a influencia da compañía Os Ballets Rusos no desenvolvemento do ballet moderno. • Coñecer as innovacións que darán orixe á danza contemporánea. • Coñecer algúns dos nomes máis importantes do ballet en España. • Coñecer obras e compositores españois. • Coñecer os cambios producidos na estética musical das BSO dos anos 70 e 80 debido ao uso do sintetizador e á importancia que adquire a canción popular moderna na composición das mesmas. • Coñecer os compositores españois de BSO máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer as características do movemento romántico na estética do ballet do século XIX. • Coñecer as principais innovacións incorporadas polo ballet romántico. • Coñecer a influencia da compañía Os Ballets Rusos no desenvolvemento do ballet moderno. • Coñecer as innovacións que darán orixe á danza contemporánea. • Coñecer algúns dos nomes máis importantes do ballet en España. • Coñecer obras e compositores españois. • Coñecer os cambios producidos na estética musical das BSO dos anos 70 e 80 debido ao uso do sintetizador e á importancia que adquire a canción popular moderna na composición das mesmas. • Coñecer os compositores españois de BSO máis relevantes.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Utilización autónoma das TIC para asimilar os cambios levados a cabo polo ballet romántico e a danza contemporánea. • Utilización das TIC para a audición e visualización dos distintos estilos de jazz desde os anos 70 ata a actualidade. • Utilización das TIC como ferramentas para o coñecemento do panorama musical actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar o papel das TIC na ampliación dos coñecementos e preferencias culturais. • Ampliar os coñecementos sobre o ballet romántico e a danza contemporánea. • Utilizar das TIC para a audición e visualización dos distintos estilos de jazz desde os anos 70 ata a actualidade. • Empregar as TIC para coñecer a actualidade jazzística presente nos principais festivales de jazz internacionais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valora o papel das TIC na ampliación dos coñecementos e preferencias culturais. • Amplia os coñecementos sobre o ballet romántico e a danza contemporánea. • Utiliza as TIC de xeito autónomo para a audición e visualización dos distintos estilos de jazz desde os anos 70 ata a actualidade. • Emprega as TIC de xeito autónomo para coñecer a actualidade jazzística presente nos principais festivales de jazz internacionais.

Unidade 7

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Profundar no coñecemento das voces tanto na ópera como na música popular. • Coñecer o concepto e partes fundamentais dunha ópera. • Coñecer unha ópera cómica e traballar a súa obertura a través de partituras, un musicograma e un acompañamiento rítmico. • Entonar e interpretar en grupo melodías e arreglos de BSO e de música popular. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo do rock das últimas décadas. • Coñecer os fundamentos do acompañamiento melódico así realizando especial fincapé no acompañamiento harmónico. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomos de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións da música clásica e o cine, así como coñecer algunhas das películas nas que a vida dun compositor ou a música clásica convértese en tema argumental.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: clasificación das voces humanas. • Acompañamiento instrumental da obertura da ópera ?Carmen? de G. Bizet. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · El Señor de los Anillos (H. Shore) · Piratas del Caribe (Klaus Badelt) · La Bella y la Bestia (A. Menken) • Creación de un acompañamiento de pequena percusión para “Piratas del Caribe”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a clasificación das voces. • Acompañar a audición da abertura de Carmen con instrumentos de pequena percusión seguindo as indicacións sobre un musicograma. • Interpretar en pequeno grupo BSO. • Crear y transcribir un acompañamiento de pequena percusión para “Piratas del Caribe”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os principais tipos de voces e a clasificación segundo a tesitura das mesmas. • Acompaña a audición da abertura de Carmen con instrumentos de pequena percusión seguindo as indicacións sobre un musicograma. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta e memoriza melodías de BSO. • Participa activamente na creación de acompañamientos de percusión para as obras propostas.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de voces de soprano, mezzosoprano, contralto, contratenor, tenor, barítono e baixo. • Audición da abertura da ópera Carmen de G. Bizet. • Audición de distintos fragmentos da obertura, integrados no transcurso da ópera. • Audición e visualización do tema da película de O Señor dos Aneis con orquestra e con imaxes da película. • Audición de BSO da década de 1990. • Audición de cancións dos estilos máis significativos do rock dos anos 60 e 70. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente os distintos tipos de voces. • Analizar e describir as principais características da abertura da ópera Carmen apoiándose na audición, nun texto explicativo, na partitura cos principais temas e por un musicograma. • Experimentar a importancia da BSO na acción cinematográfica. • Recoñecer auditivamente as características dos principais estilos do rock dos anos 60 e 70. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente os distintos tipos de voces. • Analiza a estrutura da abertura da ópera Carmen e recoñece e describe as características dos principais temas que aparecen na mesma. • Le partituras como apoio á audición. • Recoñece a importancia que a BSO ten na acción cinematográfica. • Recoñece e compara as sonoridades e características propias das primeiras propostas do rock, do rock dos anos 60 e das vertentes do rock dos anos 70: folk-rock, blues rock, rock psicodélico, glam rock e heavy.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • La ópera: ¿qué es la ópera?, partes de una ópera, las “variantes” de la ópera. • “Carmen” de G. Bizet. • Música y cine (desde los 90 hasta la actualidad): la música de cine, compositores de música cinematográfica, la música del cine español. • El rock: los orígenes el rock, el rock en los años 60, el rock de finales de los 60 a principios de los 70. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conocer el concepto de ópera y las partes que la forman. • Conocer el argumento y el estilo de la ópera, y conocer la situación y función de la obertura dentro de la estructura general de una ópera. • Conocer las principales características de la música para BSO desde los años 90 hasta la actualidad así como sus compositores nacionales e internacionales más relevantes. • Conocer las características de los principales estilos del rock desde sus orígenes hasta los años 70. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conoce el concepto de ópera y reconoce las partes que la forman. • Conoce el argumento y el estilo de la ópera, y conoce la situación y función de la obertura dentro de la estructura general de una ópera. • Conoce las principales características de la música para BSO desde los años 90 hasta la actualidad así como sus compositores nacionales e internacionales más relevantes. • Conoce las características de los principales estilos del rock desde sus orígenes hasta los años 70.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Os estudos: os estudos de grabación, os altosfalantes. • Utilización autónoma das TIC para escoitar e visualizar os distintos tipos de voz. • Utilización das TIC para a visualización de diferentes partes da ópera Carmen. • Visita online á páxina web dun estudo de grabación. • Visualización de vídeos explicativos sobre o funcionamento dun micrófono inalámbrico e un micrófono para trompeta. • Visualización de vídeos dos principais intérpretes do rock dos anos 50, 60 e 70. • Utilización das TIC para realizar un traballo de investigación sobre a importancia e a influencia da banda The Beatles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer en que consiste un estudo de grabación e cales son os seus principais espazos e elementos. • Distinguir distintos tipos de micrófonos. • Utilizar de xeito autónomo as TIC para afianzar e ampliar os seus coñecementos achega dos Contidos traballados. • Empregar de xeito autónomo as TIC para realizar un traballo de investigación sobre a banda The Beatles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende en que consiste un estudo de grabación e cales son os seus principais espazos e elementos. • Distingue distintos tipos de altosfalantes. • Coñece e consulta fontes de información digital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma. • Utiliza a información de xeito crítico e é capaz de transmitila utilizando distintos soportes.

Unidade 8

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os fundamentos do acompañamento dunha melodía así realizando especial fincapé no acompañamento harmónico. • Coñecer as características fundamentais da ópera dos séculos XVII e XVIII. • Traballar un aria dunha ópera clásica recoñecendo as pasaxes de coloratura. • Entoar e interpretar en grupo melodías e arreglos de BSO, de música popular e de ópera. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo do rock das últimas décadas. • Coñecer o funcionamento básico dos reprodutores de audio así como aquelas características máis importantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións da música clásica e o cine, así como coñecer algunhas das películas nas que a vida dun compositor ou a música clásica convértese en tema argumental.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: o acompañamento (tonalidades e acordes principais). • Composición dun acompañamento rítmico de pequena percusión e outro armónico (cos acordes de tónica, subdominante e dominante) para a melodía hawaiana Epo i tai. • Práctica rítmica con percusión corporal. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · La flauta mágica (W. A. Mozart) · Romeo y Julieta (Nino Rota) · BSO Forrest Gump (A. Silvestri) · Me estoy animando (Popular) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer o concepto de acompañamento dunha liña melódica. • Recordar o proceso de construción dunha acorde tríada e coñecer os acordes de tónica, subdominante e dominante en distintas tonalidades. • Compoñer un acompañamento rítmico e outro armónico (cos acordes de tónica, subdominante e dominante) para a melodía hawaiana Epo i tai. • Interpretar en grupo, con percusión corporal, un ostinato rítmico e un acompañamento rítmico. • Ensañar e interpretar en pequeno grupo pezas instrumentales e vocales de BSO e do repertorio clásico e popular. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece o concepto de acompañamento dunha liña melódica. • Coñece o proceso de construción dun acorde tríada e recoñece os acordes de tónica, subdominante e dominante en distintas tonalidades. • Compón un acompañamento rítmico e outro harmónico (cos acordes de tónica, subdominante e dominante) para a melodía hawaiana Epo i tai. • Interpreta de xeito autónomo un ritmo proposto con percusión corporal e propón novas sonoridades corporais. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta e memoriza melodías de BSO.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición dos acordes de tónica, subdominante e dominante. • Audición dun recitativo dunha ópera do século XVIII. • Audición e análise de Unha vinganza infernal da ópera A flauta máxica de W. A. Mozart. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · La flauta mágica (W. A. Mozart) · Romeo y Julieta (Nino Rota) · BSO Forrest Gump (A. Silvestri) · Me estoy animando (Popular) • Audición de cancións do rock nacional e internacional actuais e dos anos 70 e 80. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente, por comparación, a secuencia de acordes de tónica, subdominante e dominante dentro dunha tonalidade. • Recoñecer e describir o concepto de pasaxe de coloratura no aria Unha vinganza infernal da ópera A flauta máxica apoiándose na audición, nun texto explicativo e na particella da voz de soprano. • Recoñecer auditivamente as características dos principais estilos do rock nacional e internacional da actualidade e dos anos 70 e 80. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente, por comparación, a secuencia de acordes de tónica, subdominante e dominante dentro dunha tonalidade. • Recoñece e describe o concepto de pasaxe de coloratura no aria Unha vinganza infernal da ópera A flauta máxica apoiándose na audición, nun texto explicativo e na particella da voz de soprano. • Recoñece auditivamente as características dos principais estilos do rock nacional e internacional da actualidade e dos anos 70 e 80.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAI

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A ópera nos séculos XVII e XVIII. • A flauta máxica de W. A. Mozart. • Música e cine: os inicios da música clásica no cine, o uso da música clásica na banda sonora, a música clásica contada desde o cine. • O rock desde os anos 70 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as características da ópera nos séculos XVII e XVIII, tanto a nivel musical como temático e social. • Coñecer o argumento da ópera A fruta máxica, a contextualización do aria Unha vinganza infernal na trama así como o concepto de pasaxe de coloratura. • Analizar e describir as relacións entre a música clásica e o cine. • Coñecer os principais estilos e intérpretes, nacionais e internacionais, do rock desde os anos 70 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as características da ópera nos séculos XVII e XVIII, tanto a nivel musical como temático e social. • Coñece o argumento da ópera A fruta máxica e a contextualización do aria Unha vinganza infernal. • Analiza e describe as relacións entre a música clásica e o cine. • Coñece os principais estilos e intérpretes, nacionais e internacionais, do rock desde os anos 70 ata a actualidade.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Software musical: os reprodutores de audio. • Utilización autónoma das TIC para coñecer os distintos reprodutores de audio. • Visualización da escena da ópera de Mozart na que aparece a aria que interpretarán na flauta. • Visualización dunha interpretación instrumental da BSO de Romeo e Xulieta así como a audición do tema integrada na película. • Visualización de vídeos dos principais intérpretes do rock desde os anos 70 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Software musical: os reprodutores de audio. • Utilización autónoma das TIC para coñecer os distintos reprodutores de audio. • Visualización da escena da ópera de Mozart na que aparece o aria que interpretarán na flauta. • Visualización dunha interpretación instrumental da BSO de Romeo e Xulieta así como a audición do tema integrada na película. • Visualización de vídeos dos principais intérpretes do rock desde os anos 70 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece e compara os distintos reprodutores de audio estudados. • Manexa con autonomía as ferramentas dispoñibles nalgúns dos reprodutores de audio tratados e expón os seus preferencias segundo os seus hábitos de escoita. • Amona interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a ampliación e afianzamento dos seus coñecementos musicais.

Unidade 9

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Profundar no coñecemento dos elementos da linguaxe musical a través do recoñecemento e a aplicación práctica das abreviacións. • Coñecer as principais características, composicións e compositores da ópera no século XIX. • escoitar e recoñecer os temas principais dunha sinfonía romántica. • Ser quen de seguir os temas escoitados a través dunha partitura. • Entoar e interpretar en grupo melodías e arreglos de BSO e de música moderna. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo do nacemento do pop e das súas primeiras vertentes. • Coñecer os fundamentos e posibilidades que ofrecen os software de creación e composición musical. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentais e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións da música moderna e o cine. • Comprender a importancia do videoclip no desenvolvemento e difusión da música moderna.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: abreviacións. • Práctica rítmica con percusión corporal. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Bella notte (BSO “La dama y el vagabundo”) (Peggy Lee/ Sonny Burke) · Waterloo (ABBA) · My heart will go on (BSO Titanic) (Celine Dion) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a función das abreviacións e o significado dalgunhas das máis empregadas. • Interpretar en grupo, con percusión corporal, unha composición rítmica con cambios de compás. • Ensaiar e interpretar en pequeno grupo pezas instrumentales e vocales de BSO e de música pop. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece a función das abreviaturas e o significado dalgunhas das máis empregadas. • Interpreta de xeito autónomo, con percusión corporal, unha composición rítmica con cambios de compás. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Interpreta e memoriza melodías de BSO e de música pop.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición da Balada de Mackie, el Navaja da ópera dos tres peniques de Bertolt Brecht e música de Kurt Weill. • Audición e análise da Sinfonía nº6, Pastoral de L. v. Beethoven. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · Bella notte (BSO “La dama y el vagabundo”) (Peggy Lee/ Sonny Burke) · Waterloo (ABBA) · My heart will go on (BSO Titanic) (Celine Dion) • Audición de canciones del pop de los años 70 y visualización de videoclips. • Audición y análisis del tema pop “I’m a believer” de Neil Diamond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a estética temática e musical da ópera dos tres peniques. • Recoñecer as características máis salientables da Sinfonía nº6, Pastoral de Beethoven así como as motivacións que o levaron á súa composición. • Coñecer a sonoridade dos principais protagonistas do pop nacional e internacional dos anos 60 e 70. • Recoñecer a estrutura do tema pop I’m a believer de Neil Diamond, co apoio dun musicograma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece a estética temática e musical da ópera dos tres peniques. • Recoñece e describe as características máis salientables da Sinfonía nº6, Pastoral de Beethoven así como as motivacións que o levaron á súa composición. • Analiza os temas principais da Sinfonía nº6, Pastoral apoiándose na audición, en textos explicativos e en partituras. • Coñece a sonoridad dos principais protagonistas do pop nacional e internacional dos anos 60 e 70. • Recoñece a estrutura do tema pop I’m a believer de Neil Diamond, co apoio dun musicograma.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A ópera no século XIX e a ópera e o nacionalismo musical. • A ópera dos tres peniques? de Bertolt Brecht e Kurt Weill. • Sinfonía nº6 de L. v. Beethoven. • Música e cine: a música moderna e o cine, a música moderna contada desde o cine, o videoclip. • As orixes do pop, o pop nos anos 70. • ? I'm a believer de Neil Diamond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as características principais da ópera romántica e da ópera e o nacionalismo musical. • Coñecer o argumento, a orquestación, as características musicais da ópera dos tres peniques así como o contexto sociocultural da súa creación. • Coñecer as motivacións que orixinaron a composición da Sinfonía nº6, Pastoral e recoñecer a organización propia dunha gran forma. • Analizar as relacións entre música moderna e cine así como coñecer a innovación que o videoclip supón no panorama da industria do entretenimento. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as características principais da ópera romántica e da ópera e o nacionalismo musical. • Coñece o argumento, a orquestación, as características musicais da ópera dos tres peniques así como o contexto sociocultural da súa creación. • Coñece as motivacións que orixinaron a composición da Sinfonía nº6, Pastoral e recoñecer a organización propia dunha gran forma. • Analiza as relacións entre música moderna e cine. • Coñece a innovación que o videoclip supón no panorama da industria do entretenimento.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Software musical: o software de creación e composición musical. • Utilización autónoma das TIC para coñecer os distintos software de creación e composición musical. • Visualización de vídeos dos principais intérpretes do pop dos anos 60 e 70. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as características de distintos software de creación e edición musical. • Utilizar de xeito autónomo as TIC para o coñecemento dos distintos software de creación e composición musical. • Empregar de xeito autónomo as TIC para afianzar e profundar no coñecemento dos Contidos tratados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as características de distintos software de creación e edición musical. • Mostra interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a actividade musical. • Emprega de xeito autónomo as TIC como ferramentas para a ampliación e afianzamento dos seus coñecementos musicais.

Unidade 10

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os distintos estilos compositivos e saber recoñecelos mediante a audición. • Coñecer o xénero da zarzuela e recoñecer as diferenzas entre este xénero e a ópera. • escoitar e recoñecer a estrutura dun fragmento dunha zarzuela. • Entoar e interpretar en grupo melodías e arreglos moderna latina e española. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo do desenvolvemento do pop desde os anos 80 ata a actualidade. • Coñecer as posibilidades que ofrecen as TIC á hora de escoitar música e ampliar as súas preferencias musicais. • Comprender a importancia que a radio ten na difusión da música así como as distintas funcións e papeis que xoga a música en calquera espazo radiofónico. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomos de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións da música moderna e o cine.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: estilos de composición (monodia, homofonía, polifonía e estilo inmelódico). • Interpretación dun canon a partir do popular toque de trompeta “Diana”. • Práctica rítmica con percusión corporal. • Interpretación de “Canción de Paloma” da zarzuela “El barberillo de Lavapiés” de F. A. Barbieri. • Creación dun musicograma a partir de “Canción de Paloma”. • Interpretación dla canción “Pichi” da Revista Musical “Las Leandras” de Francisco Alonso. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Oye cómo va (Tito Puente / C. Santana) · La fiesta (Mecano) · El ritmo del garaje (Loquillo y trogloditas) • Interpretación dunacompañamento de batería para o tema “El ritmo del garaje”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os fundamentos dos distintos estilos de composición (monodia, homofonía, polifonía e estilo inmelódico). • Comprender a interpretación dun canon como unha forma singular de polifonía imitativa. • Interpretar en grupo, con percusión corporal, unha composición rítmica. • Interpretar coa voz unha obra de zarzuela e outra de Revista Musical. • Crear un musicograma a partir de Canción de Paloma. • Ensañar e interpretar en pequeno grupo pezas instrumentales e vocales de música pop, rock e chachachá. • Interpretar un ritmo sinxelo con prato e caixa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e explica os fundamentos dos distintos estilos de composición (monodia, homofonía, polifonía e estilo inmelódico). • Interpreta e comprende a interpretación dun canon como unha forma singular de polifonía imitativa. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades. • Analiza e sintetiza as principais características dunha obra musical e plásmaas de xeito gráfica a través dun musicograma.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de fragmentos que exemplifican o uso dos distintos estilos compositivos. • Audición e análise de “Canción de Paloma” de “El barberillo de Lavapiés” de F. A. Barbieri. • Audición de “Pichi” da Revista Musical “Las Leandras” • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · Oye cómo va (Tito Puente / C. Santana) · La fiesta (Mecano) · El ritmo del garaje (Loquillo y trogloditas) • Audición de canciones del pop los años 80, 90 y de la actualidad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente os distintos estilos compositivos estudados. • Recoñecer a estrutura de Canción de Paloma. • Coñecer algunhas das bandas e intérpretes nacionais e internacionais máis destacados do pop entre os anos 80 e a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente os distintos estilos compositivos estudados. • Recoñece a estrutura básica de Canción de Paloma. • Sitúa o xénero da zarzuela nas coordenadas de espazo e tempo. • Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música. • Coñece algunhas das bandas e intérpretes nacionais e internacionais máis destacados do pop entre os anos 80 e a actualidade.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A zarzuela: que é unha zarzuela?, a zarzuela no século XVII, a zarzuela no século XVIII. • O barberillo de Lavapiés de F. A. Barbieri. • A música nos medios de comunicación: breve historia da radio, tipos de ondas, a música na radio. • O pop nos anos 80, 90 e o pop na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as orixes da zarzuela así como as características principais zarzuela dos séculos XVII e XVIII. • Coñecer o argumento da zarzuela O barberillo de Lavapiés así como o uso diferenciado que o compositor fai do estilo compositivo segundo o personaxe para o que escriba. • Coñecer as orixes da radio así como o seu importante papel na difusión da música durante todo o século XX. • Coñecer as funcións que cumpre a música na radio. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as orixes da zarzuela así como as características principais zarzuela dos séculos XVII e XVIII. • Coñecer o argumento da zarzuela El barberillo de Lavapiés así como o uso diferenciado que o compositor fai do estilo compositivo segundo o personaxe para o que escriba. • Coñecer as orixes da radio así como o seu importante papel na difusión da música durante todo o século XX. • Coñecer as funcións que cumpre a música na radio.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Música online: sites e programas, radios online, intercambio de arquivos. • Utilización autónoma das TIC para a utilización das distintas plataformas de música online. • Utilización autónoma das TIC para ampliar e afianzar os coñecementos musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as distintas posibilidades que ofrecen as TIC para escoítaa de música. • Utilizar de xeito autónomo as TIC para a utilización das distintas plataformas de música online. • Empregar de xeito autónomo as TIC para afianzar e profundar no coñecemento dos Contidos tratados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece distintas posibilidades que ofrecen as TIC para escoítaa de música. • Amona interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar as súas preferencias musicais. • Emprega de xeito autónomo as TIC para afianzar e profundar no coñecemento dos Contidos tratados.

Unidade 11

Obxectivos didácticos	
<ul style="list-style-type: none"> • Profundar nos elementos da linguaxe musical aprendendo a representación gráfica e a execución das principais notas de adorno. • Coñecer as principais características da zarzuela dos séculos XIX e XX. • escoitar e recoñecer os principais temas dun movemento dunha sinfonía romántica. • Recoñecer a estrutura dun concerto para guitarra. • Profundar no coñecemento da música popular moderna a través do estudo da música soul. • Coñecer as funcións e presenza da música no medio televisivo. • Interpretar en grupo melodías de BSO e de música moderna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender normas e actividades básicas da interpretación grupal: silencio, atención ao director, memoria musical, expresión, matices... • Conseguir que se interesen pola correcta interpretación musical grupal, creando un ambiente de colaboración e respecto. • Potenciar a memorización de melodías para cantar e/ou tocar e os acompañamentos instrumentales e corporais. • Potenciar a lectura e aprendizaxe autónomas de partituras. • Improvisar esquemas rítmicos co corpo e con instrumentos escolares. • Coñecer as relacións da música moderna e o cine.

BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Linguaxe musical: notas de adorno. • Práctica rítmica con percusión corporal e pequena percusión. • Interpretación vocal e instrumental: <ul style="list-style-type: none"> · Congratulations (Cliff Richards) · La, la, la (R. Arcusa/M. de la Calva) · Popeye, el marino (D. R.) · Rugrats (BSO) (D. R.) · La historia interminable (Giorgio Moroder) 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer a escritura e interpretación das principais notas de adorno. • Interpretar en grupo unha pequena composición rítmica con pequena percusión e percusión corporal. • Ensañar e interpretar en pequeno grupo pezas instrumentales e vocales de música pop e BSO. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece nunha partitura as principais notas de adorno e sabe interpretalas. • Interpreta composicións rítmicas con tresillos. • Le partituras como apoio á interpretación. • Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades.

BLOQUE 2: ESCOITA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de fragmentos que nos que aparecen notas de adorno. • Audición de tres fragmentos de zarzuela do século XX. • Audición e análise do 3º movemento da Sinfonía nº3 en FA M, op.90 de Johannes Brahms. • Audición e análise do Concierto de Aranjuez de Joaquín Rodrigo. • Audición de: <ul style="list-style-type: none"> · Congratulations (Cliff Richards) · La, la, la (R. Arcusa/M. de la Calva) · Popeye, el marino (D. R.) · Rugrats (BSO) (D. R.) · La historia interminable (Giorgio Moroder) • Audición de cancións dos principais expoñentes del <i>soul</i> desde os anos 50 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminar auditivamente as distintas notas de adorno. • Recoñecer as características propias dunha zarzuela e realizar unha comparación entre este xénero e a ópera. • Analizar e describir a estrutura do 3º movemento da Sinfonía nº3 en FA M, op.90 de Johannes Brahms co apoio de textos explicativos, musicogramas e partituras. • Recoñecer auditivamente a estrutura do concierto de Aranjuez. • Comparar as distintas vertentes do soul desde os anos 50 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Discrimina auditivamente as distintas notas de adorno. • Recoñece as características comúns e as diferenzas entre a zarzuela e a ópera. • Analiza e describe a estrutura do 3º movemento da Sinfonía nº3 en FA M, op.90 de Johannes Brahms co apoio de textos explicativos, musicogramas e partituras. • Recoñece as distintas partes en que se estrutura o Concierto de Aranjuez. • Sitúa as obras musicais propostas nas coordenadas de espazo e tempo. • Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música. • Compara as distintas vertentes do soul desde os anos 50 ata a actualidade.

BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAI

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> • A zarzuela nos séculos XIX e XX. • Sinfonía nº3 en FA M, op.90 de Johannes Brahms. • Concierto de Aranjuez de Joaquín Rodrigo. • A música nos medios de comunicación: as orixes da televisión, a música na televisión. • O soul desde as súas orixes ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer o desenvolvemento do xénero da zarzuela durante os séculos XIX e XX. • Encadrar a Sinfonía nº3 de Johannes Brahms no contexto musical da súa época. • Coñecer ao compositor Joaquín Rodrigo. • Analizar as funcións da música nas emisións televisivas. • Coñecer a orixe e a evolución do soul desde as súas orixes ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os cambios máis importantes producidos na zarzuela ao longo dos séculos XIX e XX. • Contextualiza adecuadamente Sinfonía nº3 de Johannes Brahms. • Coñece ao compositor Joaquín Rodrigo e a súa obra máis relevante. • Describe as distintas funcións que a música realiza nas emisións televisivas e os distintos formatos nos que se presenta. • Coñece as principais características do soul así como os seus intérpretes máis relevantes.

BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none">Utilización autónoma das TIC para ampliar e afianzar os coñecementos musicais.	<ul style="list-style-type: none">Coñecer as distintas posibilidades que ofrecen as TIC para escoítaa de música.Empregar de xeito autónomo as TIC para afianzar e profundar no coñecemento dos contidos tratados.	<ul style="list-style-type: none">Amosa interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para ampliar as súas preferencias musicais.Emprega de xeito autónomo as TIC para afianzar e profundar no coñecemento dos contidos tratados.

7. - METODOLOXÍA

- EXTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Criterios metodolóxicos.

A metodoloxía que se formula neste proxecto e eminentemente activa, baseada no principio de partir do que o alumno sabe o través da práctica musical: facer música para comprendela música.

Isto implica partir dos procedementos, imprescindibles para o desenvolvemento das capacidades de percepción e expresión, para acceder a conceptualización.

O desenvolvemento das capacidades *perceptivas* da educación musical implica elementos básicos de:

Escoita activa.

Audición atenta.

Memoria comprensiva.

Xunto coas capacidades perceptivas, e en estreita unión con elas, están as capacidades expresivas que a educación musical deberá de promover. Son capacidades que se perfeccionan mediante o cultivo de:

A voz, coa que se adquiren destrezas relativas a respiración, emisión de sons, interpretación de ritmos e melodías.

As habilidades instrumentais, que desenvolven capacidades motrices básicas mediante a coordinación auditiva, visual e táctil.

A disposición para o movemento e a danza, que potencia a coordinación corporal, estimula a observación auditiva e aporta un sentido global a expresión.

Deben incorporarse como contidos propios da área aqueles que faciliten o traballo interdisciplinar co resto das áreas curriculares, atendendo especialmente a interrelación cos outros sistemas e códigos de comunicación (verbal, plástico, xestual, corporal, gráfico, etc.).

OUTROS PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

Outros principios metodolóxicos que rexen esta programación son:

A creatividade: con actividades que estimulen o pensamento como exercicios, traballos, investigacións, prácticas musicais, improvisacións, creacións musicais propias ou colectivas...

A socialización, fomentada dende dúas perspectivas diferentes:

Contacto coa realidade cultural e as manifestacións artísticas musicais, asistencia a concertos de estilos diversos, estudos de gravación, talleres de luthería, exposicións e todo o que teña relación coa presenza social da música.

Actividades rexidas polo principio de participación en grupo adicando especial atención a integración de todo o alumnado fomentando a non discriminación por motivos socioculturais ou de xénero.

A concreción das experiencias de traballo no aula deben alternar os dous grandes tipos de estratexias:

Expositivas
E de indagación

Estas estratexias materializaranse en técnicas como:

Elaboración e interpretación de mapas conceptuais. A investigación de campo.
A audición.
A interpretación de pezas.

Improvisación vocal e instrumental.
 análise e comentario de partituras, de textos, de críticas, etc.
 A identificación de xéneros comúns e propios das diferentes culturas.
 Así mesmo o aprendizaxe de actitudes xoga un papel decisivo
 para poder aprender novos conceptos e afondar nos
 procedeme

7.2.- RECURSOS EDUCATIVOS

I. Instalacións do centro.

Os materiais e recursos que utilizaremos son variados a fin de permitírnos levar a cabo actividades acordes cos obxectivos propostos.

O centro dispón de unhas seguintes instalacións: biblioteca, ximnasio, laboratorio, aula de informática, sala e despachos para os profesores, aula de plástica, aula de música/audiovisuais (compartida con primaria) , conserxería ...

II. Recursos didácticos.

A audición, o canto, a danza, o comentario de partituras, de textos e de críticas periodísticas; a investigación de campo, a elaboración e interpretacións de mapas conceptuais, a utilización dos medios audiovisuais e as novas tecnoloxías son, en xeral, esenciais para a actividade diaria do aula de música.

Estes procedementos deberán ser apoiados con todo tipo de actividades complementarias e extraescolares, tales como a asistencia a concertos e representacións de teatro musical (ballets, óperas, zarzuelas, etc.).

Os libros de texto que imos utilizar son os da editorial Galinova para 2º e 3º, e en 4º non utilizaremos libro pero si un caderno de actividades baseado nos publicados pola editorial Galinova.

Entre as actividades propostas nestes textos, ocupan un lugar preferente as audicións de diferentes fragmentos musicais seleccionados e recollidos en varios CD's, que utilizaranse de forma continuada como material de apoio os textos.

III. A aula de música

A aula de música dispón de instrumentos Orff e outros instrumentos (piano, guitarra...). Dispón ademais de variada discografía de distintos estilos e algúns posters que reflexan instrumentos, intérpretes, grupos. Tamén ten unha cadea musical, un encerado pautado e liso, un televisor con DVD e Vídeo.

Un dos inconvintes es a falta de insonorización e outro importantísimo débese a que pese a dispor dos medios técnicos actuais necesarios (Ordenador, Canon de proxección) estes non reúnen as características necesarias para o uso diario (fallo da conexión a internet, proxector con problemas).

8. AVALIACIÓN

AVALIACIÓN

8.1 - Criterios xerais de avaliación

Distinguir

1ª Etapa: Avaliación inicial Para coñecer a *situación de partida* dos alumnos e así poder elaborar estratexias adecuadas para traballar con cada un deles.

2ª Etapa: Avaliación continua ou formativa Realízase durante o curso. Permite avaliar *cómo evolucionan* los alumnos e proporciona unha información permanente do propio proceso educativo.

3ª Etapa: Avaliación sumativa ou final Constitúe a culminación do proceso de avaliación continua. Ao finalizar o proceso de aprendizaxe e ao término do curso, débese realizar una *valoración das capacidades desenvoltas e dos contidos asimilados*.

Os alumnos que non superen estes criterios de avaliación deberán realizar unha proba de carácter extraordinario no mes de setembro atendendo ás especificacións do calendario escolar e á propia organización do centro.

9. Avaliación inicial

Procedemento

Coñecer a *situación de partida* dos alumnos e así poder elaborar estratexias adecuadas para traballar con cada un deles.

Probas tipo test, probas de cultura musical xeral, interpretación de diversas pezas coa frauta e instrumentos de láminas, percusión corporal e de pequena percusión, audicións de diferentes estilos.

10. Avaliación continua

Esta avaliación continua e formativa realizase durante o curso permitindo avaliar a evolución e traxectoria dos alumnos e proporciona unha información permanente do proceso educativo.

10. 1.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DO CURSO

- Criterios de avaliación 1º e 2º E.S.O.

1. Recoñecer os diferentes parámetros do son que están presentes na interpretación e na análise dunha estrutura musical e distinguir os elementos que se utilizan na representación gráfica da música.
2. Percibir e identificar o silencio, entendido como elemento estruturador do son, incorporándoo á análise das producións musicais, tanto as que se compuxeron como as que se escoitaron.
3. Recoñecer auditivamente e determinar a época ou cultura á que pertencen distintas obras musicais escoitadas previamente na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias.
4. Diferenciar as sonoridades dos instrumentos da orquestra, así como a forma e os catro tipos de voces máis comúns.
5. Comunicar os demais xuízos persoais acerca da música escoitada.
6. Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica, adecuando a propia interpretación á do conxunto e asumindo distintos roles.
7. Interpretar cancións tradicionais de Galicia.
8. Interpretar danzas tradicionais de Galicia.
9. Iniciarse na utilización dalgúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, de forma

que se demostre un coñecemento básico das técnicas e procedementos necesarios para gravar e reproducir música e para realizar sinxelas producións audiovisuais.

10. Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
11. Alcanzar as pautas de conducta, os hábitos e a disciplina que permitan o axeitado desenvolvemento das actividades musicais.
12. Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizando causas e propoñendo solucións.

.- Criterios de avaliación 3º E.S.O.

1. Recoñecer auditivamente e determinar a época ou cultura á que pertencen distintas obras musicais escoitadas previamente na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias.
2. Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfica, corporal ou verbal) algúns elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación, variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada.
3. Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada.
4. Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica, adecuando a propia interpretación á do conxunto e asumindo distintos roles.
5. Acompañar melodías aplicando os coñecementos básicos da linguaxe musical adquiridos e respectar o marco de actuación de esquemas ritmicomelódicos en situacións de improvisación e interpretación.
6. Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, demostrando un coñecemento básico das técnicas e procedementos necesarios para gravar e reproducir música e para realizar sinxelas producións audiovisuais.
7. Elaborar un arranxo para unha canción ou unha peza instrumental utilizando apropiadamente unha serie de elementos dados.
8. Interpretar un repertorio variado de danzas tradicionais galegas.
9. Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.

10. Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizando as súas causas e proponendo solucións.

- Criterios de avaliación 4º E.S.O.

1. Explicar algunhas das funcións que cumpre a música na vida das persoas e na sociedade.
2. Analizar diferentes pezas musicais apoiándose na audición e no uso de documentos impresos como partituras, comentarios ou musicogramas e describir as súas principais características.
3. Expoñer de forma crítica a opinión persoal respecto a distintas músicas e eventos musicais, argumentándoa en relación á información obtida en distintas fontes: libros, publicidade, programas de concertos, críticas, etcétera.
4. Ensañar e interpretar, en pequeno grupo, unha peza vocal ou instrumental ou unha coreografía aprendidas de memoria a través da audición ou observación de gravacións de audio e vídeo ou mediante a lectura de partituras e outros recursos gráficos.
5. Participar activamente nalgunhas das tarefas necesarias para a celebración de actividades musicais no centro: planificación, ensaio, interpretación, difusión, etcétera.
6. Explicar os procesos básicos de creación, edición e difusión musical considerando a intervención de distintos profesionais.
7. Elaborar un arranxo para unha peza musical a partir da transformación de distintos parámetros (timbre, número de voces, forma, etcétera) nun ficheiro MIDI, utilizando un secuenciador ou un editor de partituras.
8. Sonorizar unha secuencia de imaxes fixas ou en movemento utilizando diferentes recursos informáticos.

10.2 - PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

As unidades didácticas evaluaranse periódicamente segundo o seguinte:

Probas de aplicación de conceptos e coñecementos da unidade.

Para as unidades deséñase unha proba que pode consistir nun comentario da obra, unha proba tipo test, a resolución práctica de exercicios, preguntas de razoamento e relación de conceptos, etc. Esta proba supón o 50% da nota total sendo necesario alcanzar unha puntuación mínima de tres puntos, para ser avaliado positivamente na unidade.

Observación diaria do traballo na aula e desenvolvemento de habilidades e destrezas.

Supón participar activamente nas tarefas propostas, selecciona-la técnica máis axeitada para cada actividade, manexar con propiedade o instrumental propio da materia, etc. Constitúe o 25% da nota.

Participación activa en traballos grupais, selección e consulta de fontes de información axeitadas e participación en actividades de investigación, constitúe entre o 5% e o 10% da nota.

Desenvolvemento de actitudes, valores e normas axeitadas fronte á materia, constitúe o 15% da nota.

10.3. - CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DE CURSO

Elaboración da nota media, recuperación dunha proba ou exame e recuperación dunha avaliación

En cantos os criterios de calificación seguira primadose en importacia os contidos procedimentais, e dicir a parte practica da asignatura aínda que existiran matices o longo do curso.

- Criterios de cualificación para 1º e 2º E.S.O.

Neste curso academico pretenderase reforzar o contido practico dandolle maior importancia na nota final, por iso os criterios cuantitativos de cualificación quedaran da seguinte forma: 50% exames teóricos, 25% practicas musicais diarias e 25% realización de exercicios tanto na aula como na casa.

O apartado adicado a comportamento e aptitude presuponse implicito no resto dos criterios cuantitativos de calificación, inda que deberanse ter en conta no computo da nota final tanto para subir nota como para baixala se fose o caso.

Para finais de xuño os criterios de cualificación serán os seguintes: 50% examen teórico dos contidos do curso, 25 % tres pezas para fruta traballadas ó longo do curso e unha delas de memoria, 25 % un traballo en power point dun dos estilos traballados ó longo do curso: rock, clásico, folk, jazz.

- Criterios de cualificación para 3º E.S.O.

Para o curso 3ºE.S.O seran os seguintes:60% probas escritas de contidos teóricos, 25% traballos e exercicios e 15% practicas musicais.

O apartado adicado a comportamento e aptitude presuponse implicito no resto dos criterios cuantitativos de calificación, inda que deberanse ter en conta no computo da nota final tanto para subir nota como para baixala se fose o caso.

Para finais de xuño os criterios de cualificación serán os seguintes: 50% examen teórico dos contidos do curso, 25 % tres pezas para fruta traballadas ó longo do curso e unha delas de memoria, 25 % un traballo en power point dunha das décadas do rock traballadas ó longo do curso: década dos 50,60,70,80,90 ou 2000.

- Criterios de cualificación para 4º E.S.O.

Para o curso 4º E.S.O materanse os criterios de avaliación incidindo especialmente nos aspectos practicos da asignatura, desta maneira a nota computarase dea seguinte forma: 20% traballos e exercicios, 40% practicas musicais e 40% probas escritas de contidos teóricos.

O apartado adicado a comportamento e aptitude presuponse implícito no resto dos criterios cuantitativos de calificación, inda que deberanse ter en conta no computo da nota final tanto para subir nota como para baixala se fose o caso.

Para finais de xuño os criterios de cualificación serán os seguintes: 50% examen teórico dos contidos do curso, 25 % tres pezas para frauta traballadas ó longo do curso e unha delas de memoria, 25 % un traballo en power point escollendo entre o seguinte: zarzuela vs ópera, clásica vs rock, jazz vs rock, banda vs orquesta clásica.

11. Avaliación final

1. A avaliación final da ESO terá por obxecto verificar o logro dos obxectivos da etapa e o grao de adquisición das competencias correspondentes.
2. As probas avaliarán as competencias correspondentes ás materias incluídas na avaliación. Estas competencias relacionaranse cos criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliábeis, asociados ás materias da ESO recolleitas no Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro, a través das características, deseño e contidos elaborados na orde ministerial anual.

12. AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Avaliación extraordinaria

Descrición do tipo de proba: número de preguntas, valoración de cada unha delas, etc:
Como se calcula a calificación:

Recuperación e avaliación de pendientes.

Mecanismos para o seguemento (clases de recuperación, traballos, reunións de seguemento, etc.):

Como se avalía (avaliacións parciais, avaliación final, calificación de traballos realizados, etc.):

13 - PROGRAMA DE REFORZO PARA A RECUPERACIÓN ANUAL DAS MATERIAS PENDENTES DE CURSOS ANTERIORES

Plan de recuperación anual 1º e 2º E.S.O.

O departamento de música co fin de facilitar o traballo de recuperación da materia de música ofrece a posibilidade ós alumnos/as que teñan pendente música de 2º da ESO de realizar dúas probas o longo do curso divididas en dúas partes :

- 1ª) Baseada nos contidos mínimos da programación de 2º de ESO.
- 2ª) Práctica de destreza musical; ademais os alumnos elaboraran un traballo sobre un dos temas tratados o longo do presente curso.

Estas probas estarán centradas nun cuestionario que se lle entregara os alumnos/as .

Os Alumnos/as que se presentasen as probas e que obteñan como mínimo unha media de 5/10 entre as dúas probas terán aprobada a materia de música.

Aqueles alumnos/as que non obtiveron a media ou non se presentasen as probas, terán a posibilidade de realizar unha ultima proba que englobe todo os contidos mínimos da programación xunto con unha parte práctica de destreza musical.

Plan de recuperación anual 3º E.S.O.

O departamento de música co fin de facilitar o traballo de recuperación da materia de música ofrece a posibilidade ós alumnos/as que teñan pendente música de 2º da ESO de realizar dúas probas o longo do curso divididas en dúas partes :

- 1ª) Baseada nos contidos mínimos da programación de 2º de ESO
- 2ª) Práctica de destreza musical; ademais os alumnos elaboraran un traballo sobre un dos temas tratados o longo do presente curso.

Estas probas estarán centradas nun cuestionario que se lle entregara os alumnos/as.

Os Alumnos/as que se presentasen as probas e que obteñan como mínimo unha media de 5/10 entre as dúas probas teren aprobada a materia de música.

Aqueles alumnos/as que non obtiveron a media ou non se presentasen as probas, terán a posibilidade de realizar unha ultima proba que englobe todo os contidos mínimos da programación xunto con unha parte práctica de destreza musical.

- Plan de recuperación anual 3º E.S.O.

O departamento de música co fin de facilitar o traballo de recuperación da materia de música ofrece a posibilidade ós alumnos/as que teñan pendente música de 2º da ESO de realizar dúas probas o longo do curso divididas en dúas partes :

- 1ª) Baseada nos contidos mínimos da programación de 2º de ESO.
- 2ª) práctica de destreza musical; ademais os alumnos elaboraran un traballo sobre un dos temas tratados o longo do presente curso.

Estas probas estarán centradas nun cuestionario que se lle entregara os alumnos/as.

Os Alumnos/as que se presentasen as probas e que obteñan como mínimo unha media de 5/10 entre as dúas probas terán aprobada a materia de música.

Aqueles alumnos/as que non obtiveron a media ou non se presentasen as probas, terán a posibilidade de realizar unha ultima proba que englobe todo os contidos mínimos da programación xunto con unha parte práctica de destreza musical.

Aqueles alumnos que teñan musica de 3º de ESO pendente pero que cursen é aproben música de 4º de ESO aprobarán música de 3º de ESO.

13.1. - PROCEDEMENTO DE AVALIACIÓN DO ALUMNADO EN CASO DE PERDA DO DEREITO A AVALIACIÓN CONTINUA

No caso excepcional no que o alumno/a no puidese ter asistido as clases contemplarase unha pequena proba teórica e práctica baseada nos contidos minimos recollidos na presente programación; ademais os alumnos elaboraran un traballo sobre un dos temas tratados o longo do presente curso.

14. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE

Indicadores de logro do proceso de ensinanza

	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi axeitado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Se usaron distintos instrumentos de avaliación.				
11. Deuse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse axeitadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrecense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensinanza – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrecense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
16. Medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, refuerzo, recuperación, ampliación...				

GRAO MÍNIMO DOS ESTÁNDARES ESIXIBLES PARA OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA EN 1º e 2º E.S.O.

- O son: son, ruído, silencio.
- Elementos constitutivos do son: ton, timbre, intensidade e duración e a súa representación na partitura.
- Elementos fundamentais da música:
 - Ritmo: elementos constitutivos (pulso, acento), figuras, compás binario, temario e cuaternario en subdivisión binaria.
 - Melodía: notas naturais e alteracións. Escala diatónica maior.
- Estilos musicais : características básicas. Algunos grupos o intérpretes.
- Interpretación de pezas sinxelas coa frauta ou instrumentos de láminas tendo en conta os aspectos básicos da linguaxe musical.
- Realización dun traballo nun presentación multimedia sobre os estilos musicais ou unha película de xénero musical.

GRAO DE MÍNIMOS DOS ESTÁNDARES ESIXIBLES PARA OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA EN 3º E.S.O.

- Saber aplicar unha linguaxe técnico musical básica para realizar unha análise de audicións e partituras.
- Diferenciar a través da audición as seccións da orquestra e os catro tipos de voces que habitualmente forman un coro mixto.
-
- Deducir a partir da análise de audicións algúns elementos que sitúen as obras na súa época.
- Saber interpretar obras musicais nos instrumentos da aula e cancións de dificultade adecuada ós seus coñecementos e capacidades.
- Relacionar os estilos musicais co seu contexto histórico.
- Intervir nas actividades de execución musical, respetando as normas básicas.
- Realización dunha presentación multimedia sobre a orquestra ou grupos de diferentes estilos musicais.

GRAO MÍNIMO DOS ESTÁNDARES ESIXIBLES PARA OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN

POSITIVA EN 4º E.S.O

- escoitar audicións e situarlas no seu contexto histórico.
- Traballar partituras usando un linguaxe musical sinxelo e claro.
- Traballar diferentes agrupacións musicais o longo da historia da música.
- Recoñecer visual e auditivamente todos os instrumentos que forman parte dunha orquestra sinfónica.
- Realizar traballos en aplicacións multimedia sobre os estilos musicais, musicales, ou determinadas películas de xénero musical.
- Interpretar un pequeno repertorio de pezas coa frauta e os instrumentos de lámina tendo en conta os aspectos básicos da linguaxe musical.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

DEPARTAMENTO DE MÚSICA
PROGRAMACIÓN DO CURSO 2021-22

15.- PROCEDIMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

INDICADORES

VALORACIÓN

OBSERVACIÓNS
PROPOSTA
DE MELLORAS

<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p>	<p>Realizo a programación da miña actividade educativa tendo como referencia o Proxecto Curricular de Etapa e, no seu caso, a programación de área; instrumentos de planificación que coñezo e utilizo.</p> <p>Realizo a programación da miña actividade educativa tendo como referencia o Proxecto Curricular de Etapa e, no seu caso, a programación de área; instrumentos de planificación que coñezo e utilizo.</p> <p>Formulo os obxectivos didácticos de forma que expresan claramente as habilidades que os meus alumnos e alumnas deben conseguir como reflexo e manifestación da intervención educativa.</p> <p>Selecciono e secuencio os contidos (coñecementos, procedementos e actitudes) da miña programación de aula cunha distribución e unha progresión adecuada ás características de cada grupo de alumnos/as.</p> <p>Adopto estratexias e programo actividades en función dos obxectivos didácticos, en función dos distintos tipos de contidos e en función das características dos alumnos.</p> <p>Adopto estratexias e programo actividades en función dos obxectivos didácticos, en función dos distintos tipos de contidos e en función das características dos alumnos.</p> <p>Planifico as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos (persoais, materiais, de tempo, de espazo, de agrupamentos...) axustados ao Proxecto Curricular de Etapa, á programación didáctica no e , sobre todo, axustado sempre, o máis posible ás necesidades e intereses dos alumnos.</p> <p>Planifico a miña actividade educativa de forma coordinada co resto do profesorado (xa sexa por nivel o ciclo).</p>		

O feito diferencial que caracteriza á especie humana é unha realidade insalvable que condiciona todo proceso de ensinanza - aprendizaxe; de feito, os alumnos e as alumnas son diferentes no seu ritmo de traballo, estilo de aprendizaxe, coñecementos previos, experiencias, etc.

Todo isto sitúa aos docentes na necesidade de *educar en e para a diversidade*.

Así, o *Proxecto Curricular* de etapa configúrase como primeiro nivel de adaptación do currículo.

O carácter opcional dalgunhas áreas no último ano, o progresivo carácter optativo ao longo da etapa, os distintos graos de adaptación individualizada, o reforzo educativo, as adaptacións curriculares, a diversificación curricular e os programas de garantía social son os elementos que constitúen unha resposta aberta e flexible aos diferentes problemas que se plantexan no proceso educativo.

16.1.- MEDIDAS PARA TRATAR ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Reforzo educativo na aula ou actividades de ampliación.

Asistencia á aula de apoio, programas específicos para alumnos extranxeiros.

Atención especializada ao alumnado con discapacidades físicas, psíquicas ou sensoriais.

Poderíamos ademais tomar outras medidas que precisarían ser aprobadas pola administración, como:

- Agrupamentos específicos (música instrumental)
- Programas de diversificación curricular
- Adaptacións curriculares
- Desdobres

17 .- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O departamento de música ten previsto realizar as seguintes actividades complementaria e extra escolares:

- Celebración do día de Santa Cecilia (patrona da música) para todos/as os/as alumnos/as a través de videoconferencia no mes de novembro.

- Sesións de body percussion para os diferentes cursos da ESO.
- Sesións onlline para coñecer a labor feita polos luthiers. Posibilidades:
Instrumentos
de percusión (Xosé Sanín, Labacolla), a gaita (Seivane, Cambre). Para
alumnos/as de 1º, 2º, 3º e 4º.
- Celebración do día internacional da música ao mesmo tempo que os/as alumnos/as
de 2º, 3º e 4º ESO realizarán un concerto en streaming cara a graduación dos/as
alumnos/as de 4º ESO.

18.- AS TIC

Desde o departamento de música preténdese a través das tic a procura dos seguintes obxectivos:

- Integrar as TIC na aula como unha importante ferramenta educativa.
- Utilizar a aula virtual do centro cun manexo inicial-medio e outras plataformas que semellan aulas virtuais (google classroom).
- Utilizar as TIC como medio de perfeccionar a actividade na aula a través da súa utilización e de aproveitar a información que delas poida sacar e para a mellora do proceso ensinanza-aprendizaxe da materia de música.
- Empregar os ordenadores para o traballo cotián e as actividades do aula: actividades, controis, fichas, circulares, traballos de presentación en power point...
- Saber consultar información a través do ordenador a través das Eduwikis, Webquests, Edublogs tanto para o profesor como para o alumno/a.
- Intercambiar experiencias, coñecementos, actividades, e/ou participar en foros de debates, chats, a través de internet...
- Fomentar o uso do ordenador como un recurso que favoreza a adquisición de coñecementos, destrezas e habilidades.
- Impulsar o traballo en equipo desenvolvendo actitudes de colaboración, interacción, responsabilidade..

19. PLANLECTOR

Pódese realizar unha interesante actividade de lectura de libros de temática musical que servirá de complemento e mellora da nota final da asignatura.

1. Ofrécese unha lista comentada con varios que tratan a música, directa ou indirectamente. Podes consultalos previamente e despois elixir un deles: completo, si

é unha novela ou cómic, ou algúns capítulos, si son relatos breves ou libros históricos ou técnicos.

2. Tamén se pode elixir un libro na biblioteca do centro, cando soliciten o préstamo (deben procurar non telo máis dunha semana, para que os seus compañeiros poidan tamén dispoñer del. O/A profesor/a de Música para comunicarlle que vas realizar o traballo e así che poida orientar mellor.

3. Ao finalizalo realízasen unha ficha de lectura.

LISTA DE LIBROS RECOMENDADOS

A. NOVELAS (Lectura completa)

1. ***Mi amigo Albéniz*** – STURNIOLO, Norma.

Historia sobre dous mozos de 15 anos, un deles o gran compositor español Isaac Albéniz, e como a súa amizade determina as súas vidas.

2. ***El misterio de la ópera*** - STURNIOLO, Norma.

Historia detectivesca na que un grupo de adolescentes penétranse no Teatro da Ópera para resolver un misterio e quedan fascinados por ese mundo.

3. ***Los acordes del destino*** – GHATA, Yasmine.

Conto oriental sobre un instrumento musical que herdán dous irmáns e a súa influencia na vida de ambos.

4. ***El joven Lennon*** – SERRA I FABRA, Jordi.

(Este libro atópase no estante de Biografías) Reconstrúe o que puido ser a vida do membro de The Beatles, John Lennon; a procura da súa identidade nos anos do seu adolescencia e mocidade.

5. ***Nocturno*** – HERRÁIZ, Santiago.

Novela sobre un mozo que atopa a un ancián. Este ensínalle a aproveitar o don que posúe para expresarse a través dun violín.

6. ***Sonata de amor*** – ÁLVAREZ, Blanca.

Primeira novela dunha colección na que as catro integrantes dun cuarteto de cordo comparten alegrías e tristezas.

7. ***Capricho 24*** – ÁLVAREZ, Blanca.

Segunda novela da mesma colección, continuación da anterior.

8. ***La partitura rota*** – ÁLVAREZ, Blanca.

Terceira novela da mesma colección, narra os problemas familiares e persoais de Cloe e o apoio que recibe das súas amigas do cuarteto de cordo.

9. ***El síndrome Mozart*** – MOURE, Gonzalo.

Novela realista sobre a amizade, o amor e a comunicación, co trasfondo dun gran talento musical que nos recorda a un dos grandes compositores da historia da música.

10. ***El contrabajo*** – SÜSKIND, Patrick.

Monólogo que retrata o dobre fondo e paradojas da vida mediante un contrabajo e o seu

intérprete encerrados nunha pequena habitación.

11. *¡The Melocotons al fama! y otras historias sobre le negocio de la música que debes conocer* – ORTEGA, Paco.

Este libro encerra todo o que hai que saber obre o proceso de grabación, edición, promoción e distribución dun disco, que descobre o lector a través da historia de Nico e The Melocotons.

12. *La pequeña historia del rock* – IZQUIERDO, Eduardo , RIO, Jordi del, CRESPO, Alfred. Tocho, uno de los chicos “guays” del colegio, entra un día en la tienda de discos del padre de Roc. Por casualidad Roc le cuenta la historia de Elvis Presley y Tocho descubre lo interesante que es la música que escucha su “viejo”.

13. *La flauta mágica* – DESCLOT, Miquel.

Versión da historia da coñecida ópera de Mozart en forma de relato.

14. *El fantasma de Mozart* – GREGORI, Inés y GREGORI, Javier.

Uns cantos mozos dun instituto, movidos polo empeño da súa profesora de música embárcanse na aventura de tocar unha partitura de Mozart que lles levará desde facerse cun instrumento musical e aprender a tocalo a voar a Salzburgo á casa en que naceu o compositor.

15. *El color de la música* –GREGORI, Javier.

Narra as aventuras de Alicerce, unha nena que odiaba o campo, pero que alí descubriu o fascinante poder da música. Todo nun ambiente de soños e fantasía.

B. HISTORIAS Y RELATOS BREVES SOBRE MÚSICA Y COMPOSITORES - (Pódense elixir capítulos soltos para o traballo)

1. *Verdi o la fuerza del sino y otros relatos sobre músicos* – LEZA, M.Jesús. Trátase dun conxunto de relatos a partir de obras e biografías de compositores.

2. *Historias insólitas de la música* – LINDT, Lawrence.

Estudo de momentos crave da historia da música, indagando na trastienda da biografía dos seus protagonistas.

3. *¿Por qué Beethoven tiró el estofado?* – ISSERLIS, Steven.

Percorrido pola vida de seis compositores fundamentais da historia da música.

4. *Cuentos de música* (BÉCQUER, AZORÍN, BAROJA, CLARÍN y otros). Selección de contos de autores españois en cuxa vida estivo presente a música como afección e profesión. Inclúense algúns como O Miserere de G.A. Bécquer, As dúas caixas de Clarín e Música de Azorín.

C. COMÍC (Lectura completa)

1. *The Beatles*: a súa historia Vida de The Beatles, desde os seus inicios.

2. *Vinicius*: Relato gráfico que nos achega á vida do gran cantautor e guitarrista brasileiro Vinicius de Moraes. Inclúe un CD con cancións.

3. *El Anillo del Nibelungo* (catro volúmenes independientes) :

3a. *El oro del Rin*

3b. *La Valkiria*

3c. *Sigfrido*

3d. *El crepúsculo de los dioses*: Cómic que narra o argumento de catro óperas fundamentais do compositor romántico R. Wagner.

CAMBIOS POSIBLES
A ENSEÑANZA PODERÁ SER SEMIPRESENCIAL OU ONLINE DEBIDO A COVID-19. Os medios serán aula virtual do centro, outras plataformas como Google classroom ou Plataformas de videoconferencias (Cisco Webex).

**DEPARTAMENTO
DE MÚSICA**

**PROGRAMACIÓN
2021/2022**